ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪಗ್ಗು-ಬೇಷ-ಕಾರ್ತೆಲ್

ಮದಿಪು

52 2010

ಟೌನ್‌ಹಾಲ್‌ಡ್ ಕೆಡ್ಡಸ ಲೇಸ್‌ದ ಉದಿಪನ : ಸಚಿವೆರ್ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜೆ. ಪಾಲೆಮಾರ್.

ಸುಳ್ಯೊದ ಪೈಲಾರ್‌ಡ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಮಿನದನೊ.

ಕುಡ್ಲದ ಸ್ಕೌಟ್ ಗೈಡ್ ಭವನೊಡು 6ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ತುಳು ಪಠ್ಯೊನು ಮೇಯರ್ ರಜನಿ ದುಗ್ಗಣ್ಣ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ - 52

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824-2459389
Email:tulu.academy@yahoo.co.in.

MADIPU

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture, published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbagh, Mangalore -3. ✆ : 2459389.

Chief Editor	:	Dr. Palthady Ramakrishna Achar
Editor	:	Dr. Duggappa Kajekar dkajekar5@yahoo.com
Managing Editor	:	Chandrahasa Rai B.
Pages	:	64 + 4
Vol.	:	13 - 52
ಬೆಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	600/-
ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	:	ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ
ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ / ಮುದ್ರಣ	:	ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಕೆ.ಎಸ್. ರಾವ್ ರಸ್ತೆ ಮಂಗಳೂರು - 575 001 ✆ : 0824 2443002

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರೆ ಪಾತೆರ

ತುಳುನಾಡ ಬೆನ್ನಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್ತ ಪರ ಪೋಕುಗು ಇತ್ತಿ ಸಮ್ಮಂದ ಆತೀತತ್ತ್. ನಮ್ಮ ದೇಸೊನೇ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಜನಮಾನಿ ಕಸುಬುಗು ತಕ್ಕಂತಿ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು ದಿನ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದೇಸೊಡಿತ್ತಿ ಕಸುಬುಲುಲಾ ಕೃಷಿನೇ ಹೊಂದುದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಪನಿಯರೆ ಪಿದಾಡ್ನಿ ಆಲಿಯೊಂದಿಪ್ಪಿ ಜನಪದ ಕಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗೆಟ್. ನಮ್ಮ ಜನಪದೊನು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ಲೆಡ್ ನಾಟಕ ರೂಪೊಡು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜವುನ ಕಾಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ನಮ ಬೊಂದೊಂದಿತ್ತಿ ಬೆನ್ನಿ, ಪಿಕರಾಡಿತ್ತಿ ಕಸುಬುಲೆನ್ ಕುಡೊರ ತೂವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದೇ ಅರ್ಥ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನೊಪದೊತ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಿಕೆಗ್ ಒತ್ತು ಕೊರಿಯರೆಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಜನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿಡಾಡ್ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದೊಂಜಿ ಭಾರೀ ಮಹತ್ವದ ಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ನಮ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಜನಪದೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕಾರ್ಯೊನು ಮೂಲೆಂಚ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್. ಇಂಚಿಪ್ಪ ಒಡಿಪು (ಉಡುಪಿ)ದ ಕೆಲಮ್ಮಲಜೆ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾಶನೊದ ಅಡಿಟ್ ನಡತಿ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರ ಕೂಟೊ ಜನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣ ಆಂಡ್.

ಕೂಟೊಡು ಪಾಲ್‌ಪಡಿಯಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕುಲು ವಿಚಾರ ಮಲ್ತಿ ಮಲ್ಲ ವಿಷಯ ಜನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮೊಟು ದಾದ ಮಾತ ಇಪ್ಪೊಡುಂದ್‌ದ್. ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂಜಿ, ಊರುಗೊಂಜಿ ಜಾನಪದ ಇಪ್ಪುನಗ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೇಂದ್ರೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ ಪ್ರಕಾರೊಗ್ಲಾ ನ್ಯಾಯ ತಿಕ್ಕು ಪನ್ಪಿನವು ಕುಡೊಂಜಿ ಅಂಶ. ತುಳುವೆರೆನ ಆರಾಧನೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಸುಬುಲು, ವನಸ್-ತಿನಸ್, ಆಚರಣೆಲು, ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲು, ಗೊಬ್ಬುಲು ಇಂಚ ಒಂಜೊಂಜಿ

ಪ್ರಕಾರೊಲಾ ರಾಜ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ಭಿನ್ನವಾದುಪ್ಪುನಗ ಅವೆನ್ ಭಿನ್ನವಾದೇ ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಚಿಂತನೆ ಔಲು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಜನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಡ್ದ್ ಭಿನ್ನವಾದಿಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಅಲ್ತ ಪದವೀಧರೆರೆಗ್ ಉದ್ಯೋಗ ಓಲು? ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗ್ ದಾಖಲಾತಿ ಆವೊಡಾಂಡ ಒರಿಯಗ್ ಅರ್ಹತೆ ದಾದ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್‌ಲಾ ಐತ ರಚನೆಗ್ ದುಂಬೇ ನಿರ್ಧಾರ ಅವೊಡಾಪುಂಡು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಓಲು ಬೋಡು ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಕರಾವಳಿಡ್ ಮಲ್ಪುಂಡ 200 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಉಡುಪಿಡೇ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ನಿಯಮ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರೆನ ನೇಮಕಾತಿಯಾಂಡಲಾ ಡಿಗ್ರಿ ದಾಂತೆಲಾ ಜನಪದೊತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೆಂದಿನ ಹಿರಿಯೆರೆನ್‌ಲಾ ಜನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲಾದ್ ದೆತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿ ಪೊಸ ಚರ್ಚೆ ಆ ಚಾವಡಿಡಾಂಡ್. ಜನಪದೊಕು ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಕೊಡುಗೆ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ 'ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದ' ಪನ್ಪಿ ವಿಭಾಗೊದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡುಂದು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ಪರದೇಸೊಡ್ದು ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಬರ್ಪಿ ಸಾಧ್ಯತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯನ್ ಆ ಗುಣಮಟ್ಟೊಡೇ ರಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ಕೊಡೊಂಜಿ ಚಿಂತನೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ 20-25 ಸೂಚನೆಲ್‌ನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಧಿಕೃತವಾದ್ ಸರಕಾರೊಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ತುಂಡು. ನನಲಾತ್ ತುಳು ಭಾಷೆ – ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಲಹೆ – ಸೂಚನೆಲೆನ್ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಈ ವಿಚಾರನು ನಿಕ್ಲೆ ದುಂಬು ದೀತೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಮದಿಪು' 52ನೇ ಸಂಚಿ ಕಾರಣಾಂತರೊಡು ತಡವಾದ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಅಗತ್ಯೊದ ಬೊಕ್ಕ ದುನ್ನೊದ ಬರವುಲು ಈ ಸಂಚಿಡುಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನವು ಪೆರ್ಮೆ. ಈ ಸಂಚಿಡುಪ್ಪಿ ಮಾತಾ ಬರವುದ ಕರ್ತುಲೆಗ್, ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲೆಗ್, ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶೆರೆಗ್ ಮದಿಪುನು ಓದುದು ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಂದಿಪ್ಪಿ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಸೊಲ್ಮೆಲು.................

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 52ನೇ ಸಂಚಿನ್ ನಿಕುಲೆನ ಕೈಟ್ ದೀಯರೆ ಸಂತೋಸೊ ಆವೊಂದುಂಡು. ಮದಿಪು ಸಂಚಿಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್ ದುಂಬು ದಿಂಜ ಲೇಖನ, ಕತೆ, ಕಬಿತೆಲು ಬರೊಂದಿತ್ತ ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪಿನ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬರೆಪಿನಕುಲೆ ಪಿರ ಪಿರ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಾಹಿತಿ ಕವಿಕುಲೆನ ಕೃತಿತ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಬುಲಾಸೆ. ಅಚ್ಚಾಯಿನ ಲೇಖನ ಕತೆಕುಲೆಗ್ ಎಂಕ್ಲು ಸೇಜಿಪಾಲ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ. ಬರೆಪಿನಕ್ಲು ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರೊಡ್‌ಂದ್ ಕೆಂಡೊನುವ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಯತ್ನೊಡ್ದಾದ್ ಮೂಜಿನೆ ಭಾಷೆಯಾದ್ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳುನು ಕಲ್ಪಾಯರೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊರುಂಡ್. ಇಲಾಖೆ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ನ ಬೂಕುದ ಕೊರತೆಡ್ದಾದ್ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕುಲೆಗ್ ಬೂಕು ಪಟ್ಯರೆಗಾಯಿಜಿ. ಆ ತಾಲೂಕುದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಲು ಕೇಂಡಿ ಸಮಯೊಗು ಏತ್ ತುಳು ಬೂಕು ಬೋಡುಂದ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಂದ್‌ನವೆ ನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ. ವಾ ತಾಲೂಕ್‌ದ ಶಾಲೆಲೆಗ್ ತುಳು ಬೂಕು ತಿಕ್ಕಿಜಿ ಅಕುಲು ಬರ್ಪಿನ ವರ್ಸ ಆಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತುಳು ಪಾಠ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಸುರು ಮನ್ಪೊಲಿ. ಅಯಿಕಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಉಡುಪಿ / ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾತ ತಾಲೂಕುದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಲೆಗ್ಲ ಬರ್ಪಿನ ವರ್ಸೊಗು ಏತ್ ಬೂಕು ಬೋಡುಂದ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆತ. ಒಂಜಿ-ರಡ್ಡ್ ತಾಲೂಕುದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಲೆನ್ ಬುಡ್‌ಂಡ ಒರಿನಕುಲು ಉತ್ತರನೇ ಕೊರ್ತಿಜೆರ್. ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಪಾವುನ ಗುರುಕುಲು ತುಳುವೆರತ್‌ಂದಾಂಡಲ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾದ್ ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ದೀವೊನೊಡು. ತನ್ನ ಭಾಷೆ, ತನ್ನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಾಭಿಮಾನ, ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಜೋಕುಲೆಡ ಉಂಡು ಮನ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗುರುಕುಲ್‌ನಕ್ಲುನ. ಈ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆದ ಅಧಿಕಾರಿಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದ ಗುರುಕುಲು ಅಂಚನೆ ಮಾತಾ ಜೋಕ್ಲು ಮಾಸ್ಟೆರ್‌ನಕುಲು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಾವೊನೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಂಡೊನುವ. ತುಳು ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಭಾಷೆ ಅವು ಇತ್‌ನೆಟ ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆಡ್ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಪುಣ್ಯ. ನನಲ ಒರಿಯೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಮನಸ್ ತುಳುವೆರೆಡ ಬೋಡು. ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಾತ ಜನಕುಲು ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಪಾಠ ಕಲ್ಪಿಯರೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರೊಡು. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪೊಡ್‌ಂದು ಮನಸುಪ್ಪುಂಡ್ ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನೆ ನೆಕ್ಕ್ ಅಡ್ಡಿ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುಟ್ ಕಲ್ಪಿಯರೆ ಎಂಚಿನ ಉಂಡುಂದ್ ಅಕುಲೆನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒವುವೇ ಭಾಷೆಯಾವಡ್ ಆ ಭಾಷೆಡ್ ಕಲ್ಪುನಾತ್ ವಿಷಯಲುಪ್ಪುವ. ಕನ್ನಡನೇ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಆದುಪ್ಪುನಕುಲು ಶಾಲೆಡ್ ಕನ್ನಡ ದಾಯೆ ಕಲ್ಪೊಡು? ಅಕುಲೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತುಪುಜಾ? ಕಲ್ಪುನೆಂದ್ ಪಂಡ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಕಲ್ಪುನತ್ತ್. ಭಾಷೆದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮನ್ಪುನೆ ವಿಷಯ ತೆರಿಯೊನ್ನೆ. ತುಳುತ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲು ಅರಿದ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ, ಅಯಿನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಕೆಲಸ ನನದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆದಕುಲು ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಯಿಕ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ

ಕೊರೊಡು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿರೆಡ್ದ್ ಸುರುವಾದ್ ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಮಾತಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞೆರ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆಡೆ ಪಾಠ ಕಲ್ಪಾವೊಡುಂದ್ ಪನ್ಪಿ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಕುಲು ಅಯಿನ್ ಪಾಲಿಸಾವೊಂದಿಜ್ಜೆರ್. ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮೂಜಿನೆ ಭಾಷೆಯಾದ್ ಆಂಡಲಾ ತುಳುನು ಪತ್ತ್‌ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಪುನಂಚಿನ ಅವಕಾಶೊನು ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು, ಸರಕಾರ ತುಳು ಕಲ್ಪಿಯರೆಗ್ ಕೊರ್ತಿನಂಚಿನ ಆದೇಶ ಸಫಲ ಆಪಿಲೆಕ ಆವೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಂಡೊನುವೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಪ್ಪಂಡುಪ್ಪಿನ ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಪಿಎಚ್‌ಡಿಗ್ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯರೆ ಅನುಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತ್ಂಡ್. ಈ ವರ್ಷ ಪಿಎಚ್‌ಡಿಗಾದ್ 6 ಜನ ಪುದರ್ ನೋಂದಾವಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕರ್ನಾಟೊಕೊದ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯೊಲು ತುಳುಕ್ ಮಲ್ಲ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ತಿಜಿಂದಾಡಲ ಆಂಧ್ರದ ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ತುಳು ಮಲ್ಪರೆಗ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಡ್‌ಂದು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಕಡಪ ರಮಣಯ್ಯ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೆರ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಲ್ಪಯರೆಗಾದ್ ಪರಿಶೀಲನೆಗ್ ಒಂಜಿ ನಿಯೋಗ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಮೇರೆನ ನಿಯೋಗಡ್ ಬತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯೆರ್ ವರದಿನ್ ಕುಲಪತಿಲೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಸಾದೆರ್. ವರದಿಡ್ ಒಪ್ಪಿಗೆದ ಪಾತೆರ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಈ ಬಗೆಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡ್ದ್ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿ ಬತ್ತಿಸಾತ್‌ಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆಗ್ ಕುಲ್ಯರೆಗಾದ್ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಲೆಗ್ ಕುಲಸಚಿವೆರೆಗ್ ತುಳು ವಿಭಾಗದ ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮೊಕುಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ. ನನಲಾತ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆರಿಸಾಯ ಅಕುಲು ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊದುಲ್ಲ.

ಬೂಕು ಅಚ್ಚಿಮಲ್ಪುನಲ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ. 4–5 ಬೂಕುಲು ಅಚ್ಚಿದಿಲ್ಲಡೆ ಪೋದ್ ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಬೂರಿಯರೆ ತಯಾರಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಅವು 2011ನೇ ಜನವರಿಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಯರೆಗುಲ್ಲ. ಕರಿನ ವರ್ಸ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಾರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿದ ಬೂಕು ಮಾರಾಟ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಆಂಡ ಇವೊಡು ಇತ್‌ನೆಟಗ್ ಮಾರಾಟ ಆಯಿನ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ತೋಜುಂಡ್. ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜ್‌ದಕ್ಲು ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರಲೆಡ್ದ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊನೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇಂಡೊನುವ ಇಂಚಿಪಗ್ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ನಡತಿನ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾ ಕೂಟೊಡು ರಿಲೆ ಓಟೊಡು ಬಂಗಾರ್ದ ಪದಕ ಪಡೆದ್ ಅಂಚೆನೆ ಚೀನಾಡ್ ನಡತಿನ ಏಶ್ಯನ್ ಕ್ರೀಡಾ ಕೂಟೊಡು ತಡೆ ಓಟ ಬೊಕ್ಕ ರಿಲೆ ಓಟೊಡು 2 ಬಂಗಾರ್ದ ಪದಕ ಪಡೆಯಿನ ಕುಂದಾಪುರದ ಕು. ಅಶ್ವಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿಮೆರೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆಲು. ಕಬಡ್ಡಿ ಗೊಬ್ಬುಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಪದಕ ಪಡೆಯಿನ ಕಾರ್ಲದ ಕು. ಮಮತಾ ಪೂಜಾರಿ ಮೆರೆಗ್ ಪುಗರ್‌ತೆದ ಮದಿಪು ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲ.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕೆಲವು ತುಳು ಸಬ್ಬೊ - ಅರ್ತೊ

ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ. ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್

ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪರೆಗ್ ಸಾದಾರಣವಾದ್ ಕನ್ನಡ ಸಬ್ದೊಲೆನ ಹೋಲಿಕೆಗೇ ಶರಣಾಪೆರ್. ತುಳುತ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ (ಬಡಕಾಯಿ, ಮುಡಾಯಿಡ್) ಕನ್ನಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ (ತೆನ್‌ಕಾಯಿ) ಮಲಯಾಳ/ ತಮಿಳ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಬಡಕಾಯಿಡ್-ಮುಡಾಯಿಡ್ ಕನ್ನಡದ ಒಟ್ಟುಗು ತೆಲುಗುಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಮಾತ ಬಾಸೆಲು ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಕೊಡ್ತಿದ್ ಬತ್ತಿನವು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪಣ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆದ ಒಂಜಿ ಸಬ್ದೊದ ಮೂಲ ಎಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ತೊ ಆಯಿಜಿಡ ಒತ್ತುಗಿಪ್ಪಿ ಬಾಸೆಡ್ ನಾಡ್‌ಂಡ ಪೊಲಬು ತೆರಿಯು.

ತುಳು ಜನಕುಲೆನ 'ಆಲಡೆ' ಸಬ್ದೊನು ತೂಕ. ಇಂದೆನ್ ತೆರಿದಿನ ಮಸ್ತ್ ಜನ 'ಹಾಲು ಎರೆಯುವ ಎಡೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿವರಣೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಆಲಡೆಟ್ ನಾಗ ದೇವೆರೆನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಇಪ್ಪುನವು, ಅಂಚಾದ್ ಅವುಲು ತಣು ಮಯ್ಪುನವು ಇಂದ್ ಮಾತ ಇಪ್ಪುನಲ ಅಂದ್. ಅಂಚಾದ್ 'ಹಾಲು ಎರೆಯುವ ಎಡೆ' ಪನ್ಪಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಸಮನೋ ದಾನ್ನೋಂದು ತೋಜರೆಲಾ ಯಾವು.

ಆಂಡ ಇಂದೆನ್ ಗಿರಿತೆ ರೀತಿಡ್ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ಉಂಡು. ದಾನೆಂದ್ ಪಂಡ ಕನ್ನಡದ 'ಹಾಲು' ತುಳುಟು 'ಪಾಲ್' ಆಪುಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಹಾಲು, ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಲು ಆವಾಂದ್. ಅವು ಪೇರ್. ಮಲಯಾಳೊಡಾಂಡ ಕನ್ನಡದ 'ಹಾಲು' 'ಪಾಲು' ಆದುಂಡು. ಪೇರ್ ಮಯ್ಪಿ ಜಾಗಾಂದಾಂಡ 'ಆಲಡೆ'ಕ್ 'ಪೇರಡೇ'ಂದ್ ಪುದರ್ ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ 'ಆಲಡೆ'ಟ್ ಸೇರ್ದಿಪ್ಪುನವು 'ಎಡೆ' ಅತ್ತ್ 'ಅಡೆ'.

'ಅಡೆ', 'ಎಡೆ' ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಬ್ದೊಮೂಲೊ ಬೊಕ್ಕ ಅರ್ತೊಲ ಇಪ್ಪುನ ಸಬ್ದೊಲು.

ಅಪಗ 'ಆಲಡೆ' ಪಂಡ ಬೇತೆ ಎಂಚಿನಾಂದ್‌ದ್ ಕೇಣುವೆರ್. ಆ ಸಬ್ದೊಡಿಪ್ಪುನ 'ಆಲ್' ಪಂಡ 'ಆಲ್'ದ ಮರ. ಅವೆನ್ 'ಗೋಲಿದ ಮರ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆಲ್, ಅರೆಯಾಲ್ (ಅರಳಿ ಮರ) ಮಾತ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಸಬ್ದೊಲು. ಅಂಚಿನ ಸಬ್ದೊಲು ಪಾಕ ಮೆದ್ಕಾಂದೆ ನನಲ ತುಳುಟು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬೇತೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು.

'ಆಡೆ'ಲಾ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಸಬ್ಡೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನವು. 'ಅಡ್ಯೆ' ಪಂಡ ಮುಚ್ಚ್‌ದನ, ಕೋಂತಿನ ಜಾಗ. 'ಎಡೆ' ಸಬ್ದೊ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುನು ಆಟಿದ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸುನವುಲು ದೀಪಿನ 'ಎಡೆ'ಟ್. ಅವು ಬೇತೆನೆ ಅತ್ತೆ?

'ಅಡ್ಯೆ' ಸುರುಕು ಸಮಾಧಿಸ್ಥಳ ಎಂದ್‌ದ್‌ಲ, ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ಥಳ, ಸಾನ ಎಂದ್‌ದ್‌ಲ ಅರ್ತೊ ನೆಲೆಯಾಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಇತ್ತೆ ಅವು ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲ, ದೇವೀ ಆಲಯೊಲ ಆದ್ ಬದಲ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಊರುದ ಮುಖ್ಯ ನರಮಾನೆ ಕಾಯ ಬುಡುಂಡ ಅರೆನ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಅಡಿಟ್ ಕೋಂತುದು ಅವುಲು ಒವ್ವಾಂಡಲ ಪವಿತ್ರ ಸಸಿನ್ ನಡೋಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೋಲಿ. ಬಹುಶಃ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅಂಚಿ ಸಮಾಧಿದ ಮಿತ್ತ್ 'ಆಲ್' ಮರತ ಗೆಲ್ಲ್ ನಡ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಆಲ್, ಅಶ್ವತ್ಥೊ, ಅತ್ತಿ, ಇತ್ತಿ, ಇಂದು ಮಾತ ಮರ್ದ್‌ದ ಪವಿತ್ರ ವೃಕ್ಷೊಲು.

'ಆಲ್' ಅಗೆಲೊಗು ಗೆಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಬಾರೀ ನಿರೆಲ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಮರ. ಆ ನಿರೆಲ್‌ದಾತ್ರ ಅವುಲು ಮಣ್ಣ್ ಮೆದು ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಪುಂಚ ಲಕ್ಕೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಸ್ಥಿತಿ. ಪುಂಚ ಲಕ್ಕಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅವುಲು ನಾಗನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಆಂಡ್‌ಂದೇ ಲೆಕ್ಕೊ. ಅವುಲು ನಾಗನ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ತಣು ಮಯ್ಪೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಇಂಚ 'ಆಲಡೆ'ಟ್ ತಣು ಮಯ್ಪಿ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡಾಯಿನ ಎಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೋನೊಲಿ.

ತಮಿಳುನಾಡ್‌ದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲಾದಿತ್ತಿನ ಅಣ್ಣಾ ದೊರೈ, ಎಂ.ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರನ್, ಕನ್ನಡದ ವರನಟೆ ರಾಜಕುಮಾರ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸರೀರೊ ಪೊತ್ತಾವಂದೆ, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದಿನವು ನಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಇಂದು ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದ ದ್ರಾವಿಡ ಪದ್ಧತಿ. ಇಂಚನೇ 'ಆಲಡೆ'ತ ರೀತಿಯಾದ್ ಗೆತೊನೊಲಿ. ಆಲಡೆಟ್ ಆಪಿನವು ಮೂಲತಃ ಅಳಿದಿನ ಪಿರಿಯಾಕುಲೆ ಆರಾಧನೆನೇ ಆದುಂಡು. ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಭೂತಾರಾಧನೆಲ ಅಳಿದಿನ ಪಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ನಂಬ್‌ದಿನ ಸತ್ಯೊಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆನ ಆರಾಧನೆನೇ ಆದುಂಡು.

ಅಂಚಾದ್ ಆಲಡೆಟ್ ದೇವೆರೆನ ಗರ್ಭಗುಡಿಲಾ ಉಂಡು. ಬೂತೊಲೆನ ಸಾನೊಲಾ ಉಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ನಾಗನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಲಾ ಉಂಡು. ನಾಗೆ, ಬೂತೊ, ದೇವೆರ್ ಮೂಜಿಲಾ ತುಳು ದರ್ಮೊದ ತಿರ್‌ಲ್. ಬೂತೊ ಎಚ್ಚಿಡ್ ಪಣ್ಪಿ ಪಾತೆರಲಾ ಇಂದುವೇ – ಈ ಮೂಜಿಲಾ ಯಾನೇಂದ್‌ದೇ. (ತೋಕೂರು ಗುತ್ತು ದಿವಾಕರ ಆಳ್ವೆರೆನ ಗಡಿ ಪತ್ತಿನ ವಿಧಿತ ವೇಳ್ಯ ಜುಮಾದಿ ಬೂತೊ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ಸಿ.ಡಿ.ಟ್ ಉಂಡು.)

ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಪತ್ತನೆ ಶತಮಾನೊಡ್ದು ದುಂಬುಲಾ, ಬೊಕ್ಕಲಾ ಉಂಡಾಯಿನ ಪಾಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಅಳಿದಿನ ರಾಜನ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಂಚಿ ಪ್ರಭಾವಿ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿನ ಚಿತಾಸ್ಥಳನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿನಕ್ಲು ಪಣ್ಪೆರ್. 'ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪ: ನೆಲೆ–ಹಿನ್ನೆಲೆ' ಬೂಕುಡು ಚಿತಾಸ್ಥಳ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಆಯಿನೆನ್ ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್ ತೋಜಾಪಾದೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಉಲಾಯಿಡಿಪ್ಪಿ ಶಿವಲಿಂಗ, ಅತ್ತ್‌ಡ ಪ್ರತಿಮೆ, ತೀರ್ದಿನಾರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ದೇವೆರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೇವೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ತೀರ್ದಿನಾರೆನ ಪುದರ್‌ಲ ಜೋಡ್ದು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾಂಬಾ ಮಟೊತ ಒಟ್ಟುಗು ಇಪ್ಪುನ ದೇವಸ್ಥಾನೊ 'ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ ದೇವಸ್ಥಾನ'. ಇಂದು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಗುರುಕುಲೆನ ಗುರುಕುಲಾದಿತ್ತಿನ 'ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ'ರೆರ್‌ನ ಸಮಾದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನೊಕುಲು ಪಣ್ಪೆರ್.

ಆಲಡೆಕುಲು ಇಂಚಪ ಎಚ್ಚಿಕಡಮೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ರೂಪೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ. ಬಲಿಮೆಡ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬೂತೊಲೆನ್ ಆಲಡೆಡ್ದ್ ಅಡಿಲಕ್ಕಾದ್ ಪಿದಯಿ ಬೇತೆನೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ಅವುಲು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತಿನ ಉದಾರ್ಮೆಲು ಮಸ್ತ್ ಇರ್ವ–ಇರ್ವತ್ತೊಂಜನೆ ಶತಮಾನೊಲೆಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಆರಾಧನಾ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳುಟು ಉಪಯೋಗ ಆಪಿನ ಮಸ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಸಬ್ದೊಲು ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲೊದ ಲೆಕೊನೇ ಆರ್ಯ ಬಾಸೆಲೆನ ಮೂಲೊಡ್ದುಲಾ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ತೋಜುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ ನಂಬುನ ಬೂತೊ. ಅಂಚ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ. 'ಬೂತೊ' ಪಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಭೂತ'. ಪಂಡ ಕರಿನ ಕಾಲದ ವ್ಯಕ್ತೀಂದ್ ಅರ್ತೊ. ಆ ಆಳ್ದಿನ ಪ್ರಭಾವೀ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಪೀಳಿಗೆದಕುಲೇ ಇತ್ತೆದ ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆನುವಂಶಿಕ ಒಂಜನೇ ಮೊಕ್ತೇಸರೆ.

ತುಳುವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ 'ಸುತ್ಯೆ' ದೀದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದೆ ಆವೊಡು. 'ಸುತ್ಯೆ' ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಸ್ವಸ್ತಿಕ'. ಅವು ಮಗ್‌ರ್‌ದಿನ ರೀತಿ ಸ್ವಸ್ತಿಕ–ಸುತ್ತಿಅ–ಸುತ್ಯೆ.

ತುಳು, ಕನ್ನಡೊಡಿಪ್ಪುನ 'ಮಣೆಗಾರ' ಸಬ್ದೊಗುಲಾ ಪಲಯಿಡ್ದ್ ಮಲ್ಪಿ ಮಣೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸಮ್ಮಂದ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಅವೆನ್ ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪರೆಗೆ ಕನ್ನಡೊಡು ನಾಡ್‌ಂಡ ಪರಿಹಾರ ತಿಕ್ಕಾಂದ್. 'ಮಣೆಗಾರ' ತೆಲುಗು ಬಾಸೆಡಿಪ್ಪುನ 'ಮಣಿಗಾಡು' ಶಬ್ದೊಡ್ದು ಮಾತ್ರೆ ಪುಟ್ಟುದಿಪ್ಪೋಡು. ತುಳುಕ್ಕು ತಮಿಳ್‌ದಾತೆ (ಮಲಯಾಳ ಪಂಡ ತಮಿಳ್‌ದ ಕವಲೇ ಆದುಂಡು), ಕನ್ನಡದಾತೆ, ತೆಲುಗುದೊಟ್ಟುಗುಲಾ ಪೂವೊಳು ಬಳ್ಳಿ ಸಮ್ಮಂದ ಉಂಡೂಂದು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ತುಳುವೆರೆನ ತಿರುಮಲೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವೆರೆನ ಬಕ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ. ಅಂಚಾದ್ ತೆಲುಗು ಸಮ್ಮಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ತೆಲುಗುಡು 'ಮಣಿ' ಪಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧಿಕಾರೀಂದ್ ಅರ್ತೊ.

ಅಂಚ ಗಿರೆಪುನಾಗ, 'ಮಣಿಯಂದಾಯೆ' ಸಬ್ದೊದ ತಿರ್ಲ್ ತೆರಿಯುಂಡು. 'ಮಣಿ' (ಶ್ರೇಷ್ಠ) ಅಂದಾಯಿನಾಯೆ ಅವು ಅತ್ತೆ? ಅಂಚೆನೇ 'ಕುಡಮಣಿ' ಪಂಡ ಮಲೆತ ಶ್ರೇಷ್ಠೆ ಎಂದ್‌ದ್ ಅರ್ತೊ. (ಕಡು ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ). ಅಯಿಡ್ದೇ ಕುಡಮಣಿತ್ತಾಯೆ ಬತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಮಲರಾಯೆ ಪಂಡ ಮಲೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ರಾಯೆ ಎಂದ್‌ದೇ ಅರ್ತೊ. ಈ ಕುಡ, ಮಲೆ ತಿರುಮಲೆ ಆದಿಪ್ಪುನ ಸಾದ್ಯತೆನೇ ಎಚ್ಚ. ತಿರುಮಲೆ ಮಲ್ಲ ಬ್ಯಾರದಕುಲೆನ ಒಂಜಿ ಬೇಸದ ನೆಲೇಂದ್‌ಲಾ ಪಣೋಲಿ. ರಾಜನ್ ದೈವೊಲು, ಪುದಾರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಂಡಲಾ, ಸಕ್ತಿ ಒಂಜೇ ಆದ್‌ಲಾ ತೋಜುಂಡು.

ರಾಜನ್ (ಉಂದು ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಸಬ್ಬೊ) ದೈವೊಲೆಡ್ ಅರಸು ಗುರ್ತೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಪಡವು ಬ್ಯಾರದ ಗುರ್ತೊಲು ಮಸ್ತ್ ತೋಜುವ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ 'ಕ್ಷತ್ರಿಯ' ಬೊಕ್ಕ 'ವೈಶ್ಯ' ಪಣ್ಪಿನವು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್-ಒಂಜೇ.

ನನ ಕೆಲ ಸಬ್ದೊಲೆನ ಮೂಲೊನು ಪಿನಿಯರೆ ತೂಕ. 'ಗುತ್ತು' ಸಬ್ದೊ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇನ್‌ಂಡ ಅವು ಕನ್ನಡದ 'ಗುತ್ತೆ' (Contract)ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು ಪಣ್ಪೆರ್. ಎಂಚಾಂದ್ ಕೇನ್‌ಂಡ, ಪಣ್ಪೆರ್-ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಬೆನ್ನಿನ್ 'ಗುತ್ತೆ'ಗ್ ಕೊರೋಂದಿತ್ತೆರ್. ತೀರ್ವೆ ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆಗ್ ಭೂಮಿದ ಯಜಮಾನಿಕೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್‌ದ್ ಅಕುಲೆನ ವಿವರಣೆ.

ಉಂದು ಸರಿಯಾಯಿನ ಗ್ರಹಿಕೆ, ವಿವರಣೆ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಒಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ತೆರಿಯು. ಗುತ್ತಿಗೆಡ್ ಜಾಗ ಗೆತೊನಿನಕುಲು ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಆಪೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಅಂಚ ಗೆತೊನಿನ ಸಾಯಿಬೆರ್‌ಲಾ, ಕಿಸ್ತಾನಿಲುಲಾ 'ಗುತ್ತಿನಾರ್' ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಜೈನೇರ್ಡ್ದ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಬಂಟೇರ್‌ಡ್ದ್ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್ ಸಹಿತ ಭೂಮಿನ್ ಕ್ರಯೊಕು ಗೆತೊನಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೇರ್. ಅಕುಲೆಡ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ 'ಗುತ್ತಿನಾರ್' ಗಡಿ ಆಯಿನ ಇಜ್ಜಿ.

'ಗುತ್ತು' ಸಬ್ದೊ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಆಡಳಿತ ಬರೋಡಾಂಡ ಏತೊ ದುಂಬೇ ಶಾಸನೊಡು ನಮೂದಾತ್‌ಂಡ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ನಂದೊಳ್ಗೆ ಅಮುಣಂಜೆಗುತ್ತು ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರೇನ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಾರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಯನ ಅಳಿಯಕಟ್ಟು' ಬೂಕುಡು (ಪುಟ-141, 142) ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ 1354ನೆ (ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ 1432) ವರ್ಸೊದ ಪ್ರೌಢವಿಠಲ ಮುಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲೊದ ಸಾಸನೊಡು 'ಉಳ್ಳಾಲ ನಾನೂರಾಳರ ಗುತ್ತಿನಲ್ಲು ಬಾಳಿ' ಪಣ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು.

ಉಂದೇತ ಅರ್ತೊ, 'ಗುತ್ತು' ಸಬ್ದೊ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ Contract ದ ತರ್ಜುಮೆ ಆಯಿನ 'ಗುತ್ತೆ' ಪನ್ಪಿ ಕನ್ನಡ ಸಬ್ದೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಅತ್ತ್, ಆವೆಡ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ದೇಸಿ ಸಬ್ದೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ತೋಕೂರುದ 'ಕೌಮಾರು ಕೋಟೆ' ಜಾರಂದಾಯ-ಜುಮಾದಿ ಸಾನೊಡು ನೆಲತ ಅಡಿಟ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಸಾದಾರಣ ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಏಳನೆ ಶತಮಾನೊದ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಕಾಲೊಡು ಊರುದಕುಲೆನ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಬೌದ್ಧಮತ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟಿಪ್ಪುನ 'ತೋಕರಣ್ಣರುಂ' ನಮೂದು ತೋಕೂರು ಗುತ್ತುದ ಹಿರಿಯಕುಲೆನಾಂದ್‌ದ್ ದಾರಾಳ ಪಣೊಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತೋನರೆ ಪೋನಗ ಬೌದ್ದ ಧರ್ಮೊದಕುಲು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾಸೆನ್, ಮುಖ್ಯವಾದ್ 'ಪಾಲಿ' ಬಾಸೆನ್‌ಲ ಸಹಾಯೊಗು ಗೆತೊನುನ ಎಡ್ಡೆ.

ಮಲಯಾಳೊಡು ಶಾಲೆಗ್ 'ಪಳ್ಳಿಕೂಟಂ' ಪಣ್ಪೆರ್. ಅವು 'ಪಾಲಿ ಕೂಟ'ದ ತದ್ಭವಗೆ. ಪಾಲಿ ಬಾಸೆಡ್ ಮತ ತತ್ತ್ವ ಕಲ್ಪುನ ಜಾಗಾಂದ್‌ದ್ ಅರ್ತೊ. ಅಂಚಾದ್ ಪಾಲಿ ಬಾಸೆದ ಉಪಯೋಗ ಪಡ್ಡಯಿ ಕರಾವಳಿದ ಉದ್ದೊಗುಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಲಿ.

ಇತ್ತೆ ತುಳುತ 'ಗುತ್ತು' ಸಬ್ದೊಗು ಬರ್ಕ. ಅವು ಎಂಚಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಗುತ್ತೆ

ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಆಂಡತ್ತೆ. ಪಾಲಿ ಬಾಸೆಡ್ 'ಗುತ್ತ' ಪಣ್ಪಿ ಸಬ್ದೊ ಉಂಡು. ಅಯಿತ್ತ ಅರ್ತೊ 'ರಕ್ಷಿತ' ಅಥವಾ 'ರಕ್ಷಣೆ' ಮಲ್ಪುನ ಎಂದ್‌ದ್ ಆಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅವೇ ಅರ್ತೊದ 'ಗುಪ್ತ'ಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನವು ಪಾಲಿದ 'ಗುತ್ತ'. ಈ ಸಬ್ದೊಗು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಳಕೆದ (ತುಳುತ) 'ಉ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರ್‌ಂಡ, ಗುತ್ತ+ಉ+'ಗುತ್ತು' ಆಪುಂಡು. ಆ ಅರ್ತೊಗುಲಾ ತುಳುತ ಗುತ್ತುಗುಲಾ ಸಮ್ಮಂದ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದು ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪೊಲ್ಯಾಯಿನ ಒಂಜಿ ತಾಜಿ.

ನನೊಂಜಿ ತಾಜಿಲಾ ಉಂಡು. ಗುತ್ತುಗು ಒಂಜಿ ಬೂತೊದ 'ಸತ್ತಿ' ಅತ್ತ್‌ಂಡ 'ಸತ್ಯೆ' ಉಂಡು. ಆ ಸತ್ಯೆನ್ ಊರುನು ಅತ್ತ್‌ಡ 'ಕುತ್ತುನು' ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ನೇಮೊದ ರಿವಾಜಿಡ್ ತೂವೊಲಿ. 'ಸತ್ಯೆ' ರಾಜಲಾಂಛನಾಂದ್ ಬೇತೆ ಪಣೊಡೂಂದಿಜ್ಜಿ. ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿತ ದನಿ ಆದಿಪ್ಪುನ ಗುರ್ಕಾರಗ್ ಅಂಚಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಗುರ್ತ ಇಪ್ಪುನ ಸಮನೇ. ಬೊಲ್ಲಿದ ಸತ್ಯೆ (ಬೊಲ್ಗೊಡೆ ಪಂಡಲಾ ಅವ್ವೇ) ಪತ್ತುನವು ನೇಮೊಡು ಮುಖ್ಯ ಆಚರಣೆ. ಬೂತೊದ ಮಾಣಿನ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ 'ಬೊಲ್ಗೊಡೆ ಪಾರಾವುನ' ಉಂಡತ್ತೆ?

ಈ ಸತ್ಯೆನ್ ಕುತ್ತುನ ಇಲ್ಲೇ 'ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್'. ಸತ್ಯೆನ್ ಕುತ್ತಿನ ಆರೇ ಮೂಲ 'ಗುತ್ತಿನಾರ್'.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟೊಡು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಲಾಗ ಪಾಡುನೇಕ್ 'ಗುತ್ತು' ಪಾಡುನು ಎಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪೇರ್. ಇಂದೇನ್ ಹವೀಕ ಬಾಸೆಡ್ 'ಕುತ್ತು ತೆಗೆಯುವುದು' ಪಣ್ಪೇರ್. ಈ ಪ್ರಯೋಗೊಲೆಡ್ 'ಕುತ್ತೇ' 'ಗುತ್ತು' ಆಯಿನೇಂದ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. 'ಕುತ್ತುಕ' ಪಂಡ ಮಲಯಾಳೊಡು 'ನಾಟುನು' ಎಂದ್‌ದೇ ಅರ್ತೊ. ಆಟದ 'ಗುತ್ತು' ಪಾಡುನೆಟ್ ಕಾರ್‌ನ ನೆಲೊಕ್ಕು ಕುತ್ತುದು (ನಾಟ್‌ದ್) ದೆಪ್ಪುನವೇ ಕ್ರಿಯೆ.

'ಗುತ್ತು'ಗು ಇತ್ತೆ ರಡ್ಡ್ ಅರ್ತೊಲೆನ್‌ಲ ಅನ್ವಯ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಊರುಗು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅರೆಗಿಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಅರೆನ್ 'ಗುತ್ತಿ (ಗುಪ್ತ)ನಾರ್' ಪಣೊಲಿ. ಗುತ್ತು ಸತ್ಯೆನ್ ಕುತ್ತುನ ಜಾಗ/ಇಲ್ಲ್ ಆದ್‌ಲಾ 'ಗುತ್ತು'ನು ತೆರಿಯೊಲಿ.

'ಗುತ್ತಿನಾರ್' ಆವೋಡಾಂಡ 'ಗಡಿ' ಪತ್ತುನ ವಿಧಿ ಮುಖ್ಯೊ ಅತ್ತೆ? ಈ 'ಗಡಿ' ಪಂಡ ಎಂಚಿನ? ಗಡಿಕ್ ಒಂಜೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಅರ್ತೊಲು ಉಲ್ಲ. ತುಂಡು, ಪಾಲ್, ಕಡ್ಪುನೆ, ಗಾಯ, ಊರುದ ಸೀಮೆದ ಗೆರೆ, ಗಡಿ ಇಂಚಿ ಅರ್ತೊಲು 'ಗಡಿ'ಕ್ ಉಲ್ಲ. ಈ ಅರ್ತೊಲೆಡ್ ಒವ್ವೆನಾಂಡಲ 'ಗುತ್ತಿನಾರ್' ಪತ್ತುನ 'ಗಡಿ'ಕ್ ಅನ್ವಯ ಮಲ್ಪರೆ ತೂಪೆರ್. ಕುಟುಮೊದ ಸಾವು ಸೂತಕ-ಪಾತಕ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಅರೆನ್ ಬೂತೊದ ಕೈಕ್ಕ್ ಒಪ್ಪುದು ಕೊರ್ಪಿನ ವಿಧಿ ಎನ್ಪಿ ಅರ್ತೊಡು.

ಈ ಅರ್ತೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕಲ ಎಚ್ಚ ಪರಪುದ ಅರ್ತೊ 'ಗಡಿ'ಕ್ಕ್ ಉಂಡೂಂದು ತೋಜುಂಡು. 'ಗಡಿ' ಆಯಿನಾರೆಗ್ ತನ ಕುಟುಮದ ಸೂತಕ-ಪಾತಕ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ಆಪಿನವು ಆ ಸ್ಥಾನದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಆವೊಡೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಪಂಡ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಅತ್ತ್. ಆ ವಿಧಿ ಆಯಿಜಿಡಲ ನಂಬಿ ಬೂತೊ ಅರೆನ ಕೈಬುಡಾಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೂತೊದ 'ಪಾಲ್'ಗ್ ಸೇರಿನೇಡ್ಡಾವರ ಅತ್ತ್‌ಡ ಕುಟುಮೊದ ಸೂತಕ-ಪಾತಕ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಾವುನೇಡ್ದಾವರ 'ಗಡಿ' ಆಪಿನ ಪಣ್ಪುನವು

ಮುಖ್ಯ ಅರ್ತೊ ಆವೋಡುಂದಿಜ್ಜಿ.

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ 'ಗಡಿ' ಆಪಿನ ವಿಧಿಟ್ ಆರೆಗ್ ಬರ್ಪುನವು ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಊರುದ ಯಜಮಾನಿಕೆದ ಸ್ಥಾನಮಾನ. ಆರ್ ಗ್ರಾಮೊಗು, ಅತ್ತ್‌ಡ ಮಾಗಣೆಗ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಹೋಬಳಿಗ್ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆಪುನಾರ್. ಗುತ್ತುದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ 'ದಾತ್ವಾರೆ' ಏರ್‌ಂದ್ ಕೇನ್‌ಂಡ ತೋಜಾವೋಡಾಯಿನ ಗುತ್ತಿನಾರೇನ್ ಆರೇ ಗ್ರಾಮದ ಬೆನ್ನಿದ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಕ್ಷಣೆ, ನ್ಯಾಯ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜಾದಾಯದ ಜಮಾ ತೂಪಿನ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತಿನಾರ್. 'ದಾತ್ವಾರಿ' ಪಂಡ ದಾದ? ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ದಾತಾರ' (ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆ) ಅತ್ತ್‌ಂಡ 'ಧಾತಾ' (ಆಧರಿಪಿನಾಯೆ) ಸಬ್ದೊಲೆಡ್ದ್ ಉಂಡಾಯಿನವು. ಅಂಚನೇ 'ಗಡಿ' ಸಬ್ದೊಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಬ್ದೊಡ್ದೇ ಪಿದಾಡಿನವು ಆದಿಪ್ಪು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಬ್ದೊಲೆನ 'ತ' ಕಾರ ಏಪಲ ದೇಸಿ ಬಾಸೆಲೆಡ್ 'ಡ' ಕಾರ ಆದ್ ಬದಲುನ ಮಾಮೂಲಿ. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಪತಿತಂ' ಪ್ರಾಕೃತ ಬಾಸೆಡ್ 'ಪಡಿಯಂ' ಆಪುಂಡು. ಸೂರ್ಯದೇವೆರ್ ಪತನ ಆಪಿನ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ 'ಪತನ ದಿಕ್ಕ್'ಂದ್ ಪಣೊಲಿ ಅತ್ತೇ? ಅವ್ವೇ 'ಪಡ್ಡಾಯಿ'. ಪತನದ 'ತ'ಕಾರ, ಪಡ್ಡಯಿಡ್ 'ಡ'ಕಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ತಾಜಿಡ್ ಪೋಂಡ 'ಗಡಿ'ತ ಸರಿಯಾಯಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅರ್ತೊ ತೊರಿಯು. 'ಗಡಿ' ಸಬ್ದೊ ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಗತಿ' ಸಬ್ದೊಡ್ದು ಪಿದಾಡ್ದಿಪುವಾ?

ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 'ಗತಿ' ಪಣ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಮಸ್ತ್ ಅರ್ತೊಲು ಉಲ್ಲ. ಅಪ್ಪೆ ನಿಘಂಟುಡು ಕೊರ್ತಿನ ಇರ್ವತ್ತೆರಡ್ದ್ ಅರ್ತೊಲೆಡ್ ಪೋಪುನೆ, ಚರ್ಯೆ, ಅವಸ್ಥೆ, ಸಾಧನ, ಉಪಾಯ, ಆಶ್ರಯ, ರಕ್ಷಣೆದ ಜಾಗ, ಶರಣಾಗಾರ, ಮಾರ್ಗ ಮಾತ ಉಂಡು. ಲೋಕೊ ರೂಡಿಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಕೆಲವು ಪಾತೆರೆಲೆನ್ ತೂಕ – 'ಆಯಗ್ ಗತಿ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಆಂಡ್', 'ಆಲ್ ಅಗತಿ ಆಯೊಲು', 'ಆಯೆ ನಿರ್ಗತಿಕೆ', 'ಆಯೆ ಅಗತಿ ಸಿರಿವಂತೆ'. ಇಂಚಿ ಸಂದರ್ಬೊಲೆಡ್ ಮಾತ 'ಗತಿ' ಪಂಡ ಆಶ್ರಯದಾತೆ, ದಾತ್ವಾರೆ ಎಂದ್‌ದೇ ಅರ್ತೊ. ಅಗತಿ ಸಿರಿವಂತೆ ಪಂಡ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಗತಿ ಆಪಿ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಯಾಂದಿನಾತ್ ಮಲ್ಲ ದುಡ್ಡದಾಯೇಂದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ಇತ್ತೆ 'ಗತಿ' ಪಂಡ ಅರ್ತೊ ತೆಲ್ಯೆಂಡ್. 'ಗತಿ' ಪಂಡ ಆಶ್ರಯ ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆ, ನಾಥೆ, ಯಜಮಾನೆ. ಈ 'ಗತಿ' ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಬ್ದೊಡ್ದೇ ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಪತ್ತುನ 'ಗಡಿ' ಸಬ್ದೊ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಪ್ರದೇಸೊದ ಸಾಸನೊಲೆಡ್ ಬಳಕೆ ಆಯಿನ ಬಾಸೆಡ್ ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಏಳನೆ ಶತಮಾನೊಡ್ದೇ ದ್ರಾವಿಡ ಸಬ್ದೊಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು 'ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರಾ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ದಿನ ತೂವೊಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನೊದ 'ಗಡಿ' ಪುದರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಸಬ್ದೊ ಆದಿಪ್ಪುನ ಸಾದ್ಯತೆ ಎಚ್ಚ. 'ಗಡಿ ಪತ್ತುನು' ಪಂಡ 'ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನೊನು ಪತ್ತು'ನೆಂದೇ ಅರ್ತೊ.

ತುಳುತ 'ಕೊಡಿ ಅಡಿ' ಪಂಡ ನೇಮ ನಡುಪುನವುಲು ದೈವೊಲೆನ ಮೊಗ, ಕಡ್ತಲೆನ್, ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಪೂಜೆಗ್ ದೀಪಿನ ದೂಂಪ. ಅವು ಸಾನದ ಕೊಡಿಮರತ ಅಡಿಟೇ ಪಾಡುನವು. ತಿಬಾರ್‌ಗುತ್ತುದ ನೇಮ ನಡಪುನ ಮಠದ ಗುಡ್ಡೆ ಸಾನೊಡು ಪಾಡುನ ಚಪ್ಪರ ಸರಿಯಾದ್

ಕೊಡಿಮರತ ಅಡಿಟೇ ಆದ್, 'ಕೊಡಿ ಅಡಿ' ಸಬ್ದೊದ ಅರ್ತೊ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕೊನೇ ಉಂಡು.

'ಕೊಡಿ' ಸಬ್ದೊ ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಕೋಟೀ'(=ತುದಿ) ಪಣ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಡ್ದು ನಿಷ್ಪನ್ನ ಪಣ್ಪೆರ್. ದೋಂಟಿದ ತರೆಟ್ ರಾಪುನ ಬಣ್ಣದ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಚಿತ್ರ ಸಂಕೇತೊದ ಅರುವೆ ತುಂಡತ್ತೆ 'ಕೊಡಿ' ಪಂಡ?

ನಮನ 'ಮೊಗೇರ' ಜನಕುಲೆನ ಪುದರ್ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್? ಕನ್ನೊಡೊಡು 'ಮೊಗೇರ' ಪಂಡ್‌ದೇ ಇಪ್ಪುನೆ. ಮಲಯಾಳೊಡು 'ಮೋಯರ್'. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಪುರಾಣದ 'ಮುದ್ಗರ' ಜನಾಂಗನೇ 'ಮೊಗೇರೆ'ರ್.

'ಮೊಗೇರ' ಸಬ್ದೊನು ಕನ್ನಡದ ಸಹಾಯೊಡು ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪೊಲಿ. 'ಮೊಗೆಯುವವರು ಮೊಗೇರರು' ಇಂಚ ಪಣೊಲಿ. ಮೊಗೆಯುವುದು ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ಕೈಜೋಡಿತ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ಮೀನ್‌ನ್ ದೆರ್ಪುನೆ. ತುದೆಟ್, ಕಡಲ್‌ಡ್ ದೆರ್ಪುನ ಕೆಲಸೊನು ಬಲೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಅಕುಲು 'ಬಲೆತ್ತಕುಲು'ಲಾ. ಇರ್ವನೆ ಶತಮಾನೊಡು 'ಮೊಗೇರೆರ್' ಪರಿಷ್ಕಾರವಾದ್ 'ಮೊಗವೀರೆರ್' ಆಯೆರ್.

ಈ ಕುಲತಕುಲೆಗ್ ಇಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪುದರ್ 'ಮರಕಲೆರ್'. ಮೊಗೇರೆರ್ ಮರಕಲೆರ್ ಆಯಿನ ಎಂಚ? 'ಮರಕಲೆ' ಸಬ್ದೊಗು ಸಂವಾದಿಯಾದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಸಬ್ದ ತೋಜುಜಿ. ಆಂಡ ಮಲಯಾಳೊಡು ಒಂಜಿ ಸಬ್ದೊ ಉಂಡು. ಅವು 'ಮರಕ್ಕಲಂ'. ಅಂಚ ಪಂಡ ಕಪ್ಪಲ್‌ಂದ್‌ದ್ ಅರ್ತೊ. 'ಮರಕ್ಕಲಂ'ಡ್ದೇ ತುಳುತ 'ಮರಕಲೆ' ಸಬ್ದೊ ಉಂಡಾದಿತ್ತಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಮರಕಲೆರ್ ಪಂಡ 'ಕಪ್ಪಲ್ ನಡಪಾವುನಕುಲು' ಎಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಲಿ. ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಮೊಗೆರೇಡ್ದ್ ಕಪ್ಪಲ್‌ದ ಬೇಲೆದ ಮರಕಲೆ ಎಚ್ಚ ಸಂಪಾದನೆಲ, ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಲ ಇಪ್ಪಿನಾಯೆ.

ಮರಕಲೆರ್ ಪಡವು, ಕಪ್ಪಲ್ ನಡಪುಡಾವುನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗದ ಭಾಗ ಆಯೆರ್. ಪಂಡ ಭಾರೀ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ಭಾಗವಾಯಿನಕುಲು ಎಂದ್‌ದ್ ಅರ್ತೊ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದೇ ಅಕುಲು 'ಪಟ್ಣದಕುಲು'. ಅಕುಲೆನ ಪೊಣ್ಜೊವುಗು 'ಪಟ್ಟಣ್ದಿ' ಪುದರ್ ಬತ್ತಿನಿ ಅಂಚ.

ಬಲೆತಕುಲೆನ ಮೇಲ್‌ಬಂಟನ್ 'ತಂಡೇಲೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ದಾಯೆಗ್? ತಂಡೇಲೆರ್ ಕಡಲ್‌ದ ಬೇಲೆಲೆಡ್ ಪರಿಣತಿ ಇಪ್ಪುನಕುಲು. ತಂಡೇಲೆ ದೈಹಿಕವಾದ್‌ಲಾ, ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆಡ್‌ಲಾ, ದೊಂಡೆಡ್‌ಲಾ ಬಲ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಆಯೆ ಕೊಂತಲೊಡು (ಎಲ್ಯ ದೋಣಿಡ್) ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಮೀನ್‌ದ ತೆಪ್ಪ ಇಪ್ಪುನ ಜಾಗ ಪತ್ತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಕೊಡಿ ಏರ್ಪಾದ್ ಬಲೆತಕುಲೆಗ್ ನಿಶಾನೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಕಡಲ್‌ಡ್ ಆಯೆನ ಸೂಚನೆನ್ ಏರ್‌ಲಾ ಮೀರರೆ ಇಜ್ಜಿ. ತಂಡೇಲೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ‌ಂದ್‌ಲಾ ಪಣೊಲಿ. ಬಲೆ ಕರೆಕ್ ತಾಗ್‌ನಗ ತಂಡೇಲನ ದೊಂಡೆದ ದಡಿಟೇ ಬಲೆತ ಕಡೆತಂಡೇಲನಕುಲು ಒಯ್ಯುನಕುಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಡು. (ಮಾಹಿತಿ : ಎಸ್. ಮನೋಹರ ಕುಂದರ್) ಆಯಗ್ 'ತಂಡೇಲ' ಪುದರ್ ದಾಯೆಗ್?

'ತಂಡೇಲ' ಸಬ್ದೊ ಕನ್ನಡೊಡು ವಾ ನಮುನೆಡ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಮಲಯಾಳೊಡು ಉಂಡು. ಅವುಲು 'ತಂಡಾಳನ್' ಸಬ್ದೊ ಉಂಡು. 'ತಂಡ್' ಪಂಡ ತುಳುತ ಓಡ ಒಚ್ಚುನ 'ದಂಡ್'. ಮಲಯಾಳದ 'ತಂಡಾಳನ್'ನ ಬೇಲೆ ಕಪ್ಪಲ್‌ದ 'ದರ್ತೆ' (oar) ಬೇರುನು. ಅವು ಎಚ್ಚಿಕಡಮೆ ತಂಡೇಲನ ಬೇಲೆಲ ಆಂದತ್ತೆ ಇಂಚ ಮಲಯಾಳದ 'ತಂಡಾಳ'ನೇ ತುಳುತ 'ತಂಡೇಲೆ' ಆದುಪ್ಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಎಚ್ಚ

ಮೊಗೇರೆರ್ ಪಡವುದಕುಲುಲಾ ಆಂದ್. ಪಾಯಿಪಡವೂಂದಲಾ ತುಳುಟು ಉಂಡು. ಪಡವು ಪಂಡ 'ಪಾಯಿ' ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗಾಲಿದ ಬೀಜಾಟಿಕೆಗ್ ಸಾಗುನ ಮಲ್ಲದ ದೋಣಿ, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕಪ್ಪಲ್. 'ಪಡವು' ಸಬ್ದೊ ಬತ್ತಿನವು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು ಪಂಡ ಅಚ್ಚಿರ ಆವೋಡೂಂದಿಜ್ಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪಟಕಃ ಪ್ರಾಕೃತ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆಡ್ 'ಪಡಾವ್' ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ತುಳುತ 'ಪಡವು'. ಕನ್ನಡದ 'ಹಡಗು'ಲ ಅವ್ವೇ. ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಪಟ' ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಮಲಯಾಳೊಡು ಪಾಯಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಕನ್ನಡದ 'ಹಾಯಿ'.

ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಡ್ ತುಳುಟು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲೊದ ಮಸ್ತ್ ಸಬ್ದೊಲು ಉಲ್ಲಾಂದ್ ಸೂಚಿತಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡತ್ತೆ? ಆವೆನ್ ನಾಡ್‌ಂಡ ದಿಂಜ ದಿಂಜ ಸಬ್ದೊಲು ದ್ರಾವಿಡ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ಯ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ತುಳು ಕಣ್ಣಿಯಾದುಂಡೂಂದು ಗೊತ್ತಾವು.

ತುಳುತ 'ಪಗೆಲ್' ಸಬ್ದೊನು ತೂಕ. ಅಯಿಕ್ ಸಂವಾದಿಯಾದ್ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಹಗಲು' ಉಂಡು. ಇಂದೇ ಸಬ್ದೊ ತಮಿಳು-ಮಲಯಾಳೊಡು 'ಪಕಲ್' (ಬಾಯಿಡ್ ಪಣ್ಣಗ ಅವು 'ಪಗಲ್'ಂದೇ ಆಪುಂಡು). ಈ 'ಪಕಲ್' ಪಣ್ಪಿನವು ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಅಹಃ' ಸಬ್ದೊದ ತದ್ಭವ ಪಣ್ಪೆರ್. ಈ ನಮುನೆ ಸಬ್ದೊಲೆನ ರೂಪಾಂತರದ ಕತೆನ್ ತೂಂಡ, ಭಾರತ ದೇಸೊದ ಪೂರಾ ಬಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಪೇರ್ ಬೂರುದ ಉಲಯಿಡ್ ಇಪ್ಪುನ ತಿರ್ಲ್‌ನಾರ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೊ, ಅಂತಃ ಸ್ರೋತವಾದ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಉಂಡೂಂದು ಗೊತ್ತಾವು.

ತುಳುಲ ಸೇರ್ದಿಪ್ಪಿ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ ದಿಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಪುದರ್ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ 'ವಿಜಯಕರ್ನಾಟಕ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ (18-6-2009) ಪ್ರಕಟವಾಯಿನ ಎನ್ನ ಬರವುಡ್ದು ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಮೂಡಾಯಿ, ಪಡ್ಡಾಯಿ, ತೆನ್‌ಕಾಯಿ, ಬಡಕಾಯಿ ಸಬ್ದೊಲು ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದವೂಂದ್ ಅವುಲು ಸಾದಾರವಾದ್ ಪಣ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ನಾಡೋಂದು ಪೋಂಡ ಮಸ್ತ್ ಸಬ್ದೊಲೆನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಸರಿಯಾಯಿನ ಅರ್ತೊ ತೆಲ್ಯದ್ ತೋಜರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಉಂಡು. ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆಂದ್ ನಮ ಎಣ್ಣುನ ಜನವಿಭಾಗೊಲೆಡ್, ಎಚ್ಚ ಸೇರಿಗೆ, ಕೂಡುಕಟ್ಟ್, ಕೊರು-ಗೆತೊನುಲು ಈ ದೇಸೊಡು ಕರಿನ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ ತೆರಿಯು. ಇಂಚಿ ಸಂಸೋದನೆಗೆ ಮಸ್ತ್ ಬಾಸೆಲೆನ ಪರಿಚಯ ಬೋಡಾಪುಂಡು, ಗೋವಿಂದ ಪೈಕ್ಲೆ ಲೆಕೊ.

ನರಮಾನಿದಾಂತಿನ ಲೋಕ

ಎಚ್.ಎಸ್. ಬೊಳ್ಳಾಡಿ

ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್‌ದ ಉಪ್ಪು ನೀರ್‌ಡ್
ಒಂಜಿ ಮುರ್ಕು ಪಾಡ್‌ದ್ ತೂಯೆ
ಅಚ್ಚರಿಡ್ ಉಸುಲು ಉಂತುಂಡು ಎನ್ನ
ಎದುರುಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಶೋಕದಾಂತಿನಾ ಲೋಕ
ಆಹಾ! ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಲೋಕ
ಅವು, ನರಮಾನಿದಾಂತಿನಾ ಲೋಕ!

ಎತ್ತರೆತ್ತರ ಮುಗಲ್ ಮುಟ್ಟುನ
ಪಚ್ಚೆ ಪಚ್ಚೆದ ಮಲೆಕುಲು
ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣೊದ ಪೂವುಲರಳಿನ
ಸಾರ ಜಾತಿತ ಮರಕುಲು
ಮಿತ್ತ್ ರಾಪಿನ ಪಕ್ಕಿಲು
ನೈಯಿನ್ ಪಟ್ಟುನ ಚಿಟ್ಟೆಲು
ಆಸೆ ತೋಜಾದ್ ನಿಲುಕೊಂದುಲ್ಲ
ಬಗೆ-ಬಗೆತ ರುಚಿತ ಫಲೊಕುಲು!

ಪೆತ್ತದಾ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ಪರ್ಪಿನ
ಕರಡಿ ಸಿಮ್ಮೊಲೆ ಕಿನ್ನಿಲು
ಬಂಗಾರ್ ಬಣ್ಣೊದ ಜಿಂಕೆದೊಟ್ಟುಗು
ಪಂತ ಪಾರುನ ಚಿರತೆಲು
ಪಜಿರ್ ಮೇಪಿನ ಪಿಲಿಕುಲು
ಸತ್ಯೊ ತೆಲಿಕೆದ ಮುದಲೆಲು
ಪಗೆದಾಂತೆನೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದುಲ್ಲ
ಮರಿ ಮುಂಗುಲಿ, ಎಲಿ ಪುಚ್ಚೆಲು!

ಮುತ್ತು-ರತ್ನೊದ ಆಸೆದಾಂತಿನ
ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ದ ಪಸು-ಪಕ್ಕಿಲು
ತಪ್ಪು ಬೇರದ ನಿರೆಲ್ ತಾಗಂದಿ
ಸುದ್ದೊ ಮನಸ್‌ದ ಜೀವೊಲು
ಪಗೆದಾಂತಿನಾ ಧಗೆದಾಂತಿನಾ
ಮೋಕೆ ದಿಂಜಿದಿ ಲೋಕ
ಆಹಾ! ಏತ್ ಶಾಂತಿದ ಲೋಕ
ಅವು ನರಮಾನಿದಾಂತಿನಾ ಲೋಕ!

ಬೊಗ್ಗಿನಾಯಿ

ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಎನ್ನ ಯಜಮಾನ್ತಿನ ಏಪಲಾ ಒಂಜೈ ಜಪೊ. ಒಂಜ್ಯೋ ಫ್ರಿಜ್ಜ್ ಕನಲೆ. ಅವು ಅತ್ತಾಂಡ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಕನಲೆ ಪಂಡ್ದ್. ಎಂಕ್ ಸೋಜಿಗ. ಫ್ರಿಜ್ಜ್‌ಡ್ ಹಾಳಾಪುನ ತೆನಸ್‌ಳೆನ್ ದೀದ್ ತಣ್ಮೆನ ಒರಿಪ್ಪಾವೊಲಿ. ಆಂಡ ಬತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಅವು ಬೌ ಬೌ ಪಂಡ್ದ್ ಕೊರೆಪ್ಪಾಂದ್. ನಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಕುರೆಪ್ಪು. ಆಂಡ ಅಯಿತ್ತ ಬಂಜಿಡ್ ಪೇರ್ ದೀದ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮು ಮಾಣ್ಪರ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡ? ಅಂಚಾದ್ ತಡೆಯರ ತೀರಂದೆ ಒರೊ ಕೇಂಡೆ, "ಎಂಚಿನ ಮಾರಾಯ್ದಿ ಈ ಪನ್ಪಿನವು? ಫ್ರಿಜ್ಜ್‌ಗ್‌ಲಾ ನಾಯಿಗ್‌ಲಾ ಒಲ್ಪದ ಸಮ್ಮಂದ?"

ಅಂದ್ ಮಾರಾಯ್ರೆ. ಈರ್ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಂಡ ಒರೊರ ಬಂಜರ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕಿನಿ ಒಣಸ್ ಬೋಡ್ಚಿ ಪನ್ಪಾರ್. ಈರೆಗೇಂದ್ ಮಾಣ್ತ್ ದೀಡಿನ ಆಟ್ಟಿಲ್‌ನ್ ಮನದಾನಿ ತಿನಿಯರ ಹಾಳಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಅಡಕ್ಯರ ಮನಸ್ಸ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ಈರ್ ತಿಂದ್‌ಜಾಂಡ ನಾಯಿಗಾಂಡಲಾ ಪಾಡೊಳಿಯತ್ತ ಪಂಡ್ದ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆ. ಫ್ರಿಜ್ಜ್ ಕನಯರ ಈರೆಗ್ ಮನಸ್ ಬರಂದ್. ಈರ್ ಬಜೀ ಕುರೆ. ದುಡ್ಡುನೇ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ಪಾರ್ ಪಂಡಲ್ ಆಳ್.

ಯಜಮಾನ್ತಿಗ್ ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಯೋಚನೆ ಇತ್ತಿಪ್ಪು. ಆಳ್ ಬೂಕುಳೆಡ್ ಓದ್‌ದ್, ಟೀವಿಡ್ ತೂದು ಒರೊರ ಪೊಸ ರುಚಿ ತಯಾರ್ ಮಾನ್ಪುವೇಂದ್ ಉಂಡು. ಉಮಿತ್ತ ಲಾಡು, ತೌಡುದ ಹೋಳಿಗೆ ಇಂಚ ಮಾಂತ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಇಂದೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಾಣ್ತ್ಂಡ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಕ್ಲೆನ ಅಡಿಗೆನ್ ಸುರು ರುಚಿ ತೂಪುನೆ ವೈದ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಒಂಜಿ ಶಾಂಪೂ ತಯಾರಾಂಡ ಸುರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾನ್ಪುನೆ ಮೇರ್‌ದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್‌ಗೆ. ಅಂಚನೇ ಈ ಪೊಸ ರುಚಿನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ತೂದು ಅಯಿತ್ತ ಬಂಗೊನು ಅನುಭವಿಪ್ಪುನ ಬಲಿಪಶು ಪಂಡ ಯಾನೇ. ಯಾನ್ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಒರಿಂಡ ನಾಯಿಗ್‌ಲಾ ಪಾಡೊಳಿ ಪನ್ಪಿನ ಆಲೋಚನೆನೊ ದಾನ್ನೊ.

ಅವುಲಾ ಅತ್ತಾಂದೆ ಬಂಗಾರ್‌ಗ್ ದರ ಏರಿಲೆಕ್ಕೊ ಬಿಲೆ ಏರೊಂದುಂಡು. ಯಜಮಾಂತಿ ಓಡೆ ಪೋಪುಂಡಲಾ ಇತ್ತಿ ಪದ್ದೊಯಿ ಪೂರಾ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಲಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಕುರಿತ್ತ ಲೆಕ್ಕೊ ಪಿದಾಡುವಲ್. ಉಂದು ಪೂರಾ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಾದ ಉಡ್ಗಿರೆ, ಈರ್ ಕನಯಿನ ಚೋಲಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಭಾವನೆಲಾ ಅಪಗ ಮೋನೆಡ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆಳೆಡೆ ಏತ್ ಪವನು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಂದ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವಂದೆ ಆಳೆಗ್‌ಲಾ ನಿದ್ರೆ ಬರಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಲ್ಲಾಳೊಂಜಿ ನಾಯಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಕುರೆಪ್ಪಾಂದೆ ಗಟ್ಟಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಣ್ತ್ಂಡಲಾ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬಟೆತ್ತ್‌ನಾಯಗ್ ನಾಯಿ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡಲಾ ಇಪ್ಪು ಪನ್ಪಿನ ಭಾವನೆ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಎಂಕ್ಲೆನ ದೋಸ್ತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆದ ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆರೆಡ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾಯಿಳೇ ಉಳ್ಳೊ. ಆರೆಡ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಆರ್, ಈರೆಗ್ ಜಾತಿ ನಾಯಿಯೇ ಆವೊಡ ಕೇಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ಆಶ್ಚರ್ಯೊ. ಜಾತಿ ನಾಯಿ ಅತ್ತಾಂದೆ ಜಾತಿಗ್ ಸೇರಂದಿನ, ನರಮಾನ್ಯ ಲೆಕ್ಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪಾಡ್ದಿನ ಜಾತಿಲಾ ಇಪ್ಪುವೊ ಕೇಂಡೆ ಅಂಚನೇ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಆರ್, ತೂಲೆ, ರಡ್ಡ್ ಸಾರಡ್ದ್ ಬಿಲೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆಲಾ, ಉಂಡು. ಅವು ಜಾತಿ ನಾಯಿ. ನಮ್ಮ ಮುಲ್ಪ ತೂಪಿನಾವು ಕಾಟು ನಾಯಿ. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಕೇಂಡೆ ಪಂಡೆರ್.

ನಾಯಿಗ್ ಆತ್ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಪಿನ ಬದಲ್ ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತ ಗೆತೊನ್ದ್ ಪೇರ್ ಬೊರಿವೊಳಿ ಪಂಡೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್ ತೆಲಿತ್ತೆರ್. "ಆಂಡ ಪೆತ್ತ ಕಳುವೆರೆಗ್ ಕುರೆಪ್ಪುಜ್ಜಿಯತ್ತ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ನಾಯಿಯೇ ಆವೊಡತ್ತ?" ಆರೆನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸರಿ, ಎಂಕ್ ಕಾಸ್ ಕೊರಂದೆ ನಾಯಿ ಒಂಜಿ ಆವೊಡೂಂದ್ ಎನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ. ಎಡ್ಡೆ ನಾಯಿ ಉಂಡು. ಅಯಿತ್ತ ಅಪ್ಪೆ ಪೊಮೊರಿಯನ್. ಅಮ್ಮೆ ಅಲ್ಸೇಶಿಯನ್. ಆಂಡ ಬೊಗ್ರೆ ಅತ್ತ್ ಬೊಗ್ಗಿ ಪಂಡೆರ್. ಅಯ್ಯೊ ದೇವರೇ ಬೊಗ್ಗಿಯಾ ಯಾನ್ ರಾಗ ಒಯಿತ್ತೆ.

"ಬೊಗ್ಗಿಯಾಂಡ ದಾನೆ? ಅಯಿತ್ತಾತ್ ಜಾಗ್ರತೆ ಬೊಗ್ರಗ್ ಇಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಉಂದ್ ಯಾಪಲಾ ಕುರೆತ್ತೊಂದೇ ಇಪ್ಪುಂಡು. ನಾಯಿ ಬತ್ತ್ಂಡ ಬುಕ್ಕ ತೂಲೆ ಅಯಿತ್ತ ಲಾಭ ಏತ್ಂದ್" ಪಂಡೇರ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್.

ಅಂಚ ಮನದಾನಿ ಬೊಗ್ಗಿ ನಾಯಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಯಜಮಾನ್ದಿ ಅಯಿನ್ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಣ್ತ್‌ನೆ ಪಂಡ ಪೊಸ ಮದ್ಮಾಲೆನ್ ಏತ್ ವೈಭವೊಡು ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುಂಡೋ

ಅವ್ವೇ ಕ್ರಮ. ಅಯಿನ್ ಮೀಪಾವುನೆ ದಾನೆ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಜೆಪ್ಯರ ಹಾಸಿಗೆ, ತರೆ ದೀಡ್ಯರ ತರೆದೆಂಬು ಮಾಂತ ಕೊರ್ದ್ ಫ್ರಿಜ್ಜ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಪದ್ರಾಡ್ ದಿನ ಪಿರಾವುದ ಉಣ್ಪು ಕಜಿಪು ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಎದುರ್ಗ್ ದೀಯಾಳ್. ನಾಯಿ ಒರ ಮೂಸ್‌ದ್ ತೂದು ಮುಸುಂಟುಡೇ ದೂರ ದೂರ ತಳ್ಳ್ಂಡ್. ತಿನ್ ತಿನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಂಬಳ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಪಂಡ ಅವು ಅಡೆಗೇ ಸುತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುರುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಜೆತ್ತ್ಂಡ್. ತೂಯರ, ಈರೆನ ನಾಯಿದ ಸಾಗರ ಫ್ರಿಜ್ಜ್‌ಡ್ ದೀಡಿನ ಸೊತ್ತು ಒಂಜಿಲಾ ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಆಪುಜಿಗೆ ಯಜಮಾನ್ದಿ ಎನನ್ ಲೆತ್ತಳ್.

"ಮಲ್ಲ್‌ಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ಅತ್ತ! ತ್ರೀ ಸ್ಟಾರ್ ಹೋಟೆಲ್‌ದ ತಿಂಡಿಯೇ ಆವೊಡಾವು. ತರ್ಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲ" ಯಾನ್ ತಮಾಷೆ ಮಾಣ್ತೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್ ಬನ್ನಾಗ, "ಈರೆನ ನಾಯಿಗ್ ಎಂಚಿನ ಕೊರ್ಪರ್? ಸಾಧಾರಣದ ತೆನಸ್ ಮುಟ್ಟುನ್ನೇ ಇಜ್ಜಿ" ಪನ್ನಾಗ ಆರ್, "ಆಂಚ ಮಾಂತ ತಿಕ್ಕಿನ ಪೂರ ಅವು ತಿನಂದ್. ಭಾರೀ ಸ್ಮೂತ್. ಅರ್ಧ ಮುದ್ದೆ ಬೊಳ್ನೆಯಿ ಅಥವಾ ಅಪಗ ಕಾಯಿತ್ತಿನ ನೆಯಿ, ಪೆತ್ತದ ಪೇರ್ದ ಕೊಜಪ್ಪು ಇತ್ತ್ಂಡ ಒಂಜಿ ಪನೀತ್ ತಿನ್ಪುಂಡು. ಅವುಲಾ ಅಯಿಕ್ಕ್ ನಂದಿನಿ ಬ್ರಾಂಡ್‌ದ ಕೊಜಪ್ಪೇ ಆವೊಡು. ಬೇತೆ ಆಂಡ ತರೆ ದೇರ್ತ್ ತೂಪುಜಿ" ಪಂಡ್ದ್ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರಿಯೇರ್.

ನಿಜವಾದ್ ಒಂಜಿ ವಿಐಪಿ ನಾಯಿಯೇಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತೋಜ್ಂಡ್. ಮನದಾನಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂದು ಯಜಮಾನ್ದಿಡ ಪಂಡೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್ ಪಣ್ಣ ಸತ್ಯ ಮಾರಾಯ್ದಿ. ಈ ನಾಯಿಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಹಾರೊನೇ ಆವೊಡು. ಆಳೆನ ಮೋಣೆ ಅರ್ಳ್ಂಡ್. ಬುಕ್ಕ ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್ ಸುಳ್ಳು ಪನಯೇರ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ನಂದಿನಿ ಬ್ರಾಂಡ್‌ದ ಕೊಜಪ್ಪೇ ಆವೊಡು ನನಾತ್ ಪುಗರಿಯಳ್.

ಅಂದಂದ್. ಒರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂಲಗೆ – ಅವು ತಿನ್ಪಿನ ತಿಂಡಿಳೆನ್ ಪಂಡೆ. ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂನಾಗ ನಾಯಿ ಜೆಪ್ಯರ ಹಾಸ್‌ನ ಹಾಸಿಗೆನ್ ತುಚ್ಚ್ ತುಚ್ಚ್‌ದ್ ಪರಿತ್ತ್‌ದ್ ಜಗಲಿಡೀಕ ಬಜಾವುದ ಲೆಕ್ಕೊ ಪದ್‌ರ್‌ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಮ್ಯಾಪ್ಪು ಸೂಡಿದ ಬಳ್ಳ್ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಊರಿಡೀಕ ಕಡ್ಡಿ ಬೂರೊಂದುಂಡು. ನಾಯಿ ಜಾಲ್‌ದ ಮೂಡ್ಯೆಡ್ ಒಂಜಿ ಪರ್ಕ್ ಗೋಣಿನ್ ಪದ್‌ರ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ಟೆ ಜೈದಿನಾವು ತೋಜ್ಂಡ್. ಜಾಲ್‌ಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಗುಂಡಿ ತೋಡ್‌ದ್ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯದ ಲೆಕ್ಕೊ ತಿನೊಂದುಂಡು.

ಯಜಮಾನ್ದಿಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಆತ್ ಎಡ್ಡೆ ತೆನಸ್ ಕೊಂರ್ದಲಾ ಸಾಗರಗ್ ಯಾವಂದೆ ಈ ಮಣ್ಣ್ ತಿನ್ಪುನ? ಪಂಡ್ದ್ ಬೆರಿಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಬುಡಿಯೆರ ಪೋಯಳ್. ಅಯಿತ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗ್ ಧಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾಗ ಆವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ವೀರ ಮಹಿಳೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಎದುರುಂತ್‌ದ್ ಜೋರು ಮಾನ್ದಿನ ಪೊರ್ಲುಗು "ಅಯ್ಯೋ ಮಾರಾಯ್ರೇ, ಉಂದು ತುಚ್ಯರ ಬರ್ಪುಂಡು"ಂದ್‌ದ್ ಬಲಿತ್ತ್ ಬತ್ತಳ್.

ಆನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಯಾನ್ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ಬನ್ನಾಗ ಸಂಗತಿ ಗೊಂತುಂಡಾ ಕೇಂಡಳ್ ಯಜಮಾನ್ದಿ. ವಾ ದೂರದರ್ಶನೊಡುಲಾ ಬರಂದಿ ಏತೋ ಸುದ್ದಿ ಆಳೆನ ಪೇಪರ್‌ಗ್ ಫ್ಲಾಷ್ ನ್ಯೂಸ್ ಆದ್ ತಿಕ್ಕೊಂದೇ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಏರೆ ಒಟ್ಟುಗೋ ಏರೋ ಬಲಿತ್ತಿನ, ಏರೋ ಪೊಸ ಸೀರೆ

ಕನಯಿನ ನಾನಾ ತರತ್ತ ಸುದ್ದಿ ಆಳೆಗ್ ಗೊಂತಾಪುಂಡ್. "ಎಂಕ್ ಗೊಂತಿಜ್ಜಿ. ದಾದ ವಿಶೇಷ?" ಕೇಂಡೆ.

"ಆಪೆದ ಇಲ್ಲ್ ಖಾಲಿ ಉಂಡತ್ತ? ಆಡೆಗ್ ಒರಿ ಬೇರೊದಾರ್ ಬಾಡಿಗೆಗ್ ಬೈದೇರ್. ಗುಜರಿ ಬೇರದಾರ್‌ಗೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಕರ್ಬ, ಪಿತ್ತಲೆ, ಚೊಂಬು ಉಂದು ಮಾಂತ ಗೆತ್ತೊನ್ದು ರಾಶಿ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೇರ್. ಒಂಜೈ ದಿನೊಟ್ಟು ಸೈಕಲ್, ಪರ ಕುರ್ಚಿ, ಪರ ಪಂಪು ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ಅಯಿತ್ತ ರಾಸಿಯೇ ಉಂಡು. ಸುತ್ತುಮುತ್ತುದ ಜೋಕುಲು ಪೂರ ಉಲ್ಲತ್ತ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಗುಜರಿ ಪೆಜಿಪ್ಪನವೊಂಜಿ ಕೆಲಸಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್ ಯಜಮಾನ್ದಿ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವರದಿ ಕೊರಿಯಳ್."

ಎಂಕೊರ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ತರೆ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಊರ್ದು ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾರ್ಗೊದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಬೂರ್ದು ಹಾಳಾಪುನ ವಸ್ತುಳೆಗ್ ಮುಕ್ತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು ನಿಜ. ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದ ಆಸೆಗಾತ್ರೊ ಏರೇರೆನ ಪಿತ್ತಿಲಂಗ್ ನುರ್ಕುದು ಕಂಡುನಕ್ಲೆನ ಸಂತಾನೊಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಪುಂಡು. ಇಂಚ ಯೋಚನೆ ಮನ್ತಿನವು ಸುಳ್ಳಾಯಿಜಿ. ಬೊಳ್ಪಾನಗ ಯಜಮಾನ್ದಿನ ಬೊಬ್ಬೆನೇ ಬೊಬ್ಬೆ "ಎನ್ನ ಪೊಸ ಜೋಡು ತೂಯಾರಾ? ಮುಲ್ಪನೇ ದೀಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ತೋಜುಜ್ಜಿ" ಪಂಡಳ್. "ಅಂದ್ ಮಾರಾಯ್ದಿ. ಎಂಕ್ ಬೇತೆ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ನಿನ್ನ ಜೋಡು ಕಾಪುನೆ ಒಂಜೇ ಕಸುಬು. ಓಲು ಪೋದು ಬುಡ್ದು ಬತ್ತಾನೋ ದಾನ್ನೊ?" ಅಸಮಾಧಾನೊಡೇ ಯಾನ್ ಪಂಡೆ.

"ಮರತ್ತಿಜ್ಜಿ ಮಾರಾಯ್ರೆ. ಸರೀ ನೆಂಪುಂಡು. ರಾತ್ರಿ ಮುಲ್ಪನೇ ದೀದಿತ್ತೆ. ಪೊಸ ಜೋಡು. ನೂತ್ತ ಇರುವತ್ನಾಲ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆ. ಏರ್ ದೆತ್ತೇರ್‌ಂದ್‌ದೇ ಗೊಂತಾಪುಜ್ಜಿ" ಪರಂಚಿಯಳ್ ಎನ್ನಾಳ್.

"ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ ಕೈತ್ತಲೇ ಉಂಡು. ಜೋಡು ಕಂಡಿನ ಕೆಲಸ ಏರಂಡಲಾ ಮಂತ್‌ದಿಪ್ಪೆರ ಯಾನ್ ಕೇಂಡೆ. "ಅಂದ್ ಮಾರಾಯ್ರೆ. ಆತ್ ರೇಟ್ ಕೊರಿನ ಜೋಡು" ಆಳ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಮಾಂತಾಳ್. "ಅಂದಂದ್. ಕಂಡುನಾಕ್ಲೆಗ್ ಏತ್ ರೇಟ್ ಕೊಂಡ್ದ ದಾನೆ, ಅಕ್ಲ್ ದಾನೆ ಬಿಲ್ಲ್ ತೂದು ಕಂಡುವೇರ ಈ ಒರ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಕುಳ್ಳು. ಓಳೋಳು ಅಡಕ್ಕ್‌ಂಡ ಇಂಚನೇ ಆಪುನೆ' ಪಂಡೆ ಯಾನ್.

"ಈತ್‌ನೇಟ ಏರ್ಲಾ ಗೇಟ್‌ದ ಉಳಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ವಸ್ತು ಕಂಡ್‌ನೆ ಎಂಕ್ ಗೊಂತಿಜ್ಜಿ. ತೂಲೆ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ ಆಯಿನ್ನೇ ಆಯಿನೆ. ಇತ್ತ್‌ನ ಪೂರಾ ಕಂಡಿಯೆರ ಸುರುವೇ. ರಾತ್ರಿ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜೋಡು ಕಂಡುನಾಗ ಈ ನಾಯಿ ಓಲು ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್? ಉಂದೆನ್ ನಂಬುದು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಇಲ್ಲ್‌ನೇ ಕಂಡೊಂದು ಪೋಂಡಲಾ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್" ನಾಯಿಗ್ ಶಾಪ ಕೊರಿಯಳ್ ಮದ್ಮಾಳ್.

ಜೋಡುದ ಸಂಗತಿ ಇಂಚಾಂಡ್. ಮನದಾನಿ ತೂನಾಗ ಇಲ್ಲದ ಬೆತ್ತಡಿ ನಲ್ಲಿದಲ್ಪ ದೆಕ್ಯರ ರಾಸಿ ಪಾಡ್‌ನ ಒಂಜಿ ಸ್ಟೀಲ್‌ದ ತೋಪು ಬೊಲ್ಪುಗು ತೂಯೆರ ತಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ. ಅಯಿಟ್ಟ್‌ತ್ತಿನ ಕೊಜಪ್ಪುನು ಸಮೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ದೆಕ್ಕೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಸಿಗ್ ಅಯಿನ್ ಸೇರಿಸಾದಿತ್ತಳ್‌ಗೆ. ಈ ಸುದ್ದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ಪೊಜಂಕೊಂಡಳ್. "ಮುರಾನಿ ನಮನ

ಮದ್ಮೆದ ಅನಿವರ್ಸರಿಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯೆ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಕೊರ್ದಿನ ಉಡ್ಗಿರೆ ಅವು. ಕಂಡುಳೆಗ್ ಕೈ ಕೊರಿಯೆರ ಅವ್ವೇ ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಕೈ ಪೊಲಿದ್ ಪೋಯರ. ಹಾಳಾದ್ ಪೋವಡ್ ಇಂಚ ಮಾಂತ ಸಾಪೊ ದೀಡಿಯಳ್.

ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ ವಾ ಪೊಲ್ಸುಡು ಆಂಡೋ ಯಾನ್ ಎನಿನ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಅವು ಉಪದ್ರ ಆಯರ ಸುರುವಾಂಡತ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಚಿಂತೆ ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪಿಯರ ನಾಯಿ ಬೋಡು ಪಂಡ್ದ್ ಕನತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಮೊರೆತ್ತ್ ಪಾಡಿನ ಕೊಜಪ್ಪು ಗಂಜಿನ್ ರುಚಿರುಚಿಯಾದ್ ನಿಂಗ್‌ದ್ ಬೆಡ್‌ರೂಮುಡು ಗಟ್ಟಿ ಜೆಪ್ಪುಂಡೂಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ಇಜ್ಯಾಂಡ ಕಳುವೇರ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬನ್ನಾಗ ಅವು ದಾನೆ ಮನಿಪ್ಪುಜ್ಜಿ? ಒಂಜಿ ಬಿಸ್ಕೆಟೋ, ಉಣುಂಗೇಲ್ ಮೀನೊ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಅಯಿತ್ತ ದೋಸ್ತಿ ಸುಲಭೊ.

ಎಂಕ್ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿದಾಯೆಡ ಓಲಿಜ್ಯಾಂದಿ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೀದ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋಯೆ. “ನಿಕ್ಕೆ ಅಂಗಡಿಗ್ ಕೋಡೆ ಒಂಜಿ ಜತೆ ಪೊಸ ಜೋಡು, ಇನಿ ಒಂಜಿ ಸ್ಟೀಲ್‌ದ ತೋಪು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ?” ಕೇಂಡೆ. ಆಯೆ ಅರೆಬರೆ ಮಲಯಾಳಿ. ತುಳು ಭಾಸೆಡ್, “ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಸುಮಾರ್ ಜನ ಮಾಲ್ ಕನತ್ತ್ ಕೋರ್ಪೆರ್. ತೂಕುನಾಗ ಪೊಸತ್ತ್ ಒವ್ವು, ಪರತ್ತ್ ಒವು ತೂಯರ ಪುರುಸೊತ್ತಾಪುಜ್ಜಿ. ಇನಿ, ಕೋಡೆದ ಮಾಲ್ ಪೂರಾ ಅಲ್ಪ ಉಂಡು. ಈರೆನವು ಅಯಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ನಾಡ್ದ್ ದೆಪ್ಪುಲೆ” ಪಂಡೆ. ಯಾನ್ ಪೂರ ರಾಸಿಡ್ ಮೇಲ್ ಮೇಲ್‌ಡ್ ನಾಡ್ಯೆ. ಆಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಲ್ ತಿಕ್ಕುನ ಕಷ್ಟನೇ. ಆಂಡಲಾ ಅಂಗಡಿದಾಯೆಗ್ ರಡ್ದ್ ದಿನೊಟ್ಟು ಎಂಕ್ಲೆಲ್ಪ ಕಳವು ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿ ಪಂಡೆ. ನನಲಾ ಇಂಚಾಂಡ ಪೊಲೀಸ್‌ಗ್ ದೂರು ಕೊರಂದೆ ಬೇತೆ ಸಾದಿ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಚ್ಚರಿಗೆ ಕೊರಿಯೆ.

ಉಂದೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ದಿನೊಕ್ಕೊಂಜಿ ವಸ್ತು ತೋಜಂದೆ ಆಪುನ ನಡತ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಬೊಲ್ಪುಗೇ ಶಬರಾಯೆರ್ ಕಚ್ಚೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೇರ್. ಬಲೆ ಬಲೆ ಕುಲ್ಲುಲೆ ಪಂಡಳ್ ಯಜಮಾನ್ದಿ “ಯಾನ್ ಕುಲ್ಲಿಯರ ಬತ್ತಿನೆ ಅತ್ತ್. ನಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಉಂಡ್’ ಆರ್ ಕೇಂಡೇರ್. ಅಂದಂದ್. ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಕೊರ್ದಿನ. ಪೊಮೆರಿಯನ್ ಬೊಗ್ಗಿಗ್ ಅಲ್ಸೇಶಿಯನ್ ಬೊಗ್ರಾಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಿನ್ನಿ ಎನ್ನಾಳ್ ಪಂಡಳ್.

“ಎಂಕ್ ನಾಯಿದ ಜಾತಿ ಕೇಣ್ದ್ ದಾಲ ಆವೊಡ್ಚಿ, ರಾತ್ರಿ ಅಯಿನ್ ಬುಡ್ಪರ?” ಆರ್ ಕೇಂಡೇರ್.

ರಾತ್ರಿ ಬುಡ್ಪೊ. ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪೊಡತ್ತ? ಕುರೆಪ್ಪುನೈಟ್ ಭಾರೀ ಉಸಾರುಂಡು. ಏರೆನ್ಲಾ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬರಿಯರ ಬುಡ್ಪುಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಈರ್ ಬನ್ನಾಗ ಕುರೆತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಪಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಜಾತಿದಕ್ಲೆಗ್ ಮನಿಪ್ಪುಜ್ಜಿ ಪುಗರಿಯಳ್ ಯಜಮಾನ್ದಿ.

“ಅಯ್ಯೊ ದೇವೆರೆ, ಅಯಿನ್ ಕೇಣಿಯರ ಬೈದಿನೆ ಅತ್ತ್. ರಾತ್ರಿ ಅವು ಎಂಕ್ಲೆ ತೋಟೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ಕ್‌ದ ಸ್ಪಿಂಕ್ಲರ್ ಪೂರ ಕೊಂಡೋಪುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಎಂಕ್ ಅನುಮಾನ’ ಪಂಡೇರ್ ಶಬರಾಯೆರ್.

“ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪರ್ ಶಬರಾಯೆರೆ. ಎಂಕ್ಲೆ ನಾಯಿಗ್ ಅಂಚಿನ ಬುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಿ. ಮುಲ್ಪ

ಒಂಜಿ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡುನಾಕ್ಲೆನ ಸಂತತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆತ್‍ಂಡ್. ರಾತ್ರಿ ತೋಟೊಗು ಏರ್ ಬರ್ಪೆರೆಂದ್‍ದ್ ದುಂಬು ತೂಲೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅಪವಾದ ಪಾಡ್‍ಲೇ."

ಯಜಮಾನ್ದಿ ಜೋರು ಪಾತೆರ್ದ್ ಶಬರಾಯೆರೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರಿಯಲ್. ಆಂಡ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‍ಡ್ ಮಾಂತ್ರ ಒಂಜಿ ಅನುಮಾನದ ಪುರಿ ಮೆಲ್ಲ ಬೀಲ ದೇರ್ತ್‍ಂಡ್. ಒಯಿಕ್ಕ್‍ಲಾ ರಾತ್ರೆ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‍ದ್ ಎನಿದ್ ಕತ್ತಲಾನಗ ನಾಲ್ ಪರತ್ ಜೋಡುಳೆನ್ ಕನತ್ ಎದುರ್ಡ್ ದೀಡ್‍ದ್ ಕಾತ್‍ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ.

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿದ ಪೊರ್ತು. ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‍ದ್ ತೂನಗ ನಾಯಿ ಅಯಿತ್ತ ಜಾಗೆಡ್ ತೋಜಿಜ್ಜಿ ಲೈಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ನಾಡಿಯೆ. ಎದುರಿಡ್ತಿನ ನಾಲ್ ಜೋಡುದ ಪೈಕಿ ರಡ್ಡ್ ಮಾಯಕ ಆದಿತ್ತ್‍ಂಡ್. ಮೆಲ್ಲ ವಿಸಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಲೆತ್ತೆ. ಆತನಗ ದಾಸನ ಪೂತ್ತ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಮೆಲ್ಲ ಮೆದ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೆ ಕಟುಕುಟು ಪಂಡ್‍ದ್ ಮರಿಯಾಲದ ಸಾಂತಾಣಿ ಅಗಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಅಗಿಪ್ಪು ಶಬ್ದೊ.

ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಲೈಟ್ ಪಾಡೊಂದು ಅಪೆಗ್ ಪೋಯೆ. ದಾಸನ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಜೆತೊಂದಿನ ಎಂಕ್ಳೆ ನಾಯಿಯೇ ತೋಜುಂಡು. ಕೈತ್ತಾಡೆ ಪೋಯೆ. ಪಟಪಟ ಬೀಲ ಬೀಜೊಂದು ಲಕ್ಕ್‍ದ್ ಉಂತುದು ವೋ ಪಂಡ್ದ್ ಬಾಂಗ್ ಕೊರ್ದು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಣ್ತ್‍ದ್ ಮೈಕ್ಕ್ ಬಡತ್ತ್‍ದ್ ಪಚಪಚ ನಕ್ಕ್‍ಂಡ್. ಥೂ, ದೂರ ಪೋಲ ಪಂಡ್‍ದ್ ಅಯಿನ್ ಅಂಚಿ ತಳ್ಳ್‍ದ್ ತಿಂದೊಂದಿತ್ತಿನ ದಾಯಿತ ಪಂಡ್‍ದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಣ್ತ್‍ಂಡ ಅಲ್ಪ ಮಲ್ಲ ರಾಸಿಯೇ ಉಂಡು. ಕಂಡ್‍ದ್ ಪೋತುಂಡು ಪಂಡ್‍ದ್ ಎನಿನ ಯಜಮಾನ್ದಿನ ಪೊಸ ಜೋಡು ಉಂಗುಟ, ಭಾರ ಡ್ಡ್‍ಲಾ ದಾಂತೆ ಬೂರೊಂದುಲ್ಲೊ. ದೆಕ್ಕಿನ್ಯೆಡ್ದ್ ಕ್ಲೀನಾದುಂಡು ಸ್ಟೀಲ್‍ದ ತೋಪು. ಶಬರಾಯೆರೆನ ಸ್ಲಿಂಕ್ಲರ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಜೋಡು, ಚೀಲ, ತೊಟ್ಟೆ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯೊನೇ ಅಲ್ಪ ನಾಯಿ ರಾಸಿ ಪಾಡ್ದ್ ವಿವಾಹ ಭೋಜನವಿದು, ವಿಚಿತ್ರ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿವು ಪನ್ಪಿನ ರೀತಿಡ್ ತಿಂದೊಂದಿಪ್ಪಿನ ದೃಶ್ಯೊನು ಯಾನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯೆ.

ಯಜಮಾನ್ದಿನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ನಡತ್ತಿ ಸಂಗತಿ ಪಂಡೆ. ನಾಯಿದ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿನ್ ತೋಜಾಯೆ. ಅಂದ್ ಮಾರಾಯ್ರೆ. ಈ ನಾಯಿದ ಕಿಲಾಡಿ ಬುದ್ಧಿ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿದಾಯೆಡ ಅನುಮಾನ ತೋಜಾಯೊ. ಶಬರಾಯೆರೆಡ ವಾದಿಸಾಯೊ. ನನ ಈ ನಾಯಿದ ಸಂಗತಿ ಬೋಡ್ಚಿ. ಇನಿಯೇ ಪನ್ಪೆ. ಎಲ್ಲೆನೇ ಪೋದು ಫ್ರಿಜ್ಜ್ ಕನಲೆ. ನಾಯಿನ್ ಏರೆಗಾಂಡಲಾ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನ ಯಜಮಾನ್ದಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊರಿಯಳ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿನ ನಾಯಿ ಏರೆಗ್ ಬೋಡು? ನಿಕ್ಳೆಗ್ ಮಿನಿ ಬೋಡಾವೊ?

ಪೊಣ್ಣ ತೂವಂದೆ ನಿಚ್ಚಯ

ಕಡಂದಲೆ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬಯಿ

ಜಯೆ- ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಪೋಪಿನೋಲುದೆ ।
ಕಾರ್ ಕಂತ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆ ತೂಪನೋಲುದೆ ॥
ದೆಂಬುಡ್ಯಾನ್ ಬೈದಿನಾಯೆ ದೆಂಗು ನೋಲುದೆ ।
ಕೋಡಿ ಮೂಲೆ ಕೋಂಟು ಕೋನೆ ಸೇರುನೋಲುದೆ ॥
ರಾಗ ಪಾಡ್ದ್ ರಾಪಿನವು ತುಂಬಿ ತೂತನ ।
ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಒರುವಾದ್ ಅರಳ್ ಬರುವನ ॥
ನಿನ್ನ ಎನ್ನ ನಿಚ್ಚಯಾಂಡ್ ಪೊಣ್ಣ ತೂವಂದೆ ।
ದಿನ ಎನ್ನ ಸಾಗೊಂದಿಜ್ಜಿ ಮೋನೆ ತೂವಂದೆ ॥
ಪಡ್ಡಯಿದ ಪಟ್ಟಸಲೆ ಬುಡುದು ಬರುವನ ।
ಮುಡಯಿದ ಮುಕಸಲೆ ತಿರ್‌ಗ್ ತೂವನ ॥
ಬಾರಿ ಬಗೆ ತಿನಿಯರೆ ಕಾರ್‌ಡುಂಡುದೆ ।
ಮುಗುರು ಮುಗುರು ಪಲ್ಲಿಗೆದ ಚೆಂಡುಲುಂಡುದೆ ॥
ಒಡಿಪು ಕುಡಲ ಕಡಲ ಕರೆ ತಿರ್‌ಗ್ ತೂಕನ ।
ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ಹೊಟೇಲ್ದೊಗ್ರ ಪೋದು ಬರ್ಕನ ।

ಜಲಜ- ಕಾರ್ ಕಂತ್ ಕಾಪುನ ಪೊರ್ಲುತ್ತ್‌ಯೆ ।
ಬೇಲಿ ದಾಂತ್ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಉಂದತ್ತ್‌ಯೆ ॥
ಮಾನೊಗಾದ್ ದೆಂಗುನವು ಪೊಣ್ಣುಲೆಂಕುಲು ।
ಏಲದೆ ಯಮ ಗುಂಡೊಡುಪ್ಪುನಕುಲು ॥
ಗುರ್ತಾರ್ತ ದಾಂತಿನಾಲ್ ಬರ್ಪಿನೆಂಚಯೆ ।
ಇನಿ ಕೋಡೆದಾನುಲೆನ್ ನಂಬುನೆಂಚಯೆ ॥

ಜಯೆ- ಅಜ್ಜೆರೆನ ಕಾಲದವು ಕಟ್ಟ್ ದೀಲಯ ।
ತಿರ್ ತೂದು ನಿಚ್ಚಯಾಪಿ ದಿನ ಉಂದುಯ ॥
ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆಂಕ್ ಕೊರ್ತಿ ಪೊಟ ತೂತನ ।
ಶೇಲೆ ಮೇಲ ಕುದ್ದು ನಮ ವಾಡ ಬುಡುಕನ ।
ಅರ್ಸದವು ಅರಮನೆ ತಿರ್‌ಗ್ ತೂಕನ ॥

ಜಲಜ- ಕ್ಯೊದ್ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟುಂದಿನ ಪುರ್ಪೊಲೆಂಕುಲು ।
ಮಾನೊಗಾದ್ ಮದೆ ಮಯ್ಯೊಡುಪ್ಪುನಕುಲು ॥
ಧಾರೆ ಮೈತ್ ಕೊರಂದೆ ಬರ್ಪಿನೆಂಚಯೆ ।
ವತ್ತ ವತ್ತ ಕುದ್ದು ನಮ ತಿರ್ಗುನೆಂಚಯೆ ॥
ತಾಟಿ ಬೊಟುದು ತೆಲಿಪೆರೆಲ್ಲೆ ಊರುದಕುಲು ।
ಬೆರಿಕ್ ರಡ್ಡ್ ಬೊಟ್ಟೆರೆನ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ॥

ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಜೋಡು ಬೋರಿದ ಗಾಡಿ

ಎಚ್. ಮಾಧವರಾವ್ (ಕುಡಲದ ಮಾಧವೆ)

ಪೊಸೋಡಿದ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಬೆನ್ಪಿ ಯಂತ್ರೋ ಪಂಡ್ದೇ ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನಾರ್. ಪುಲ್ಯಕೊಲೊಗು ನಾಲೆಕ್ಕೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್, ಪಿದ್ಯಾ ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಮೋನೆ, ಮೈ, ಕೈ, ಕಾರ್ ದೆಕ್‌ದ್, ಕೊಜಪು ತಂಜಣ ಉಂಡೇರ್ ಪಂಡ, ಇತ್ತೆ ಆರ್ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಜಪ್ಪೆರೆ ತಯಾರ್ ಮನ್ತೇರ್ ಪಂಡ್ತೇ, ಬುಡೆದಿ ಆಚಮಕ್ಕಗೆ ಗೊಂತು.

ಕಿದೆದ್ಯೆಟೆ ಪೋದು ಎರುಳೆನು ಕಿದೆಡ್ದ್ ಪಿದ್ಯಾ ಬುಡಿಸಾಟಿ, ಆ ಎರುಳು ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೋಜಂದಿನ ಕತ್ತಲೆಡೇ ಇನಿತ ಬೆನ್ನಿದ ದಪ್ಪುನ ಕಂಡದ್ಯೆಟೆಗೇ ಪಣಂದೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್. ಪಿರಾವುಡೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ, ದಪ್ಪುನ ಕೆಲಸೊದ ಹತ್ಯಾರೊಳೆನು ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಏರಾದ್, ಪಿದಾಡ್ಯೆರು ಪಂಡ, ಐನು ಹಾಕುನ ಗಂಟೆದ ಸಬ್ದ ಕೇನೊಂದಿತ್‌ಂಡ್!

ಆರ್ ಕಂಡೊಗು ಜತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿದ ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗ್, ಮುಡ್ಯಾದ ಬಾನು ಸಂತೋಸೆಡೆ ತೆಲ್ತುಂಡಾ ಪಂಣ್ಪಲೆಕ್ಕೊ ರಂಗೇರು, ಮೇರ್ನ ಬೆನ್ನಿದ ಕೆಲೊಸೊಗು ಉಮೇದ್‌ದ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಂದಿತ್‌ಂಡ್.

ಎರುಳೆನ ಬೆರಿ ಮೈ ಪೂಜಿದ್, ನನ ಬೆನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮನ್ಪುಗ, "ಬೆನ್ನಗ ಬೆಗರ್ ಸೀಂಟ್‌ದ್ ಬೆನೊಡು... ಉನ್ನಗ ಬಂಜರ ತಿನೊಡು" ಪಂಡ್ದೇ ಎರುಳು ದಪ್ಪುನ ಸಮಯೊಡೆ ಎರುಳು ಉಮೇದ್‌ಡೆ ಬೆನೊಡು ಪಂಡ್ದೇ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಪಾತೆರ ಎರ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದು. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಆರ್ನೇ ಒಂಜಿ ರಾಗೊಡೆ, ಕುಸೇಲ್ದ್ ಜಾನಪದೊನು ಪಣ್ಪೆರ್. ಎರುಳು ಕೆಬಿ ಆಡಾವೊಂದು, ಬೀಲ ಬೀಜಾವೊಂದು, ಬೀಸ ಬೀಸ ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೊವೋಂದಿತ್ತ್. ಬಲತ ಮೈಕು, ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಪಂಡಿಲೆಕೊನೇ ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತ್. ಉರುಮೆ... ಉರುಮೆ.. ಪಂಡ, ಬಲತ ಮೈಕು, ತಿರ್ಗೋಡು ಪಣ್ಪಿ ಬಾಸೆ, ಎರುಳೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್‌ಂಡ್.

ದೆಂಬು ಏರ್ದು ಬೆಗರ್ ಜತ್‍ದ್ ಮೈ ಕಾಯೆರೆ ಸುರಾಂಡ್ ಪಂಡ, ತಂಕ್ ಮಾತ್ರನೇ ಅತ್, ಎರ್ಲೆಗ್‍ಲಾ ಬೆಂದ್‍ದ್ ಸಾಗಿತ್‍ಂಡ್. ಪಂಡ್ದೇ ದಪ್ಪುನ ಕೆಲೊಸೋನು ಉಂತಾವುನ, ಬರಿತ ಕೆದುಟು, ಎರ್ಲೆನ ಮೈ ದೆಕ್‍ದ್, ಕಿದೆತ ಬರಿಕ್ ನಿರೆಳ್‍ಗ್ ಪೋಲೆ ಪಂಡ್ದ್, ಆ ಎರ್ಲೆನ್ ಪುಣಿತ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯೆರೆ ಪಣೊಂದಿತ್ತೇರ್.

ಬೆನ್ನಿದ ಕಂಡೊದ ಮುಡ್ಯಾದ ಮೂಲೆಡೇ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಮುಳಿತ ಮಾಡುದ ಇಲ್ಲ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗೋಡೆ, ಎದುರುಡೆ, ಪಿರಾವುಡೆ ಮಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್. ಇಲ್ಲದ ನಾಲು ಸುತ್ತಲ, ಗಾಲಿ, ಬೊಳ್ಪು ದೆಂಬು ಇಲ್ಲದುಳ್ಯಾ ದಿಂಜ ಬರೋಡು, ಇಲ್ಲದುಳ್ಯಾದ ಕತ್ತಲೆನು ಗಿಡಾವೊಡು ಪಂಡ್ದೇ ಅಗೆಲಗೆಲದ ಕಂಡಿಳು. ಈತಿತ್ತ್‍ಂಡಲಾ ಯಾವಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಮುಳಿತ ಮಾಡ್‍ದ ನಡುಟೆ, ಆತಗೆಲದ ಕನ್ನಡಿನು ಕುಳ್ಳಾದಿತ್ತೇರ್. ಜಾಲ್‍ಗ್ ಎದುರುಡೆ ಜಗಲಿ. ಪಿರಾವುಡೆ ರೀಪುದ ದಲಿ.

ಮಗ್ಗಿಲ್‍ಡೆ ಬೆಂದ್‍ರ್ ಇಲ್ಲದೊತ್ತುಡೇ ಇತ್‍ಂಡ್. ಇಂದೆತ್ತ ಬರಿಟೆ ಮಾಡ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿದಲ್ಕ, ಮಡಲ್ ಕಟ್‍ದಿನ ಜಾಗ್. ಐತ ಉಳ್ಯಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲೆ ಗುರಿ. ಆ ಗುರಿತ್ತ ಮಿತ್, ಏರ್ಲಾ ಕುಳ್ಳೆರೆ ಆವೊಂದಿಲೆಕ್ಕ, ರಡ್ ಅಡ್ಡ ಪಕ್ಕಾಸ್. ಬರಿಟೆ ಒಂಜಿ ಕರೊಟೆ ನೀರ್, ನೀರ್ ಮಗ್‍ಪೆರೆ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮರಯಿ. ಉಂದು ಇತ್ತೆದ ಪೇಂಟೆದ ಜವನೇರ್ ಪಣ್ಪಿ ಟ್ಯಾಲೆಟ್! ಅಪಗದಾಕ್ಕೇನ ಪಿದ್ಯಾ ಕುಳ್ಳುನ ಜಾಗ್‍ದ ಕಟ್ಟೋಣ ಎಂಚ ಇತ್‍ಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ತೆರಿ ಬೊಕ್ಕ ಏರ್ಲಾ ತೆಲಿಪಡೆ!

ಅಪೆದ ಬರಿಟೆ, ದೂರೊಡೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಿದೆಲಾ. ಅಳ್ಪ ಕೈಕಂಜಿಳೆಗ್ ಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊರಿಪುನ ಪೆತ್ತೋಳು ಒಂಜಿ ಮೈಟೇ. ನನೊಂಜಿ ಮೈಟೆ... ಬೋರಿಳು, ಗಡಸುಳು. ಕಿದೆತ ಪಿರಾವುಡೆ ಅಂಬಿದ ಗುಂಡಿ. ಮಾತಾ ಬೆನ್ನಿದ ಕೆಲೊಸೊಗು ಬೋಡಾಪಿ ಈಟ್‍ದ ಕಾರ್ಖಾನೆನೇ ಉಂಡಾದಿತ್‍ಂಡ್. ಕಿದೆಟ್ ಕೈ ಕಂಜಿಳು ತಿಂದ್‍ದ್ ಒರಿದಿನ ಬೈತ ಪೊಡಿ, ಬರಿತ ಕಾಡುದ ಪಜಿ ತಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್, ಈ ಗುಂಡಿಡೇ, ಕಂಡೊಗು ಬೋಡಾಪಿ ಈಟು ತಯಾರಾವೊಂದಿತ್‍ಂಡ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಬೆಂದ್‍ರ್ದ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಬೊಣ್ಯನು, ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು ದೈಕ್ಲೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತೊಂದಿತ್ತೇರ್.. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ.

ಮೇರ್ನ ಕೈತೊಳೆ "ಅಮೃತ ಮಹಲ್" ಪಣ್ಪಿ ರಡ್ ಸುಂದರ ಬೊರಿಳಿತ್ತ. ರಾಂಪೆ, ತೋಂಪೆ ಪಂಡ್ದೇ ಪುದಾರ್ ದೀದ್ ಈ ಬೋರಿಳೆನು ಲೆತ್‍ದ್, ಕೆದುಟು ದಿನೊಲಾ ಮೀಪಾವೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಆರ್ಡ ಒಂಜಿ ಜೋಡು ಬೋರಿದ ಗಾಡಿಲಾ ಇತ್‍ಂಡ್. ದೂರೊಡಿತ್ತಿ ಕುಡಲದ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ಸಾಮಾನು ಕೊಂಡು ಬರಿಯೆರೆ, ಇಲ್ಲದ ಬಾರ್, ಬೈ ಸಾಗಾಟ ಮನ್ಪೆರೆ, ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆಗ್, ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲೆಗ್ ಬಯೊಸ್ಕೋಪು ಸರ್ಕಸ್, ಆಟ, ತೂಯೆರೆ, ಕುಡಲೊಗು ಪೋದು ಬನ್ನಗ ಮಾತೆರೆಗ್‍ಲಾ ಮನರಂಜನೆ, ಕುಸಿ, ಕೊರ್ಪಿ ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ಬೆಂಜ್ ಕಾರೇ ಉಂಡು ಆದಿತ್‍ಂಡ್ ಆ ಕಾಲೊಡೆ!

ಈ ಬೋರಿದ ಗಾಡಿದ ಮಾಡ್ ಅತ್ತರ ತಟ್ಟಿಡೆ ಕಟ್‍ದಿನ, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಪುರಿ ಬಲ್‍ಡೆ ನೆಯ್ದಿನ! ಇಲ್ಲದಾಕ್ಲು ಪೋಯೆರುಂಡು ಪಂಡ, ಗಾಡಿದುಳ್ಯಾ ಕುಳ್ಳೆರೆ ಹಾಸಿಗೆ, ತಲೆಂಬುಲ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಈ ಗಾಡಿಡೆ ಇರ್ವತ್ತೈನು.. ಮುಪ್ಪ ಮೈಲು ದೂರದ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು

ಬರ್ಪಿನ ಕುಸಿತ ದಿನ. ಅವೊಂಜಿ ಮರಪಂದಿ ಅನುಭವನೇ ಆದ್, ಗಾಡಿನೇ ತೂಯೆರಿಜ್ಜಾಂದಿನ ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಉಂದು ಕನನೇ ಸೈ.

ವಾರೊಡೊಂಜಿ ದಿನ, ಕುಡಲಡ್ ಪರ ಬಂದರ್‌ಗ್, ಬೆನ್ನಿಡ್ ಬುಳೆಯಿನ, ವಸ್ತುಳೆನು ಸಾಗಾಟ ಮನ್ಪೆರೆ, ಈ ಗಾಡಿಯೇ... ಟೆಂಪೋ... ಲಾರಿ, ಆದಿತ್‌ಂಡ್. ಈ ಜೋಡಿ ಬೋರಿ ಗಾಡಿದ ಪಿರಾಯೊಣಗ್ ರಾಂಪೆ, ಸೋಂಪೆ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್. ಗಾಡಿ ಪೊವೊಡಿತ್ತಿ ತಾದಿಡೆ, ಕಲ್ಲ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುರಿ ಗುಂಪೆಡ್ ಪೋನಾಗ, ಬೋರಿಳೆಗ್ ಬೇಜಾರಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದೇ ಗಾಡಿದ ಚಕ್ರೊಳೆ ನಡುಟೆ ಇಪ್ಪುನ... ಕರ್ಬದ ಕುತ್ತಿದ ಬಗ್ಗಿನ ತರೆಕ್, ತಗಡ್‌ದ ಓಲೆ ಸರೋನು ತಿಕ್ಕಾದಿತ್‌ಂಡ್. ಚಕ್ರ ಮರ್ಗ್‌ನಗ ಗಿಜಿಕ್ ಗಿಜಿಕ್ ಸಬ್ದ ಐತ. ಪರ ಬಂದರ್‌ಗ್ ಪೋಪಿನ ಕುಡಲದ ಮಾರ್ಗೊಲಾ ಬಜೀ ಜಲ್ಲಿದ ಆದಿತ್‌ಂಡ್. ಗಾಡಿದ ಚಕ್ರೋ ಪುರೆಳುನಗ ಈ ತಗಡ್‌ದ ಓಲೆ ಸರ, ಗೆಜ್ಜೆದಲ್ಕನೇ ಸೊರ ಲಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತ್. ಈ ಸೊರ ಗಾಡಿ ಒಯಿಪುನ ಬೋರಿಳ್‌ನ ಕೆಬಿ ಪೊಗ್‌ದ್, ಕುಸಿ ಕೊರೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಬೋರಿಳು ಉಮೇದುಡೆ, ಬೀಸ ಬೀಸ, ದುಂಬು ಪೊವೊಂದಿತ್ತ್. ತೂಪಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಗಾಡಿ ಬಲ್ತೊಂದು ಪೋಪುಂಡಾ ಪಂಡ್ದೇ ತೋಜೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಬೋರಿಳೆನ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಗಾಡಿದ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚ್!

ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಪುಗೇಲ್‌ಡೆ ಪೊರ್ಲುದ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ನೂಲುಡೆ ನೆಯ್ದಿನ ಚಾಟಿ ನೇಲೊಂದಿತ್‌ಂಡಲಾ, ಆರ್ ಬೋರಿಳೆಗ್ ಹಾಕಿನಾರತ್ತ್. ಬೋರಿಳೆನ ಬೀಲ ಮುಟ್‌ದ್, ಬೆರಿ ಪೂಜಿದ್... "ನಮ ಕುಡಲೊಗ್ ಪೊಯಿ ಗಡಿಬಿಡಿ ಇಜ್ಜಿ, ನಿಧಾನೊಡೆ ಪೋಯಿ. ಆಂಡಲ ದೆಂಬು ಏರು ನೇಡ್ದು ದುಂಬೇ ನಮನ್ ಕುಡಲದ ಪರ ಬಂದರ್ದ ಕಾಮತೆರೆನ ಗೋದಾಮುದೆದುರುಡೆ ಎತ್ತಾಯೆರೆಡ ಯಾವು." ಪನ್ಪೆರ್.

ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಪಾತೆರ ಬೋರಿಳೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆವೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ತಾದಿಡೆ ನೀರ್ ನಿರೆಳ್ ಇಪ್ಪುನವುಳು ಗಾಡಿ ಉಂತಾದ್, ಬೋರಿಳೆನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ದ ಬಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದಾದ್, ಬೋರಿಳೆಗ್ ಬೈತಿನಿಯೆರೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಾದಿಡೆ ಸುಜೀರ್ ನ್ಯಾಕೆರೆನ ಬಂಗಲೆಡ ಎದುರುಡೆ ಇತ್ತಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮರಯಿಡ್ ಇಪ್ಪುನ ನೀರ್‌ನ್ ಬೋರಿಳು ಪರೊಂದಿತ್ತ್. ಅಂಚನೇ ಬೈಯ್ಯದ ದೆಂಬುದ ಕಾವು ಜತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಗಾಡಿ ಕಟ್‌ದ್ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೂಳೂರು ಸುದೆಕ್ ಸಂಕ ಇತ್ತಿಜ್ಜಿ ಅಪಗ ಸುದೆ ಕಡಪೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಓಡೊನು, ಪುರಿ ಬಲ್‌ಡೆ ಒಟ್ಟುಗೆ ಉಂತು ಲೆಕ್ಕೊ ಕಟ್‌ದ್ ಐತ ಮಿತ್ ಪಲಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಇಪ್ಪುನ ಇಂದೆಕ್ 'ಜಂಗಲ್' ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್. ಸುದೆತ ಬರಿಡ್ದೆ ಗಾಡಿನ್, ಬೋರಿಳೆನ್ ಇಂದೆತ ಮಿತ್ ಕೊಣತ್ ಉಂತಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಜಂಗಲ್ ಮಿತ್ತ್‌ಡೆ ಉಂತಿನ ಬೋರಿಳು ಸುದೆತ ನೀರ್ ತೂಂಡಲ, ಪೊಡ್ಯೋಂದಿತ್‌ಜ್ಜ. ಓಡೋಡು ಪರ್ಚ್ ಕಟಂದೆ, ನರಮನಿ ಲಕೊನೆ, ಗಾಬರಿದಾಂತೆ ಉಂತೆರೆ, ಬೋರಳೆಗ್ ಅಭ್ಯಾಸಾದಿತ್‌ಂಡ್. ಇಪೆದ ಮೈಡ್ದ್ ಅಪೆದ ಮೈಕ್ ಈ ಓಡೊನು ಒಚ್ಚೊಂದಿತ್ತೆರ್! ಗಾಡಿ ಕಡವುದ ಮಾರ್ಗೊಡೆ ಕೊಟ್ಟಾರದ ಚಡವುಡೆ ಏರುನ ಪೊರ್ತುಗೆ ಗಾಡಿ ಪಿರ ಒಯಿತ್‌ದ್... ಬೋರಿಳೆಗ್ ಪುಗೆಲ್, ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕೊ, ಮರೊಟು ಕೆತ್‌ದ್ ಮನ್ತಿ, ಕುದುರೆ ಲಾಳೊದಂಚಿ ಆಕಾರೊದ ಕಟ್ಟೆನು, ಗಾಡಿದ ಚಕ್ರೊಳೆ ಪಿರಾವುಡೆ, ನೆಲೊಕು

ತಾಗುಲೆಕ್ಕ, ಕಟೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಗಾಡಿ ಚಡವುಡೆ ಏರ್ನಾಗ, ಪಿರಾವುಡೆ ಚಕ್ರೊಗ್ ಉಂದು ನೆಲೊಟೆ ಕಟ್ಟಿ ದೀಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಆವೊಂದಿಪೆರೆ, ಈ ಮರತ ತುಂಡುನು ನೆಲತ ಮಿತ್ ಉಂತುಲೆಕ್ಕ, ಪಿರಾವುಡೆ, ಗಾಡಿಗ್ ಪುರಿಬಲ್‌ಡೆ ಕಟೊಂದಿತ್ತೇರ್.

ಚಡವುದ ಮಾರ್ಗೊಡೆ ಗಾಡಿ ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪೋಡು ಪನ್ನಗ, ಗಾಡಿ ಒಂಜೇ ಸಮ ನೂಕ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬಲಿಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ದ್, ಗಾಡಿ ದೇರುನಾಯೆ ಕುಳ್ಳುನ ಜಾಗದ ತಿರ್ತುಡೆ, ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಎಕ್ಕುಲೆಕ್ಕೊ ರಡ್ ಸರಿಯೆನು ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಈ ಸರಿಯೆನು ಪಿರಾವುದ ಮೈಟೆ ಚಕ್ರೊಳೆ ಬರಿಕ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ, ಅಡ್ಡ ಕಟ್‌ದಿ ಒಂಜಿ ಮರತ ಸೋಂಟೆಗ್ ಎದುರುಡ್ಡೆ, ತಿರ್ತುಡ್ದೆ ಕೊಂಡ್ಬತ್ತಿನ ಸರಿಯೆಳೆನ ಕೊಡಿನ್ ಬಿಗಿಯೊಂದಿತ್ತೇರ್.

ಗಾಡಿ ಚಡವುಡೆ ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪುನ ತಾದಿಡೆ ಇತ್ತೆ ಪೋವೋಡು ಪನ್ನಗ, ಗಾಡಿ ದೇರ್ನಕ್ಲು, ಬ್ರೇಕ್‌ದಲ್ಕ ಈ ಸರಿಯೆಳೆನ ಮಿತ್, ತೊರ್ತುದ್ ಕುಳ್ನಗ, ಈ ಸರಿಯೆದ ಪಿರಾವುದ ಮೈಟತ್ತಿ ಕಣಕ್‌ದ ಸೋಂಟೆ, ರಡ್ ಚಕ್ರೋದ ಬರಿಕ್, ಒಂಜೇ ಸರ್ತಿ ಬ್ರೇಕ್ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕೋನೆ ಆದ್, ಚಕ್ರೊ ನಿಧಾನೊಡೆ ಪೊರಳ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವೊಂದಿತ್‌ಂಡ್.

ಹಳ್ಳಿದ ಅಪಗದ ಜನಪದರೇನ ತರೆ ತೂಲೆ. ತಿಕ್ಕುನ ವಸ್ತುಲೆಡೇ ಗಾಡಿದ ಚಕ್ರೊಗ್ ಬ್ರೇಕ್ ಎಂಚ ಮನ್ತೊಂದಿತ್ತೇರ್ ಪಂಡ್ದ್!

ಮಣ್ಣ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ತಾದಿಡೆ ಕತ್ತಲೆ ಕುಮೇರೊಂದುಂಡು ಪಂಡ, ಸಾದಿಡೆ ಬೋರಿಳು ಕಾರ್ ದೀಪುನ ಜಾಗ್‌ಗೆ ಬೊಳ್ಪು ಬೂರೋಡು ಪಂಡ್ದ್ ಗಾಡಿದ ಮುದೇಲ್ಡ್ ಗಾಡಿ ಲಾಟಾನು ತಿಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಅಪಗ ಮಾರ್ಗೊಡೆ ಇತ್ತೆದಲ್ಕ ಇದ್ಯುತ್ ಬೊಳ್ಪು ಇತ್‌ಜ್ಜಿ. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಗಾಡಿ ದೇರ್ನಾಗ, ತಂಕ್ ನೆನೆಪುಡಿತ್ತಿ ಜಾನಪದೊಳೆನು ಪನೊಂದಿತ್ತೆ ರ್. ಕಣ್ಣ್ ತೂಂಕ್‌ದ್, ಆರ್ ನಿದ್ರೆಡ್ ಮುರ್ಕುಂಡಲಾ... ಬೋರಿಳು ಮಾತ್ರೆ ಗಾಡಿ ಒಯ್ಪುನ ಕೆಲೊಸ ಮನ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಐಕ್ಲೆಗ್ ತಾದಿದ ಗುರ್ತಲಾ ಇತ್‌ಂಡ್.

ಕುಡಲೊಗು "ಬೊಂಬ್ಯಾದ ಜಿ.ಎ. ಸರ್ಕಸ್" ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ, ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳು, ಮುಟ್ಟದಕ್ಲು ಕುಡಲೊಗು ಬತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಉಂದುವೇ ಲಕ್ಷುರಿ ಬಸ್ಸಾದಿತ್‌ಂಡ್. ಗಾಡಿಡೆ ಅಪಗ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಹಾಸಿಗೆ, ತಲೆಂಬುದಂಚಿನ ಮೆತ್ತೆನೆದ ಮಿತ್ ಕುದೊಂದು, ಗಾಡಿದ ಚಕ್ರೋಳು ಆಡಾಯಿಲೆಕ್ಕ.... ಆಡೊಂದು, ಪೋವೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಗಾಡಿದುಳ್ಯಾ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಬರಿಕ್, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ನೂಲುದ ಗೊಂಡೆನು ಪೊರ್ಲುಗ್ ತಿಕ್ಕಾವೊದಿತ್ತೇರೆ.

ಜೋಕ್ಲು ತೆಲ್ಕೆ ನಲ್ಕೆಡ್ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪಿನಿ ಪಂಡ, ಅವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸನೇ ಆದಿತ್ತುದು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಗಾಡಿದ ಪ್ರಯಾಣೊನೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲೆ ಸಂಗತಿ ಆದಿತ್‌ಂಡ್. ಜನೊಕ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ನಡತೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಕಾಲ ಅವು. ಬೋರಿದ ಗಾಡಿ ಸವಾರಿ ಪಂಡ ಮಲ್ಲ ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ನಿದಾಕ್ಲೆನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆದ ಚಿಹ್ನೇ ಆದಿತ್‌ಂಡ್!

ಮೆದಲೆ

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ

ಪದ್ನಾಜಿ ಕಲೆಸೇರ್ದ್, ನೇಗ ನೆಗತ್ ತೋಜುನ ಮೆದಲೆ
ಪದ್ನಾಜಿ ಮಾರ್ಪುಡ್ದು ಉದ್ದದ ಸೀರೆಗ್, ಆಜಿ ಮರಂಗೆದ ಮೆದಲೆ
ಪದ್ವಾಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ದು ತರೆನರೆದಿ ಪರಬು ಮುಟ್ಟದ ಮೆದಲೆ
ಪದ್ಮೊಡು ಕುಲ್ದಿ ಲಚ್ಚಿಮಿಡ್ದ್ ನಟ್ಟುನಾಲ್ ಮುಟ್ಟ ಚಿರಿ ಬುಡಂದಿ ಮೆದಲೆ ॥

ಅಪ್ಪೆ ಬೆರಿಯೆ ಬರ್ಪಿ ಬಾಲೆಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವುನು ಮೆದಲೆ
ತುಪ್ಪೆಗೊಂಜಿ ಸಿರಿ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಪೊಣ್ಣಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಮೆದಲೆ
ತುತ್ತೈತದ ಪೊರ್ಲುನು ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುನಂಚಿನ ಮೆದಲೆ
ಕುತ್ತಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿ ಅರಿತ ಮುಡಿತಲ್ಕ, ಪೊಣ್ಣ ಬೆತ್ತಡಿಟೊಂಜಿ ಮೆದಲೆ ॥

ಮೆಯಿ ಮದೆ ಮಲ್ಪರಿತ್ತಿನನೇ ಮೆದಲೆಂದ್ ಲೆತ್ತ್ ಬಾಮಿಪೊಲಿ
ಚಳಿಕ್ ಪೊದೆತೊನೊಲಿ... ಸೆಕೆಕ್ ಗಾಳಿ ಪಾಡೊನೊಲಿ
ಮೋನೆ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್‌ದಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಒರೆಸ್‌ದ್ ಗಟ್ಟ್ಯೊಲಿ
ಕೇನೆ ಕೆರೆಂಗ್, ಆರಿಬಾರ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಟ್‌ದ್ ಪತೊನೊಲಿ ॥

ಅಡ್ಡಿಲ್ಲಡ್ ಒರದೆಕ್ಕ್ ಕೈಕುಂಟು ಮಲ್ತ್ ಪತೊನೊಲಿ
ಬೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊದೆತೊನೊಲಿ

ಕುಡ್ತುದ್ ಕಜವುನು ಪಾರಾದ್, ಬೆಸರ್ ಗೆಪ್ಪರೆ ಕುದೊನೊಲಿ
ಬುಲ್ತಿ ಬಾಲೆಗ್ ಬಡವು ಕೊರ್ನಗ ಉಡಲ್‌ನ್ ದೆಂಗಾವೊಲಿ ॥

ದೊಂಬು ತಡೆವರಾವಂದಿನಗ ಬುಡ್ಪಾದ್ ತರೆಕ್ ಪಾಡೊನೊಲಿ
ತುಂಬುದಿ ಪುದೆತ್ತಡಿಕ್ ತೆರಿಯ ಮಲ್ತ್ ದೀವೊನೊಲಿ
ಬದ್ಕರೆ ಬುಡಯೆಂದ್ ಕುರೆಪುನಾಯಗ್ ಮೂಂಕು ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡೊಲಿ
ಬದ್‌ಕೇ ದುನ್ನಾನಗ... ತನ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗೇ ಉರ್ಲು ಮಲ್ತೊನೊಲಿ ॥

ಒರದೆಕ್ಕ್ ಮೆದಲೆ ಬಾಲೆ ಜೆಪುಡಾವುನ ತೊಟಿಲಾಪುಂಡು
ಗವ ಸೊರ್ಕುದು ಬೂರಿನದಗ ಗಾಳಿಪಾಡುನ ಎದ್ದನೆ ಆಪುಂಡು
ಕೀರಿ ಕಟ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿ ಬರ್ಸೊಗು ತರೆಕೊಂಜಿ ಕುಬಲಾಪುಂಡು
ಕಿರಿಕಿರಿ ತಡೆವರಾವಂದೆ ಜಪ್ಪು ಕಣ್ಣೀರ್ ಒರೆಸರೆ ಕುಂಟಾಪುಂಡು ॥

ದ್ರೌಪದಿನ ಮೆದಲೆಗ್ ಕೈಪಾಡಿ ದುಶ್ಯಾಸನೆ ದಾನೆ ಆಯೆ?
ಸೀತೆನ ಮೆದಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ್‌ಪಾಡಿ ರಾವಣೆ ಮಣ್ಣ್‌ತಿಂದ್ ಪೋಯೆ
ಆಹಲ್ಯೆನ ಮೆದಲೆ ಒಯಿತಿನ ದೇವೇಂದ್ರೆ ದೇಕ್‌ಲ್ದಗಡಿಯಾಯೆ
ರುಮೆನ ಮೆದಲೆ ಪತಿನ ವಾಲಿ ಬಾಯಿಗ್ ನೀರ್‌ದಾಂತೆನೆ ಪೋಯೆ ॥

ಅಂಚಿತ್ತಿ ಮೆದಲೆ ಇನಿ... ಕಣ್ಣ ಮದೆ ಆವೊಂದುಂಡು
ಇಂಚಪ್ಪ ತಿಗಲೆ ಮರತೊಂದು ತಿರ್ಗುನ ಬಿರ್ದಾವೊಂದುಂಡು
ಅಜ್ಜ ತದ್ದಿನ ಮರ್ಜಿದ ಗಿರ್ಗಿಟ್‌ಡಪ್ಪ ಮೆದಲೆ ರಾವೊಂದುಂಡು
ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಕಾಲದ ಮೆದಲೆ ಇನಿ ಮೆಯಿಡ್ದ್ ತಾಲೊಂದುಂಡು ॥

ಆನಿ ಆ ಮೆಜಸೆ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿದ ಗುರ್ತಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್
ಇನಿ ಆ ಮೆದಲೆ ಒವ್ವಾ ರಂಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಜಾರುನ ಸೆ...ರಂಗ್ ಆವೊಂದುಂಡು
ಕೋಲುದ್ದ ಮೆದಲೆ ಇನಿಕ್ ಸಿರ್‌ಂಟ್‌ದ್ (ಸಿಂರ್ಟ್‌ದ್) ಮರಂಗೆ ಆವೊಂದುಂಡು
ಪಾಲ್ ಪಂತೆದ ಇಲ್ಲದಲ್ಕ ದಿಕ್ಕ ದೇಸಂತಿರಿ ಆದ್ ಪೋಂಡು ॥

ಮೆದಲೆ ಪೊಣ್ಣ ಜಾತಿದ ಮಾನೊಗೊಂಜಿ ಕನೆತ್ತ ಬೇಲಿದಲ್ಕ
ಮೆದಲೆದಾಂತಿ ಪೊಣ್ಣು ಮುದಲೆದ ಬಾಯಿಗ್ ತಿಕಿನ ಮುರ್ಗದಲ್ಕ
ಮೆದಲೆದಾಂತೆ ರಾಪಿನಕಲೆನ್ ಉಂತಾವುನು ಏರಕ್ಕ?
ಮೆದಲೆದ ಮೆಯಿಸಿರಿನ್ ಒರಿಪಾವುನೆಟ್ಟ್ ಉಂಡತ್ತ ಸುಕ.

ಬಾಯಿ ಪಂಡ...

ಸು.ಜಿ. ಕುರ್ಯ

ವಪ್ಪ! ಆ ಪೊಣ್ಜೊವುನ ಬಾಯಿ ಪಂಡ ಅವು ಬೊಂಬಾಯಿ (ಆತ್ ಮಲ್ಲೆ!) ಮಹರಾಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಬಾಯಿದ ವಿಸಯೊಡ್ ಕುಸಾಲ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನರಮಾನಿಯಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮಾತಾ ಕಿರ್ಮಿ ಕೀಟೊಲೆಗ್ಲಾ ಬಾಯಿ ಉಂಡು, ವೊಯಿಕ್ಲಾ ಬದುಕೊಡತ್ತಾ ಪನ್ಲೆ? ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಬಾಯಿ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಬದ್ಕುವೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾಯಿ ಬರಂದಿನಾಕ್ಲೆನ ಕತೆ ಬೇತೆನೆ ಬುಡಿ! ಜೋಕ್ಲು ಇಜ್ಜಾಂಡ ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೇ ಆವಡ್ ಕೈ ಬಾಸೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಬಾಯಿದ ಉಲಾಯಿಡ್ದೇ ಉಂ, ಕೂಂ, ಕ್ಕುಂಕ್ಕುಂ ಪಂಡೆರ್ದ್ ಕೇನುವೆರ್ ನಿಕ್ಕ್/ಈರೆಗ್ ದಾನೆ ಬಾಯಿ ಬರ್ಪುಜ್ಜಾ? ದುಂಬು ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ನರ್ಸ್‌ನಾಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಬಾಯಿ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಾಯಮ್ಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಗೇರವೊಡ್ ಲೆಪ್ಪುನಾಕ್ಲು ಪಿರಾವುಡ್ದ್ ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಯಾಪೊಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊನೇ ಬರೊಡ್‌ಗೆ. ರಕ್ಕಸೆರ್ನಾಕ್ಲು ನರಮಾನಿಯನ್ ಅಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಗ್ ತಳ್ಳ್‌ದ್ ಕರುಂ ಕುರುಂ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಡಿಡಿಯೆ ನಿಂಗೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್‌ಕೋರೆರೆ ಪಿದಾಯಿ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತೂಂಡ ಏರೆಗಾಂಡ್ಲಾ ತಿಗಲೆ ಲಬಕ್ ಡಬಕ್ ಪನಾಂದೆ ಉಪ್ಪಾ ಪನ್ಲೆ? ರಾವಣಗ್ 10 ತರೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪತ್ತ್ ಬಾಯಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ ಬಂಜಿ ಮಾತ್ರ ಒಂಜೇ. 10 ಬಾಯಿಡ್ಲಾ ತಿಂದೆಂಡ ಅವು ಪೋಪಿನೋಡೆಗ್? ಅಂಚಾದ್ ರಾವಣಗ್ ಪತ್ತ್ ಬಾಯಿ ಇತ್ತ್‌ದ್ ದಾದ ಪ್ರೇಜನೊ? ಅಂಚಿ ತಿನಿಯೆರಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಇಂಚಿ ಪಾತೆರಲಾ ಇಜ್ಜಿ? ಎನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತಿನ್ಪುನ, ಪಾತೆರುನ ಕೆಲಸನೊ ಬಾಯಿಲು ಶಿಫ್ಟ್‌ಡ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತನಾ ದಾನ್ನ? ರಾವಣೆ 10 ಬಾಯಿನ್ಲಾ ಒರನೇ ಬಿಚ್ಚಾಂಡ ಪಾಪ ಆಯನ ಬುಡೆದಿ ಮಂಡೋದರೆ ರಾಮ ರಾಮಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಕೈಬಿರೆಳ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತುಪ್ಪೊಡು!

ಕೃಷ್ಣೆ ಬೊಳ್ಣೆಯಿ ಕಂಡ್‌ದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಒರಿನೆನ್ ಏರೆರ್ನ ಬಾಯಿಗ್ ಒಚ್ಚೊಂದಿತ್ತೆಗೆ. ತನ್ನ ಬಾಯಿನ್ ಲಾಯಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಒಚ್ಚೊಂದಿತ್ತೆ. ಕೃಷ್ಣ ವೇಷೊದ ಸ್ಪರ್ಧೆಡಂತೂ ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಯಿಗ್ ಬೊಳ್ಣೆಯಿದ ಬದಲ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಮೆತ್ತಾದ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಯಾನ್ ಮಲ್ಲೆ ಯಾನ್ ಮಲ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿಷ್ಣು ದೇವೆರ್ನ ಬಾಯಿದ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯಿನ ಬ್ರಹ್ಮೆ ನವರಂಧ್ರೊಲ್ಲಾ ಬಂದಾದ್ ಸಾರಿ ತೋಜಾಂದೆ (ದಾರಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ ರಾಘವೇಂದ್ರನೆ ಬೆಳಕ ತೋರಿ ನಡೆಸು ಬಾ ಯೋಗಿ ವರ್ಯನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಭಜನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಪಗ ರಾಘವೇಂದ್ರೆರ್ ಇತ್ತಿಜ್ಜೆರ್!) ಕಡೆಗ್ ನಾಭಿ ಕಮಲೊಡ್ ಮೂಡ್ದ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಜೋಕ್ಳೆಂತೂ ಒವ್ವೇ ವಸ್ತು ತಿಕ್ಕಡ್ ದುಂಬು ಪಾಡುನನೇ ಬಾಯಿಗ್.

ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ ಬುಲಿಪೊಡು. ಶಬ್ದ ಬರ್ಪಿನಿ ಬಾಯಿಡ್ದೇ ಅತ್ತೆ? ಬೊಚ್ಚು ಬಾಯಿಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ತೆಲಿಕೆ ತೂವೆರಂತೂ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯೆ? ಕೆಲವೆರಂತೂ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ತೂತಿನ್ನೇ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಪ್ರಾಣಿ, ವಸ್ತುಲೆನ್, ಪೊಸತ್ ಎಂಚಿನೆನಾಂಡ್ಲ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ತೂಪೆರ್. ಬಾಯಿ ಆ...ಮಲ್ತ್ ಕುಲ್ಲಿನವ್ಲು, ಉಂತಿನವ್ಲು ಬಾಯಿಗ್ ಕಿಲೆಂಜಿ/ ಎಕ್ಕೊಲೆ ಬೂರ್‌ಂಡಲಾ ಗೊತ್ತಾವಂದ್.

ಬಾಯಿಡೇ ರೀಲ್ ಬುಡುದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಜೀವನ ಸಾಗಾವೆರ್. ಬಾಯಿಡ್ ಪನ್ಪಿನೊಂಜಿ, ಕಾರ್ಯೊಡ್ ಮಲ್ಪಿನಿ ನನೊಂಜಿ ಪನ್ಪಿ ಜನೊಕ್ಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಪೊಕ್ಕಡೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ಲಾ ಎಂಚಿನಾಂಡ್ಲ ಪಾತೆರುನೆಗ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಟಾಕಿ ಬುಡ್ಪುನಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾಯಿಡ್ ಮಗ ಮಗ ಬಂಜಿಡ್ ಭಗ ಭಗ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಉಂಡು ತೂಲೆ. ಕೆಲವೆರ್ ಎದ್‌ರ್ದ್ ಮೋಕೆದ ಪಾತೆರೊ ಪನ್ಪೆರ್. ಪಿರಾವುಡ್ದು ಬಂಗಾರ್ದ ಬಿಸತ್ತಿಯೇ ಪಾಡುವೆರ್ (ಬಂಗಾರ್ದ ಆಂಡಲಾ ತಾಗುಂಡತ್ತೆ!).

ಬಾಯಿನೇ ಬಂಡವಾಳ ಮಲ್ತೊಂದು ಕೆಲವೆರ್ ಪಾತೆರುನೆಗ್ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡಾ? ಪೊಂಜೆವುಲೆ ಬಾಯಿ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುಜ್ಜಿ. ದಾದಾಂಡ್ಲ ಚೆರೆಪೆರೆ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಬೋಡು. ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಬಾಯಿ ಕುಸಾಲ್. ತಿನಿಯೆರೆ ದಾದಾಂಡ್ಲ ಅರಂಟೋಂದು ಬೋಡು. ಪೊರ್ತು ಕಲೆಯೆರೆ, ಬೇಜಾರ್-ಬೋರ್ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಬಾಯಿಗ್ ದಾದನೋ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅಗಿಯೋಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೂಲಿ-ಬಾಯಿ ದೆಕ್ಕೊಡ್. ಎಂಚಿನವೇ ತಿಂದಿ ಬೊಕ್ಕ ಒರ ಬಾಯಿ ದೆಕ್ಕೊಡು, ಮುಕ್ಕುಳೊಡು. ಇಜ್ಜಾಂಡ ತಿಂದಿನ ಕಣೊಕ್ಲು ಕೂಲಿದೆಡೆಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೂಲಿ ಮಾಟೆ ಬೂರ್ದ್ ಬೇನೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಕೆರಿಗ್ ಕೂಲಿ ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಎದುರುಡು ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಾವುನ ಬಂಜ ಬೋಡಾ?

ಕೃಷ್ಣೆ ಮಣ್ಣ್ ತಿನ್ವನಾ? ಕಲ್ಲುಂಡಾ ತೂಕ ಬಾಯಿ ಆ ಮಲ್ಪು ಪನ್ನಗ ದಾದ ಮಲ್ತೆ? ಬಾಯಿಡ್ ವಿಶ್ವ ರೂಪನೇ ತೋಜಾಯೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಕೃಷ್ಣನಾಕ್ಲೆಡ ಬಾಯಿ ಆ ಮಲ್ಪು ಪಂಡ್‌ಂಡ ಒಟ್ಟೆ ಕೂಲಿ, ಕಲೆದ್ ಒರಿನ ಕೂಲಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಪಾಡಿ ಸರಿಗೆ ತೋಜು ಆತೆ!

ಕೆಲವೆರ್ ದೀಪಿ ಅರೆಬಾಯಿ ನಾಲ್ ಊರ್‌ಗ್ ಕೇಣುಂಡು. ನೆಹರೂ ಪಂಡೆರ್ ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ. ಅಕ್ಲ್ ದಾದ ಮಲ್ತೆರ್ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೇ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ನಮೊ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕೊನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಆಂಡಲಾ ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ತೊನಾ ಪನ್ಲೆ? ಕಾಸ್, ಬಂಗಾರ್ ಕಳವಾಂಡ, ಬಿಸತ್ತಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್‌ಡ ಬಾಯಿಡ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಸಾವೆರ್.

ಸಿನಿಮಲೆಡ್, ಪಾರ್ಕ್‌ಡ್ ಪೂರಾ ಪೊಣ್ಣು ಆಣ್ ಬಾಯಿ-ಬಾಯಿಡ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುನು ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತಾ? ಅಜ್ಜೆ-ಅಜ್ಜಿ ಬೊಚ್ಚು ಬಾಯಿಡ್ ಅಗಿಯೊಂದ್ ತಿನ್ರೆ ನರಕ ಬರ್ಪೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪೆರೆಪೆರೆ ಆಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆ. ಬಾಯಿ ಬುಡ್‌ಂಡ ಕೆಲವೆರ್ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಿನೆನ್ಲ್ ಅಕ್ಲೇ ನನೊರ್ಯಗ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ನ ಬಾಯಿ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯುಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಓರೆ ಆಪುಂಡು, ಪಾತೆರ್ರೆ ಆಪುಜಿ. ಕೆಲವೆರೆ ಬಾಯಿ ಅಂತೂ ಪುರಸಭೆ ಕಜವುದ ತೊಟ್ಟಿ ಗಟಾರದ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ವಾಸನೆ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಜೋಕ್ಲು 24 ಗಂಟೆಲಾ ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಲ್ತ್‌ಂಡ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿ ಪೊಲ್ಲುವೆ ತೂಲ, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಜಿಪ್ಪು ಪಾಡುವೆ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಡ್ಡು ತೂಂಡ ಪುಣಲಾ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು. ಕೆಲವೆರೆಗ್, ಪ್ರಾಣಿಲೆಗ್ ಬಾಯಿ ಪಾಡುನ ಅಭ್ಯಾಸೊ. ಜೋಕ್ಲೆ ಬಿರೆಳಂತೂ ಎಚ್ಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನ್ನೇ ಬಾಯಿಡ್. ನಾಯಿ, ಪೆತ್ತ, ಪುಚ್ಚೆದ ಕೈತ್ತವ್ಲು ಪೋವಡ. ಬಾಯಿ ಪಾಡುಂಡು ತೂಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು.

ಕೂಲಿದ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಕೈತ್ತಲ್ ಬರ್ಪಿನಾಕ್ಲೆ ಆ ಬಾಯಿನ್ ಎಂಚ ತೂಪೆರಾ? ಕೂಲಿ ಎಂಚ ಕಲೆಪೆರಾ? ಬಾಯಿ ಆ... ಮಲ್ಪಾದ್ ಲೈಟ್ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಕೆಲವೆರಂತೂ ನನಲಾ ಆ...ಮಲ್ಪುಲೆ ನನಲಾ ನನಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಯಿದ ಉಲಾಯಿಗೇ ಪೋಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಲ್ಲಾಕ್ಲ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ಎಲ್ಯಾಕ್ಲ್ (ರಡ್ಡ್ ಜನತ್ತ ನಡುಟ್ಟು ಮೂಜನೆದಾಯೆ) ಬಾಯಿ ಪಾಡೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ! ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಲ್ಲೊಂದಿನಾಕ್ಲು ಬಾಯಿ ಆಂ...ಮಲ್ಪುವೆರ್ (ಏರೋ ಎನ್ನ ಸುದ್ದಿ ಗೆತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆರ್ಪೆರ್) ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕುವೆರ್, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಬಾಯಿಗ್ ಕೈ ದೀಪೆರ್. ಪಾತೆರ್ನಗ, ತೆಲಿಪುನಗ, ಬುಲಿಪುನಗ ಕೆಲ ಪೊಣ್ಣುಲಂತೂ ಬಾಯಿಗ್ ಕೈ ದೀಪಿನ ಆ ಪೊರ್ಲು ತೂತರಾ?

ವಾ ಬಾಯಿನಾಂಡ್ಲಾ ಕಟ್ಟೊಲಿಗೆ, ಆಂಡ ಈ ನರಮಾನಿಯನ. ದೊಂಡೆದ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನವು ಅನುಭವದ ಪಾತೆರ. ಜರ್ದಾ ಗುಟ್ಕಾ ಬಾಯಿಡ್ ದೀಪಿನವು ಬಾಯಿದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗ್ಲಾ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡುಗೆ. ಬರ್ಸ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕ ಪಾತೆರುನಾಕ್ಲೆಡ ಕೆಲವೆರ್ ಕೋಪೊಡೇ ಕೇನುವೆರ್... ಸ್ವಾಮೀ ನನಾಂಡ್ಲಾ ಒರ ಇರೆನ ಬಾಯಿ ಬಂದ್ ಮಲ್ಪುವರಾ?

ಮದಿಮೆಗ್ ಮದಿಪು

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಮದ್‌ರೆಂಗಿ ಮದಿಮ್ಮಾಳ್ ಈ ನಮ್ಮ ಬಾಲೆ
ಅದ್‌ರಂದಿ ಐಸ್‌ರೊ ಬರೊಡಣ್ಣ ತೂಲೆ!!
ಮೆಯಿ ಮನಸ್ ದಿಂಜಾಯಿ ಕೊಂಡಾಟ ಕುರ್ಲೆ
ಕಯಿ ಬಾಯಿ ಮಡಿಮಾಯಿ ಪಿಂಗಾರಪಾಲೆ ॥1॥

ಬಂಗಾರ್ದ ಕನಕಟ್ಟಿ ಜೀವೊದ ಉಸುಲು
ಅಂಗಾರ್ದ ಅಡಿಮುಟ್ಟ ಕೊಸರಂದಿ ಕುಸೆಲು ॥
ರಂಗ್‌ದ ಓಕುಳಿ ಗೊಬ್ಬೊನ ಆಸೆ
ಸಿಂಗಾರ ಸಿರಿಮೋನೆ ಸಬಿದಿಂಜಿ ಬಾಸೆ ॥2॥

ಸಂತೋಸು ಸೌಭಾಗ್ಯ ದಿಂಜೊಡು ಮಗಳೆ
ಕಂಡಾಣಿ ಇನೆಯಾದ್ ಪಾರಾವೆ ಬಗಲೆ ॥
ದೇವಿ ಈ ಬೆಳಗಾಲ ರಡ್ಡಿಲ್ಲ ಜ್ಯೋತಿ
ಸಾವಿರ ಶತಕಾಲ ಒರಿಯೊಡು ಪ್ರೀತಿ ॥3॥

ಸಂಪೊತ್ತು ತುತ್ಯೆತ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಒರಿಯಂದ್
ಅಂತಸ್ತ್ ಅಧಿಕಾರ ಅಳಿಯಂದೆ ಉಪ್ಪಂದ್ ॥
ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ್ ದೇವೆರೆ ಮದಿಪು
ತಪ್ಪತ್ತ್ ಸರಿಸಾದಿ ತೆರಿದಂಚ ನಡಪು ॥4॥

ಈ ಬಾಲೆ ಎಂಕ್ಲೆನ ಪುತ್ತೊಳಿ ಕುರಳ್
ಮಾಲೋಕ ಸತ್ಯೊಳೆ ಕೈಕಾಪು ನಿರೆಲ್ ॥
ಗುರುಹಿರಿಯೆರೊಂಜಾದ್ ಬಾಮ್ಯೊಡು ಪರಕೆ
ಸಿರಿದೊಂಪದಿಂಜೊಡು ಪೊಲಿಯೆಚ್ಚಿ ಕದಿಕೆ ॥5॥

‘ಉಳ್ಳಾಲ್ತೊ ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವ-2010’ : ಕವಿಕಾವ್ಯ ಗಾನ-ನೃತ್ಯ - ಒಂಜಿ ನೋಟ
ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವೊಡು : ಮುಗಿತಲೊದ ಲೇಸ್

ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

ಪೊರ್ತು ಕರಿಯೊಂದುಂಡು. ಮದ್ಯಾನ ಪದ್ರಾಡ್ ಗಂಟೆರ್ದಿಂಚಿ ಆ ಪರಪರ ಪರಬೆ ಆ 'ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ'ದ ಮುಟ್ಟು ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಮರುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಏರ್ನನಾ ತಾದಿ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಕಪ್ಪು ಮುಗಳ್‌ಲು ಬಾನೊಡು ಮಡುಗಟ್ಟ್‌ದ್ ತೆಡಿಲ್‌ದ ಅಬ್ಬರದ ಗೌಜಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೆಯಿ ಕೊಲ್ಚುನ ಚಳಿ. ಪೊರ್ತು ಕಂತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಹೋ ದೇವೆರೇ..... ಮಾಲಿಂಗನ್ ಬೇಗ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆ. ಆಯೆ ವೋಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್ಲಾ ಇತ್ತೆನೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎನನ್ ಮುಲ್ತುರ್ದ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋವಡ್...."

– ಪರಬೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿ ದೇವೆರೆನ್ ನಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆ.

"ದಾದೆ ಅಜ್ಜೆರೇ... ಈ ಚಳಿಕ್ಲಾ ಮೂಲು ದಾಯೆ ಇಂಚ ಕುಳ್ಳುದರ್? ಬಲೆ. ಉಲ್ಯೆ ಬಲೆ...." ಪರಬನ ಅರಬ್ಬೆ, ಬುಲಿಪಟ ಕೇಂದ್ ಪಾರ್‌ಬತ್ತಿನ ಆ 'ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ'ದ ಗುರಿಕಾರ್ರಾಯಿನ ಫಾ। ರೇಮಂಡ್ ಡಿ'ಸೋಜೆರ್ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡೇ, ಪಿರ್ತಿ ಇಸ್ವಾಸೊಡು ಇಚಾರ್ಸಿಯೆರ್.

ಪರಬೆ ದಾನೇಂದ್ ಜಬವು ಕೊರ್ವೇ? ಆಯನ ಬಾಯಿರ್ದ್ ಸೊರನೇ ಪಿದಡಿಜಿ. ಕಣ್ಣ್‌ರ್ದ್ ಉರ್ಕರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತ್ರಾಣದಾಂತೆ ನಡ್ಗೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೈನ್ ಜೋಡ್ಸಾದ್ –

“ಒಂತೆ ಉಂತಪ್ಪಾ. ನನ ದಾನೆ ಬರ್ಯೆರಾಂಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಾಲಿಂಗೆ. ಎನನ್ ಮೂಲು ಬುರ್ದು ಇಲ್ಲಗ್ ಬೋಡು ಬೋಡಾಪುನ ಸಾಮಾನ್ ಕನಯೆರೆ ಪೋತೆ. ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎನನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆ.”

– ಪರಬೆ ಕಿಂಞ ಸೊರೊಟು ಪಂಡೆ.

ಚಳಿಟ್ ಥರ ಥರ ಕುಂಬರೊಂದಿತ್ತಿನಾಯನ್ ಫಾದರ್ ದೆರ್‍ತ್ ಉಂತಾದ್, ಉಲ್ಯೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಬ್ರೆಡ್ಡ್‌ಲಾ– ಬೆಚ್ಚ ಪೇರ್ ಪರ್ಪಾದ್ ಒಂಜಿ ಸಿಕೆತ ಕೋಣೆಡ್ ಜೆಪ್ಪಯೆರ್.

“ಕಿಂಞೊಡೇ ಅಪ್ಪಮ್ಮೆರ್ಲೆಕ್ಲೆನ್ ಕಳೆವೊಂಡಿನ ತನ್ನ ಪುಳ್ಳಿಗ್ ಇದ್ಯೆ ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ಪಾದ್, ಶಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಂತ್‌ದ್, ಆಯಗ್ ಅಮೇರಿಕೊಡು ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಿನೇ ಇಮಾನದ ತಿಕೆಟ್‌ಗಾದ್ ದುಡ್ಡು ಒಂದಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ನಾಲೊರ್ಮೆ ಎಡ್ಡೇನ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆದಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಆಸ್ತಿಡ್ ಒಂತೆ ಜಾಗೆನ್ ಮಾರೋಡಾದ್ ಬತ್ತಿನಿ, ಅಮೇರಿಕದ ಬೊಳ್ಳೆ ಪೊನ್ನನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಯೆ ಅಳೆನೊಟ್ಟಿಗೇ ಊರುಗು ಬತ್ತಿನೇ ಇಲ್ಲದ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಪೊಲಿಕೆನೇ ಮಾಜಿದ್ ತನ್ನ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಬಿರ್ದಳಿಗ್ ಕುಂದೆಲ್ ಬೈದಿನಿ...”

– ಪರಬೆ ಆ ಕೋಣೆದ ಪಕ್ಕಾಸ್ ಗೆಂತೊಂದು ಕಿಂಞ ಬೇಂಕೆ ಬುಡ್ಯೆ. ಅರೆಪುದ ಆಟಣೆದ ಹದ ತತ್ತ್‌ದಿನಿ ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಪರಬನ ಗೇನೊಗು ಬರಂದೆ ಪೋಯಿನಿ ದಾಯೆಗಾ!

ಪ್ರಾಕ್‌ರ್ದಿಂಚಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರತ್ಯೊಂಜಿ ತುಳುವೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ಲಾ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಇಸೇಸವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಕಜ್ಜೊ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಅವ್ವೇ ‘ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನಿ’! ಪಂಡ್‌ಂಡಾ...

ಊರುಗು ಪೊಗ್ಗುದಿನ ಮಾರಿ, ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಸಿಕ್‌ಲೆನ್ ಗಿಡಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ‘ಕಳೆಂಜೆ’ ಅನ್ಪುನ ಒರ್ಯೆ ಮಂತ್ರವಾದಿನ್ ಭಕ್ತಿಡ್, ಪಿರ್ತಿಡ್ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ದೊನ್ನೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ವರ್ಸೊಗೊರ ಅಡ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಕರ ಬಿಸಲೆ, ತಿಪ್ಪಿದ ಕೈಲ್, ಚೌಂಟುಲೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ಪಾದ್ ಉರ್ದು ಪತ್ತ್‌ದ್, ಮಣೆ ಮಂಚವು ದೆಕ್ಕ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಮಾಡ್‌ದ ಓಡುಲೆನ್ ಅತ್ತಾಂಡ ಮುಳಿ ಪಜಿರ್‌ಲೆನ್ ಕುಡ್ತು ಪತ್ತ್‌ದ್, ಇಲ್ಲದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಲೆನ್ ಅಡ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಇಲ್ಲಗೊಂಜಿ ಸೋಕು ಕೊರ್ಪುನಿ. ಇಲ್ಲಡ್ ಬೊರ್ಚಾಂದಿನ ಉಪೋಗದಾಂತಿ ಪರ ಪರ ಸರಕ್ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ದೂರ ದಕ್ಕುನಿ. ಉಂದು ವರ್ಸೊಗೊರ ಅವ್ವಾ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡೇ ನಡಪೊಡುಂದು ಪೆರಿಯಕ್ಲೆನ ನಂಬೊಳಿಗೆ.

ನಿರತ ಪೆರಿಯ ಪೊಂಜೋವ್ಲೆರ್ದ್ ತೆರ್ಯೊಂಡಿನ ಈ ಅಮೇರಿಕನ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಪೊಂಜೋವ್ಲಾ ಬಾರಿ ಉಮೇದ್‌ಡೇ ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಜತ್ರಾಳ್... ತುಳುವೆರ್ನ ಪರಪೋಕುಗು ಮೆರ್ಗ್ ಕೊರ್‍ಯೆರೆ –

“ಇಂದದೇ... ನಿಂಗೀ... ಓಲದೇ... ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಊರುಗು ಜತ್ತ್ ಬತ್ತೇಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ನನಲಾ ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ರ್‌ದ್ರ ಕಡ್ಡಿ ಪಂದ್‌ದಿಜಿ. ಕೋಣೆ ಕೋಣೆದ ನಾಲ್ ಮರ್ಗಿಲ್ದ

ಕಜವು ಕಡ್ಡಿ ದೂಳು ಕುಡ್ಪೊಪುಂದು ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಪನೊಡು ನಿಕ್ಕ್? ಕರ ಬಿಸಲೆ ಪಿದಯಿ ದೀದ್, ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದೀಲಾ. ಏ ಮಾಲಿಂಗಾ, ಅಟ್ಟ ಅಡ್ತ್‌ದ್, ಚಾಳ್ಯನ ಬಲೆ ಪೂಜಿದ್, ಇಲ್ಲಗ್ ಬೊರ್ಚಾಂದಿನ ಉಪೋಗದಾಂತಿನ ಪರ ಪರತ್ ಸರಕ್‌ಲೆನ್ ಇತ್ತೇನೇ ವೋಲಾಂಡಲಾ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಬಲಾ... ದಾನೆ ಕೇಂಡತ್ತಾ? ಇನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ... ಉಪೋಗದಾಂತಿ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಪರತ್ ಸರಕ್ ಸಾಮಾನ್ ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ... ಬೊಕ್ಕ ನಿಕ್ಕ್ ಮೂಲು ನಿಲೆ ಇಜ್ಜಿ ತೆರಿಂಡತ್ತಾ... ಜೋಕೆ!" ವೋವ್ವಾ ಒಂಜಿ ಗುಟ್ಟಾರ್ಥೊಡು ಮಾಲಿಂಗನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ನಿಂಗುಲೆಕ್ಕ ದಿಟ್ಟಿ ದೀದ್ ಕುಡಾ ಕುಡಾ ಒತ್ತೊತ್ತುದು ಪನಿಯೆರೆ ಮದತಿಜಲ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಬೊಡೆದಿ.

ಇಲ್ಲಡ್-ಯಜಮಾನ್ದಿನನೇ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ. ಆಳ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆವೊಡು. ಆಳ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಕೇನಂದಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಕ್ಕೆಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ತರೆಪುದೆಟೆ ಕಾರ್ ದೀಯ್ಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ

'ಆವು' ಅನ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮಾಲಿಂಗೆ ತರೆ ಆಡಯೆ. ಏತ್ ಪಂಡಲಾ ಆಯೆ ಎಡ್ಡೇನೆ ಪುಗರ್ತೆ ಪೋತಿನ ಆ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ನಂಬೊಳಿಗೆದ ಚಾಕ್ರಿದಾಯೆ. ಉಡಲ್ಡ್ ದುನಿಪುನ ಬೇನೆನ್ ತಡ್ತೊನ್ಯೆರಾವಂದೆ ಬಿಮ್ಮೊ ತುಚ್ಚೊಂದು ಯಜಮಾನ್ದಿ ಕೈ ಬಾಸೆಡ್ ಪಂಡಿನ ಬೇಲೆನ್ ಮಾಲಿಂಗೆ ಕಾರ್ ಬಾಸೆಡೇ ಮಂತ್ ತೂಪದಿತ್ತೆ. ಯಜಮಾನ್ದಿನ ಮುತ್ತಾಳಿಕೆಡ್ ಆ ಗುತ್ತುದ ಉಪ್ಪರಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಬಗೆತ ನೋಕುಡು ರೈಸ್‌ಂಡ್. ಅಮೇರಿಕೊಡು ಪುಟ್ಟು ಬುಳೆತ್‌ದ್ ಅಲ್ತ ಪರಪೋಕುನೇ ಮೆಯಿ ದಿಂಜದಿತ್ತಿನಳೆಗ್ ಅವು ಮಾತಾ ಮಾಮೂಲಿ. ಅಲ್ತ ಪರ ಪೋಕುನು ಬಡಪತ್ತ್ ದೇಸ ಆಯಿನ ಭಾರತದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ಲಾ ದುಂಬೊರ್ತೊಂದು ಬರ್ಯೆರೆ ದಾಯೆ ಬಲ್ಲಿ!? ಅವು ದಾಲಾ ಅಳೆಗೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲೆ ಸಂಗತಿಯಾದಿಜ್ಜಂಡ್.

"ಓ ದೇವೆರೇ.... ಮಾಲಿಂಗನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಎನ್ನೆತಡೆ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡ್ಲೆ. ಆಯೆ ವೋಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್ಲಾ ಸರಿ... ಎನನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊಂದು... ಮಾಲಿಂಗಾ ಓ ಮಾಲಿಂಗಾ..."

ಮುಲ್ಪ ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನ ಕಟ್ಪ್‌ಪಾಡ್‌ದ ಗೌಜಿದ ನಡೂಟು... ಅಲ್ಪ ಆ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮೊಗು ಸೇರ್ಪಾದಿತ್ತಿನ ಒರಿ ಪರ ಪರ ಪರಬನ ಬುಲ್ಪು ಏರ್ನ ಕೆಬಿಕ್‌ಲಾ ಬೂರಂದೆ ಆಟಿದ ತೆಡಿಲ್‌ದ ಅಬ್ಬರದ ಸೊದ್ದದ ಗೌಜಿಡ್ ಮರೆ ಆಂಡ್.

ಊರುಗು ಪೊಗ್ಗುದಿನ ಮಾರಿನ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಗಿಡಪೆರೆಂದ್ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ ತಾದಿ ತೂವೊಂದು ಅಮೇರಿಕದ ಬೊಳ್ಳೆ ಬೊಡೆದಿ ಅಲಚನೆಗೆ ಬೂರ್ಯೆಳ್ – ಪಗೆತ ಪುಗೆನ್ ಕಕ್ಕೊಡೇ...!

"– ಬೇತೆ ತಾದಿಯೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.... ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಎಂಚಲಾ ಸಮದರಿಕೆ ಮಂತ್‌ಂಡಾಂಡ್. ದಿನ ಕರೀನೇ ಅರೆಗ್ಲಾ ಅರ್ಥಾವು. ಅರ್ಥಾಪುನಿ ದಾನೇ... ಮಣ್ಣ್ ಆನಿ, ಅವ್ಲು ಎನ್ನ ಇಲ್ಲರ್ದ್ ಇಂಚಿನ ಉಪೋಗದಾಂತಿ ಪರ ಪರತ್ ಸರಕ್ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಆರ್ಲಾ ಇಲೇವಾರಿ ಮಂತಿಜ್ಜಂಡಾ...!"

●

೧. ಕನೊ

ಬಬ್ಬರ್ಯೆ, ಆಲಿಭೂತೊದ ಕತೆನ್
ಕೊಂತ್ ಕೊಂತ್‌ದ್ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪಿ ಪುಲ್ಲಿನ್
ತೂದು, ಉಡಲ್ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಉರ್ಕರೊಂದುಂಡು–
ಕೇಸರಿ–ಪಚ್ಚೆ ರಂಗ್‌ಲೆದ ನಡುಟು ನೆತ್ತೆರ್ ಸೆಡ್ಯಯೆ ಪನ್ದ್.

★★★★★

೨. ನಿಲೆದಾಂತಿ.. ಬದ್‌ಕ್

ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಭೂತಸ್ಥಾನೊಡು ಕೊಡಿ ಏರ್ದ್ಂಡ್
ದೈವ ಜೋಗೊಡು ನುಡಿತೊಂದುಂಡು; ದುನಿತೊಂದುಂಡು–
"ಎನ್ನ ಕಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆ ಬಾಕಿಯಾಂಡ ಪೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ, ತುಂಡು ರಡ್ಡಾವು," ಪನ್ದ್
ಪೆರ್ಗಡೆ ತರೆತಗ್ಗಾಯೆರ್, ಜಾಗೆ ಅಕ್ವೆರ್ದ ಕಾಕಜಿನ್ ದುಂಬುದೀದ್.

★★★★★

೩. ಕೂಡುಕುಟುಮದ ಸತ್ಯ!

ಕೂಡುಕುಟುಮದ ಮಲ್ಲಪಲಾಯೆ
ಇಲ್ಲ್ ನಿಲಿಕ್ಕೆದ ಬಡವು ನಿಗಿತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ;
ಆಯನ ಬಂಜಿ ಪಾಲೆಪತ್ತಿನ ಸತ್ಯ
ಬೆರಿಟ್ಟಿತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪುನಾಂಡಲ ಎಂಚ?

★★★★★

೪. ಕಬಿತೆದ ದಿಕ್ಕ್-

ಯಾನ್ ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟೊಂದುಪ್ಪುನಿ
ಕೋಡೆದ ಪೆರ್ವುದ ಪುಗರ್ತೆಗಾದತ್ತ್;
ಇನಿಕ್ ಕಲೆವೊಂದಿನೆನ್, ಎಲ್ಲೆಗ್ ಒರಿಯಂದಿನೆನ್–
ಎನ್ನಿದ್ ಬುಲಿಪೆರತ್ತ್.
ಬದಲ್, ಕೋಡೆ–ಇನಿಟ್ ಆವಂದಿನೆನ್
ಎಲ್ಲೆಲೆಡ್ ತೂಪುನ ಪೆರ್ಮೆಡ್–
ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆ; ದಿಕ್ಕ್ ಪತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ

ನಾಯಿ ಬಸದಿ

ಪ್ರೊ. ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

ಜೈನ ತೀರ್ಥಂಕರರೆನ ಪುದರ್‌ಡ್, ಸನ್ಯಾಸಿಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಸದಿಲು ಇಪ್ಪುನೆನ್ ನಿಕುಲು ತೂದಿಪ್ಪರ್; ಕೇಂಡ್‌ದಿಪ್ಪರ್. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ನಾಯಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಸದಿ ಇಪ್ಪುನೆನ್ ಓಲಾಂಡಲಾ ತೂವರಾ? ಕೇನ್ಯರಾ? ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿನ್ನ ಇರಾದೆ ಇತ್ತಿನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಾರ್ಲ ತಾಲೂಕುದ ಬೆದ್ರಗ್ ಬಲೆ! ಆ ನಾಯಿ ಬಸದಿದ ಕತೆನ್ ಕೇನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಒರು ಇತ್ತಿನಕುಲು ಇಂಚಿ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಲೆ.

ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಲೆಗ್ ದುಂಬು ಆ ಊರುಡು ಬಡವೆ ಒರಿ ವಾಸವಾದಿತ್ತೆಗೆ. ಬಡವೆ ಆಂಡಲಾ ಸತ್ಯಾದಿಗೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಆಯನ ಇಲ್ಲಲ್ ಆತೇ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ಒಂಜಿ ನಾಯಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ತನ್ನ ಬಡಪೊತ್ತುದ ಕಾರಣಡ್ದಾತ್ರ ಒರ ಆಯೆ ಊರುಡೆ ಸಾವುಕಾರನ ಕೈಡ್ದ್ ಸಾಲ ನಟ್ಟೊಡಾಯಿನ ಸಂದರ್ಬ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಸಾಲ ಗೆತೊನ್ನಗ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪ್ರತಿಯಾದ್ ಅಡವು ದೀಯೆರೆಗ್ ಆಯಡ ವಾ ಒಂಜಿ ವಸ್ತುಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ತನ್ನ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ನಾಯಿನೇ ಅಡವು ದೀದ್ ಆಯೆ

ಸಾಲೊ ಪಡೆವೊಂಡೆಗೆ. ಸಾಲೊನು ಬೂಟುದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಯಿನ್ ಬುಡ್ಪಾವೊಂದು ಪೋಪೆಂದ್ ಸಾವುಕಾರಗ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಅಂಚೆನೇ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಸಾಲೊ ಸಂದಾವೊ ಆಪಿನವೆ ಮುಟ್ಟ ಈ ಸಾವುಕರೆನೇ ನಿನ್ನ ದನಿ; ಅದ ಮುಟ್ಟ ಆಯನ ಇಲ್ಲ್ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ನಿಷ್ಟೆಡ್ ಕಾತೊಂದಿಪ್ಪುಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಯಿಗ್ ತಾಕೀತ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೊಯೆಗೆ.

ಅಂಚೆನೇ ದಿನ ಕರಿಯೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಆ ಸಾವುಕಾರೆಲಾ, ಆಯನ ಇಲ್ಲದುಕುಲುಲಾ ನಾಯಿನ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಪಾರೊ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಸಂಬಂದೊದಕುಲೆನ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಯಾದ್ ಆ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಳ್ವೆರ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಪಣವು-ಬಂಗಾರ್ ಇತ್ತಿನ ಸಂದೂಕೊನು ಕಂಡೊಂದು ಪೋಪೆರ್‌ಗೆ. ಅಯಿನ್ ತೂಯಿನ ಆ ನಾಯಿ ಕಳ್ವೆರೆನ್ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಂಡುಗೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆನ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಳ್ವೆರ್ ಬಲಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಮದಿಮೆ ಮುಗಿತ್ತೊಂದು ಪಿರ ಬತ್ತಿನ ಸಾವುಕಾರಗ್ ಆ ನಾಯಿದ ಚರ್ಯೆಡ್ದ್‌ಲಾ, ಅಲ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡ್ಡುಲಾ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ನಡತ್ತಿನ ಸಂಗತಿ ಪೂರಾ ಗೊತ್ತಾಂಡ್‌ಗೆ. ತನ್ನ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಒರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರಿನ ನಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಅಬಿಮಾನೊ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ನಾಯಿದ ಇನಿತ್ತ ಒಂಜಿ ಸಾದನೆಡ್ದಾತ್ರ ಆ ಬಡವನ ಸಾಲ ಮಾಂತಾ ಸಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿನ ಸಾವುಕಾರೆ ನಡತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಮಾಂತಾ ಒಂಜಿ ಓಲೆಡ್ ಬರೆದು ಅಯಿನ್ ನಾಯಿದ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ನಾಯಿನ್ ಅಯಿತ್ತ ಸ್ವಂತ ದನಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಯೆಗೆ.

ನಾಯಿ ತನ್ನಡೆಗ್ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ದೂರೊಡ್ದೇ ತೂಯಿನ ಆ ಬಡವಗ್ ಬಾರಿ ಆಚಿರೊ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಸಾಲೊ ಸಂದಾಯೊ ಆಪಿನೆಕ್ ದುಂಬೇ ತನ್ನ ಪಾತೆರೊದಂಚ ನಡಪಂದೆ ತನ್ನಡೆಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತಿನ ನಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಆಯಗ್ ವಿಪರೀತ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಸಹಿಸೆರಾವಂದಿನ ಕೋಪೊ-ಅವಮಾನೊಲೆಡ್ ಕೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬುಪಿರ ತೂವಂದೆ ನಾಯಿಗ್ ತಾರಮಾರ ಹಾಕಿಯೆಗೆ. ಪೆಟ್ಟ್ ಆಘಾತೊಲೆನ್ ಸಹಿಸೆರಾವಂದಿನ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ಆ ನಾಯಿ ತನನ್ ಸಾಂಕಿನಾಯನ ಕಾರ ಮುದೆಲ್‌ಡೇ ತರೆ ದೀದ್ ಪ್ರಾಣೊ ಕಳೆವೊಂಡುಗೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ನಾಯಿದ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡಿತ್ತಿ ಓಲೆ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ತೆರಿನಕುಲೆಡ ಅಯಿನ್ ಓದಾದ್, ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆಗೆ. ತನ್ನ ಅಚಾತುರ್ಯದ ಪರಮಾವದಿಗಾತ್ರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪೊಡು ಕಣನೀರ್ ಜಪ್ಪುಡಾಯೆಗೆ. ನಡತ್ತಿನೆನ್ ಮಾಂತಾ ಸಾವುಕಾರಗ್ ತೆರಿಪಾಯೆಗೆ. ಆಯೆ ನಾಯಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೊಜ್ಜ ಕರಿಪ್ಪಾದ್, ಊರುದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ವನಸ್ ಪಾಡ್‌ದ್, ಐತ್ತ ನೆಂಪುಗು ಗೋರಿನೊಂಜೆನ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರೆ ಪಂಡೆಗೆ. ಅಂಚನೇ ಐತ್ತ ಮಾಂತಾ ಕರ್ಚಿನ್‌ಲಾ ತಾನೇ ವಹಿಸೊಂಡೆಗೆ. ಅಂಚ ಆನಿ ಆ ನಾಯಿದ ನೆಂಪುಗು ಕಟ್ಟಿನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಗೋರಿ ಇನಿ ನಾಯಿ ಬಸದಿಯಾದ್ ನೆಲೆ ಉಂತುಂದುಂಡು. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ನಿಯಮ ನಿಷ್ಟೆ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ದುರಂತ ಕತೆನ್ ಲೋಕೊಗು ಪಸೊರೊಂದುಂಡು. ನಾಯಿದ ನಡತ್ತೆ ನರಮಾನಿಲೆಗ್ ಆದರ್ಶ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸಾರೊಂದುಂಡು.

ಮುಟ್ಟಿತೆಲ್ಬುವಲ್ ಬಾಲೆದಲಕಾನೆ

ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು

ಮುಟ್ಟಿತೆಲ್ಬುವಲ್ ಬಾಲೆದಲಕಾನೆ
ಬೇನೆ ಬೆಸರ್ ಏತಿತ್ತ್ಂಡಲ
ಜಕ್ಕ ಜವ್ವಂದಿ ಪೊಂಜೊವುಲು
ಬೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಪಿಲಕ್ಕ

ಮುಟ್ಟಿತೆಲ್ಬುವಲ್ ಬಾಲೆದಲಕಾನೆ
ತರೆಟ್ ಮುಟ್ಟಾಳೆ ಕೈಟ್ ಕೊಟ್ಟು
ಮಟ ಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೊರ್ತು
ಕಟ್ಟ ಪುಣಿತ ಬರಿಟ್ ನೆಸರ್ದ ನಡುಟ್

ಬೊಣ್ಯ ಮುರ್ಕುದಿ ಕಣಕೊಡಿ ದಿಕ್ಕೆಲ್
ಉರ್ತ್ ಉರ್ತ್‌ದ್ ಉರ್ಪೆಲ್ ಗಂಜಿ
ಕೊತ ಕೊತ ಕುದಿಪಿ ಉರ್ಪೆಲ್ ಗಂಜಿ
ಬಿಸಲೆಡ್ ಲ್ಯಾಪಿ ಮೀನ್ದ ತುಂಡುಲು

ಕೈ ಪತ್‌ದ್ ಕೈನೇ ಕಾಪುನಾಯೆ
ಒಪ್ಪ ಪುಟ್‌ದ್ ಪಗೆ ಕಾದುನಾಯೆ
ಬಂಜಿಡ್ ಪುಟ್‌ದ್ ಬಂಜಿಗೆ ಹಾಕುನಾಯೆ
ಪರ ಪಗರ್ ದಾಂತಿ ಹಡೆಬೆಟ್ಟೆಲ್ನ ನಡುಟ್

ಕಂಬಗೊರಗ್‌ದೆ ಪಂದ್ರ್ ಕೊರಗಜ್ಜೆ
ಪರ್ದ್ ಮೂಕ್ ಮುಟ್ಟ ತೋಜಂದ್ ಪೆಜ್ಜೆ
ಮೈ ಒರ್ಬಡಿ ಇಲ್ಲ್ ಬದ್‌ಕ್ ಸಾಲ
ಬಂಜಿ ಜೆಂಜುವ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಮೇಲ?

ಮುಟ್ಟಿತೆಲ್ಬುವಲ್ ಬಾಲೆದಲಕಾನೆ
ತಿಗಲೆದ ಸೂನ್ ಉರ್ತ್‌ದ್ ತೆಕ್ಕಾದ್
ಕಷ್ಟ ನರಮಾನಿಗತ್ತಂದೆ ಮರಕಾ ಮಗ?
ಅಂಚಿತ್ತಿ ಸೀತೆಗೇ ತತ್ತ್ಂಡ ಭಂಗ?

ಇನಿಲ
ಮುಟ್ಟಿತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್ ಬಾಲೆದಲಕಾನೆ
ಮಟ್ಟೆಲ್ದ್ ಸೂ ಗೆಂಡ ದೆಂಗಾವೊಂದು
ಮಟ ಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೊರ್ತು
ಕಟ್ಟ ಪುಣಿತ ಬರಿಟ್ ಚಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್

ಲತಾ

ಪದ್ಮಾವತಿ ಯನ್. ಇರುವೈಲು

ಕಾಂತರಗೋಳಿದ ತ್ಯಾಂಪ ಶೆಟ್ರೆನ ಬಾರೀ ಮೋಕೆದ ಬಾಲೆಲು ರಾಧಾ ಬೊಕ್ಕ ಲತಾ. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಈ ಜೋಕುಲೆನ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ತಾಂಕ್‌ದೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಗಲ್ ರಾಧಾನ್ ಬೆದ್ರದ ಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ರೆ ಮಗೆ ರಾಜುಗು ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ರಾಧಾ 8 ತಿಂಗೊಲು ಬಂಜಿನಾಲಾದುಪ್ಪುನಗ ರಾಜು ಬೈಕ್ ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಡ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆ. ಪೊಡಿ ಬಾಲೆ ಅರ್ಪಿತಾನೊಟ್ಟುಗು ರಾಧಾ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೇ ಒರಿಯಲ್.

ಬಾರೀ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಇಲ್ಲಲ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಗಂಜಿ ಊನೊಡಾಂಡ ಶೆಟ್ರ್ ಕೂಲಿ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋವೊಡೆ. ಕರಿ ವರ್ಷ ಅರೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಹಾಕಿನ ಮಲ್ಲ ವಾತೊಗು ಶೆಟ್ರ್ ಕಂಗಾಲಾದ್ ಪಜೆ ಪತ್‌ದೆರ್. ಅರೆನ ಮರ್ದ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ರಾಧಾ ಬೊಕ್ಕ ಎಲ್ಯ ಮಗಲ್ ಲತಾ ಬೀಡಿ ಕಟ್‌ದ್ ಬಂಗ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಉಸಾರಾಪಿನನೇ ತೋಜುಜಿ. ರಾಧಾಗ್ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಜಾರ್. ಬಾಲೆ ಅರ್ಪಿತಾನ್ ಮಂಗಟಾದ್, ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮಾತಾ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮೆಗ್ದಿ ಲತಾ ಎಡೇನ ಬಂಗ ಬತ್‌ದ್ ಬೀಡಿ ಕಟ್‌ದ್ ಡಿಗ್ರಿ ಓದೊಂದುಲ್ಲಲ್.

ಮಗ್‌ರೆರೆಗಾತಿನ ಮುಲಿತ ಇಲ್ಲ್, ಪಡೀಲ್ ಬೂರ್ದಿನ ಕಂಡೊಲು, ನುಂಗುದ್ ಪೋತುನ ತೋಟ, ಬಾರೆ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೂನಗ ಶೆಟ್ರೆನ ನೆತ್ತೆರ್ ಚೌಳಿ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ದಾನೆ... ದಾಲಾ ಮಲ್ಪುಲಕ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಇತುದುಂಡ ಈತ್ ಬಂಗ ಇತುದುವಾ... ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್‌ನೀರ್ ದೆಪ್ಪುವೆರ್ ಶೆಟ್ರ್.

ರಾಧಾನ ಬಂಗ ತೂದು ಊರ್ದಾಕುಲು ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆಗ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡಾ ಉಂದೆಕ್ ಆರ್ ಒಪ್ಪಿನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಮೆಗ್ದಿನ ಭವಿಷ್ಯ, ಅಮ್ಮೆರೆನ ಕಾಯಿಲೆ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಕಸ್ಟೊಡು ಬೂರ್ಪಲ್ ರಾಧಾ.

ಕಾಲೇಜ್ ಕಲ್ಪುನ ಲತಾನ ಪೊರ್ಲುಗು ಆ ಊರ್ದ ಅಲೆನನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ಕಿರಣ್ ಮರ್ಲಾಯೆ. ಆಲೆನ ಪ್ರೀತಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬಾರೀ ಪುಣೆಯೆ. ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ಲತಾ ಆಯನ ಬಲೆಕ್ ಬೂರ್‍ಯಲ್. ಕ್ಲಾಸ್ ಪಂಡ ಜೀವ ಬುಡೊಂದಿತ್ತಿನಾಲ್ ಪಾರ್ಕ್, ಪಿಚ್ಚರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಿರ್ಗರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಉಂದು ಒವುಲಾ ರಾಧಾಗ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು. ಡಿಗ್ರಿ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಕಿರಣಗ್ ಪೊಲೀಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗ್
ಪೋವೊಡಾಂಡ್. ಕಿರಣನ ಅಲ್ಪ ಬುದ್ದಿಡ್ದಾದ್ ಲತಾ ಇತ್ತೆ ಬಂಜಿನಾಲ್. ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗ್ ಪೋಪುನ ಕಿರಣಡ ಈ ವಿಸಯೊನು ಪನ್ನಗ ಆಯೆ ಒವೆನ್ನಾ ತರೆಕೇ ಪಾಡಿಜೆ. ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ಬರೊಂಬೆ ತೂಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆ. ಲತಾಗ್ ದಿಕ್ಕೇ ತೋಜುಜಿ. ಏರೆಡ ಪನ್ರೆಲಾ ಆವೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋಪುನನೇ ಉಂತಾಯಲ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಕ್ಕಡ ವಿಷಯ ತೆರಿಪಾಯಲ್. ರಾಧಾ, ಲತಾ ಸೀದಾ ಕಿರಣ್‌ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದ್‌ಂಡ್. ಕಿರಣ್ ದೂರದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಗ್ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟುಗು ಪೊಲೀಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗ್ ಪೋತೆ. ಆ ಜಾಗ್‌ಲಾ ಏರೆಗೋ ಮಾರ್ದೇ ಪೋತೆರ್.

ಲತಾಗ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಂದೇ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು. ರಾಧಾನ ಕಣನೀರ್‌ಗ್ ಕಡೆಮುದೆಲೇ ಇಜ್ಜಿ. ಮರ್ಯಾದೆ ಪಂಡ ಜೀವ ಬುಡೊಂದಿತ್ತಿನ ತ್ಯಾಂಪ ಶೆಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಇತ್ತೆ ಹಾಳ್ ಪಾತೆರೊಲು ಪೂರಾ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಆಂಡ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣಗ್ ಮಗಲೆನ ವಿಷಯನೇ ತೆರಿದ್‌ಜಿ.

ಲತಾ ಕಿರಣಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಮಾತೆರೆಡ್ಲಾ ಕೇನ್ಪಾಯೊಲು. ಆಂಡ ಆಯನ ಎಡ್ರಸ್ ತೆರಿಯಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಕಿರಣನ ಮೋಸ, ನನೊಂಜಿ ಕಡೆ ಇಲ್ಲದ ಮರ್ಯಾದಿ ಈ ನಡುಟು ಲತಾ ಜೀವನೇ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನ್ಪಿ ನಿರ್ದಾರೊಗು ಬತ್ತಲ್.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡಿನ ಲತಾ ಬಯ್ಯ ಆಂಡಲಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಎತ್‌ದ್‌ಜಲ್. ಊರಿಡೀ ನಾಡ್ಯೆರ್ ಲತಾನ ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿ. ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕರಿನಗ ದೂರೊದ ಸಂಕೊದ ಬರಿಟ್ ಲತಾನ ಪುಣ ನೀರ್‌ಡ್ ತೇಲೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್....

ನಮ್ಮ ದೇಸೊ

ಪದ್ಮನಾಭ ಮಿಜಾರು

ಎಂಚ ಇತ್ತಿನ ದೇಶೋ ಎಂಚ ಆಂಡ್ ತೂಲೆ
ಕಲ್ಜಿಗದ ರಕ್ಕಸೆರೆ ಬಾಯಿಗ್ ತಿಕ್‌ದ್ ನರಳೊಂದುಂಡು ತೂಲೆ

ಭರತರಾಜೆ ಆಳ್‌ದಿನ ಈ ಪುಣ್ಯದ ಭೂಮಿ
ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿರೆನ ಕನಸ್‌ದ ರಾಮರಾಜ್ಯೊ
ಬುದ್ಧೆ ಮಹಾವೀರೆರ್ನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರೀತಿದ ನಾಡ್
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಬಲಿದಾನ ಮಲ್ದಿ ವೀರೆರೆ ಬೂಡು ॥ ಎಂಚ ॥

ಆನಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊದ ಕಾಲೊಡು
ಸಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಬಂಗಾರ್ ವಜ್ರ
ಇನಿ ಕೈಪೂರಾ ಖಾಲಿಯಾದ್ ಮಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್
ಸಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಒಪ್ಪದ ಸರ ॥ ಎಂಚ ॥

ಇನಿ ಮೋಸ ವಂಚನೆ ನಂಜಿ ಮಚ್ಚರೊಡು
ದಗದಗ ಪಂದ್ ಉರಿಯೊಂದುಂಡು ಉಡಲ್
ಒರಿಯನ್ ತೂಂಡ ಒರಿಯಗಾವಂದಿ ಜಾತಿದಕುಲ್
ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಎನರ್‌ದಾತ್ರನೆ ಪನ್ಪಿನ ಸ್ವಾರ್ಥ ದಿಂಜಿನಕುಲ್ ॥ ಎಂಚ ॥

ಕರುಣೆ ಇಜ್ಜಿ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪ್ರೀತಿ ಇಜ್ಜಿ ಮನಸ್‌ಡ್
ಪಜ್ಜಿ ಪಜ್ಜಿ ನೆತ್ತೆರ್ ಒಯಿಪುನ ಓಂತಿ ಜಾತಿದಕುಲು
ಸತ್ಯೊ ನ್ಯಾಯೊ ಧರ್ಮೊ ಬಲಿದಾನೊ
ನೆತ್ತ ಬೆಲೆ ಏರಾಂಡಲಾ ತೆರಿದೆರೋ ಈ ದೇಶೊಡು ॥ ಎಂಚ ॥

ಹಂಗ್‌ದ ಬಾಯಿಗ್ ಹರ್ಕೊಟೆ ಬಜಿಲ್‌ಗ್
ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕಾಸ್‌ಗಾತ್ರೊ ಬಾಯಿಬುರ್ದು
ಈ ದೇಶೊನೇ ಮರೆತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಬಗೆಪುನ
ಕಂದೊಡಿ ಜಾತಿದಕುಲ್ ನಮನ್ ಆಳ್‌ನಕುಲು ॥ ಎಂಚ ॥

ಅಪ್ಪೆನ ಮದಿಪು

ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

ಪುಲ್ಯನ ಐನರೆ ಗಂಟೆ ಪೊರ್ತು. ರೇಡಿಯೋ ಸುಪ್ರಭಾತ ಮುಗೀಬೊಕ್ಕ "ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ದೇಬೇರ್ ಇಜ್ಜಿ" ಪನ್ಪಿ ಸೊಲ್ಲು ಬಿತ್ತರ ಆಯಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಿದೆಡ್ದ್ "ಹು..ಮ್ಮ... ಹುಂ..ಮ್ಮಾ" ಪೆತ್ತ ಕರೆಪುನ್ಲ ಕೇಣ್ಡ್.

"ಅಮ್ಮ..., ಕಿದೆಡ್ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಸ್ವರೊ ಕೇಣಿಯರೋ?" ಬೊಲ್ಪುದ ಬೆಡ್ ಕಾಫಿಗ್ ಬತ್ತಿ ಸಿರಿಗೌರಿ ಕೇಂಡಳ್.

"ಅಂದ್ ಮಗಾ ನಿನ್ನ ಮಗಳೆಗ್ ತಿನ್‌ಪ್ಪಾಪ, ಯಾನ್ನ ಮಗಕ್ಕ್ ಬಡವು ಇಜ್ಜಿಯಾ? ಕೇನ್ಬಲ್ ಅಪ್ಪೆ' ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಗಲೇಗ್ ಸಮಜಾಯಿಷಿಗೆ ಕೊರೆಯಾಲ್.

"ಯಾನ್ ಅರ್ಥ ಮಾಲ್ತಿನಾವು ಬೇತೇನೆ ಉಂಡು" ಆಳೆಡ್ತ್ ಬೆಣ್ಣೆನೆಯಿ ದೆತ್ತೆಣ್ತಿ ರೇವತಮ್ಮ ಪಂಡೇರ್.

"ಎಂಚಿನ ಅಜ್ಜಿ ಈರ್ ಅರ್ಥ ಮಾಲ್ತಿನಾವು ಅಪ್ಪೆ ಕೆರೆಯಿನೆಯಿಕ್ಕ್?" ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ ನಂಕ್ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನ ಒಡಮ್ಮೆಲು ಸರೀನೆ. ಆಂಡ ಆಯಿತೊಟ್ಟಿಗೇ ಯನ್ನಾನ್ಲ ಸೇರ್ವಾಲೆ ಪನ್ವಾಲ್ ನಮ್ಮ ಕಿದೆಟ್ಟಿತ್ತಿ ಅಪ್ಪೆ. ಅಜ್ಜಿನ ಆಲಚನೆಗ್ ಆಚ್ಚರ್ಯ ಪುಲ್ಲಿಗ್. ಅಮ್ಮ..., ಬೊರಿಯೆರ ಕಂಜಿ ಬುಡಮ್ಮ ಬಾಲೆಕಂಜಿ

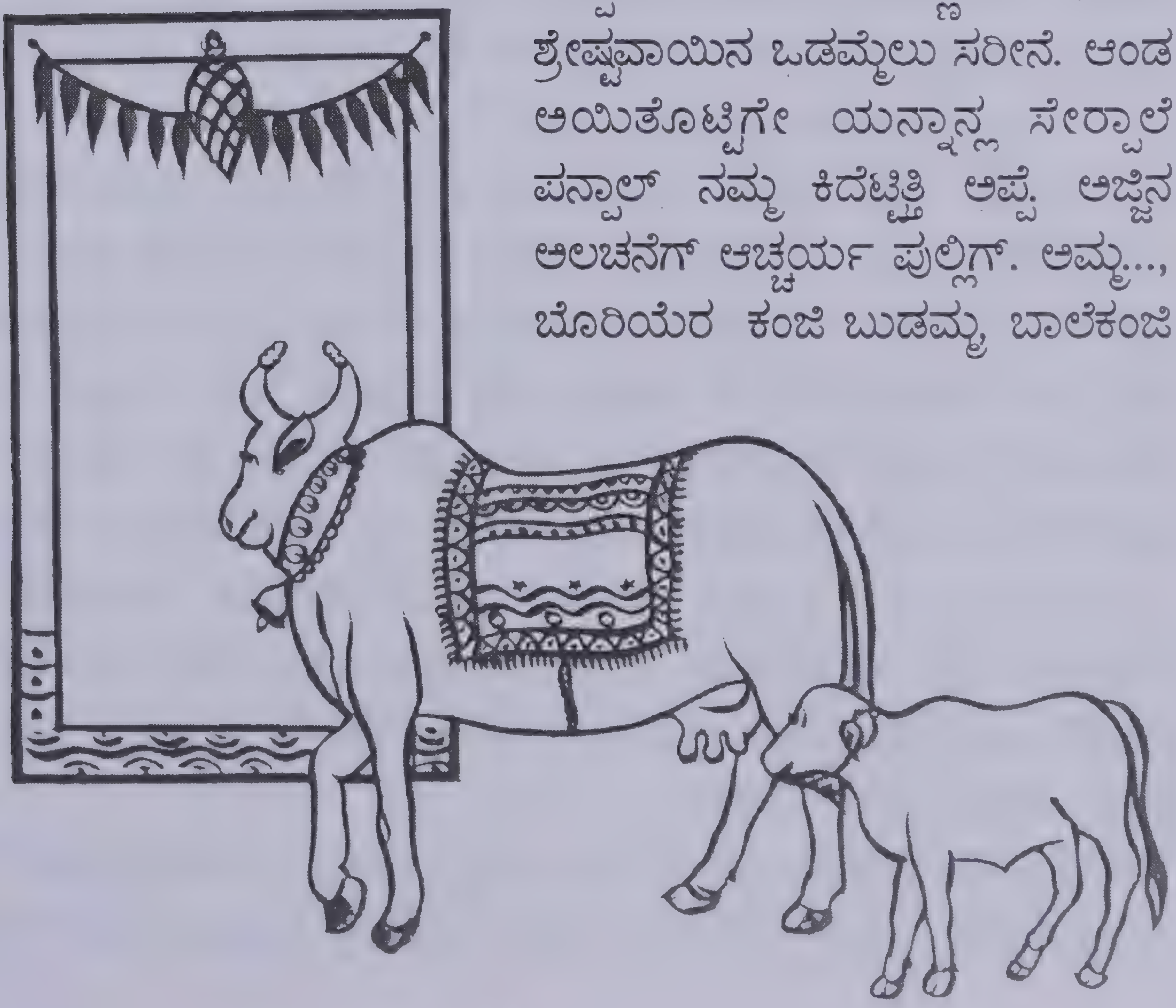

ಬಡಾಪುಂಡಮ್ಮಾ ಆಯಿಕ್ಕ್. ಪಂಡಲ್ ಸಿರಿಗೌರಿ.

ಆನಿ ಅಯಿತ್ತಾರವಾಯಿನ್ನೈಡ್ದ್ ಆಲೆಗ್ ಕಾಲೇಜ್ ಪೋಪಿ ಗಡಿಬಿಡಿ ಇಜ್ಜಿ ಆಯಿಡ್ತಾವರ ಅಮ್ಮನ ಬೆರಿಯೆ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಪೋಯಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಯಿನ ರಾಮರಾಯೆರೆಗ್ ನಾಲೈನ್ ಎಕ್ರೆ ಬಜ್ಜೈ ಬುಲೆಪ್ಪಿ ತೋಟೊ, ಅಯಿಕ್ಕೊತ್ತಾದ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಿದೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸೊತ್ತುತಾರ್. ಪೆತ್ತ-ಕೈಕಂಜಿ ಗೊಬ್ಬರೊಡು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾಲ್ತೊಣ್ದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆರೆ ಬುಡೆದಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಗೆ ಶ್ರೀಕಾಂತೆ, ಮಗಳ್ ಸಿರಿಗೌರಿ ಮಿಕ್ಲ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಜ್ಞಾನ ವೃದ್ಧೆರ್ ರೇವತಮ್ಮ. ರಾಯೆರೆ ಅಪ್ಪೆ. ವರ್ಷೊ ಎಣ್ಪೊ ಕರೀನ ರೇವತಮ್ಮ. ಈ ಪೊಂಜೆಗ್ ಕಾಯಿಲೆ-ಕಸಾಲೆ ದಾಲ ಇಜ್ಜೀಂಡಲಾ ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕ ಬೆನಿಯೆರ ಆಪಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಅಳೆ ಸುಳಿಪ್ಪುನಲಾ ಕಜಿಪ್ಪುಗ್ ಮೂರುನ ಕೆಲ್ಸ ಬುಡಾಂದೆ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುಡು ಮಾಲ್ಪೆರ್. ಬೊಲ್ಪು ಬೆಳ್ಳಿಣಗ್ ಮಂತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಝುರಾ... ಝುರಾ.. ಝುರಾ... ಎಂದ್ ಬಳ್ಳ್ ಒಯ್ತಿ ಸೊರೊ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಕೇಣೊಡು. ಪನ್ಪಿ ಉದಯರಾಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಳೆತ್ತ ಭರಣಿ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂಂಡ ಬೆಳ್ಳಿಣನ್ನೈ ಬತ್ತಿಂಡೆಂದೇ ಲೆಕ್ಕೊ. ಅಳೆಡ್ದ್ ಬೆಳ್ಳಿಣ ಮಿತ್ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಉಲಾಯಿ ಬರ್ಪೆರ್ ಎಂದ್ ಆರೆ ನಂಬಾಣಿಕೆ. ಏತೇ ಬುಲ್ಪಿ ಜೋಕುಲಾ ಆರೆ ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಅಳೆ ಸುಳ್ಪಿ ಸೊರೊ ತೂನಗ ಬೂಳ್ಪಾಟ ಉಂತಾದ್ ತೆಲಿಪ್ಪಿಯೆರನೇ ಬೋಡು.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಳ್ಳ್ ಪೀಂಕಾದ್ ಕಂಜಿ ಬುಡ್‌ನಗ ಕಂಜಿ ಬೀಲ ತೇರ್ದ್ ಲಾಗ ದೆತ್ ಕೆದೆಟ್ಟ್‌ತ್ತಿ ಪೆತ್ತಗ್ಲೆ ಇಡೆಟ್ಟುತ್ತಿ ತನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೆರ್‌ಂದೆಲ್‌ಗ್ ಬಾಯಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ ಮಗೆನ್ ನೆಕ್ಕೋಣ್ತ್ ಪಟಿಕ್ಕೆ ಮೈತ್ತ್‌ಂಡ್ 'ಅಪ್ಪೆ' ಪೆತ್ತ. ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗಳ್ದ ಪೊಣ್ಣು ಕಂಜಿ ಕೈ, ಮೈ ಜಿಂಜ್ದ್ ದಾತ್ ಇತ್ತಿಂಡ್. ಅವು ತನ ಅಪ್ಪೆನ ಕೆರ್‌ಂದೆಲ್‌ಗ್ ಬಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಗುದ್ದ್‌ದ್, ಗುದ್ದ್‌ದ್ ಮಿರೆ ತಿನ್ನಗ ಅವುನೇ ತೂವೊಣ್ದ್ ಉಂತಿ ಸಿರಿಗೌರಿ "ಅಮ್ಮ..., ಕಂಜಿ ಆತ್‌ಮೇಲ್ ಗುದ್ದ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬೇನೆ ಆವಾಂದೆಮ್ಮಾ...?" ಜೋಕ್ಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡಿಯಾಲ್.

ಅವ್ವೇ ಮಗಾ ಅಪ್ಪೆನ ಪ್ರೀತಿ ಪಂಡ.

ಪೇರ್ ಕೆರ್‌ಂದೆಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪೆರ ಅವು ಅಂಚ ಗುದ್ದುನ- ಪೊಡಿ ಕಂಜಿ ಗುದ್ದ್‌ಂಡ ಮೋಕೆದ ಕುಸಿ ಅಪ್ಪೆಗ್. ಆಂಡ ಅವು ಬುಲೆಯಿ ಬಕ್ಕ ಅಂಚ ಗುದ್ದ್‌ಂಡ ಬೇನೆ. ಇಂಚಿನ ಎಲ್ಯ ಬೇನೆ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್ ಬಾಲೆ. ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆನ ಆ ಸಮಯದ ಬೇನೆ ಮಲ್ಲೆ. ಆಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರಿ ಗಳಿಗೇಗ್ ಆಲೇನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ ಆಯಿ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಲೋಕೊಡು ಅಪ್ಪೇನ ಮೋಕೆಗ್ ಒವ್ವಾ ಬರಾಂದ್. ಅಯಿಕ್ಕಾದೇ 'ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಅಪ್ಪೆಗೆ ಸೊಲ್ಮೆ. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಸ್ತೋತ್ರೊಡು "ಕುಪುತ್ರೋಜಾಯೇತ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಕುಮಾತಾ ನ ಭವತಿ" ಪಂಡೆರ್. ಲೋಕೊಡು ದುಷ್ಟ ಮಗೆ ಇತ್ತಿಂಡಲಾ ದುಷ್ಟೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಪ್ಪಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪೆತ್ತ ಲೋಕೊಗೆ ಅಪ್ಪೆ ಪೆತ್ತದ ಪೇರ್ ನರಮನಿ ದೇಹಗು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಯಿನ ಆಹಾರೊ. ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆ ಪೇರ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಪರ್‌ಂಡ ಕಿದೆತ್ತಪ್ಪೆ ಪೇರ್ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಪರ್ಪೊ.

ಅಪ್ಪೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿ ಮಗಳೆಗ್ ಪೆತ್ತ, ಕೈಕಂಜಿಡ ಆದರಭಿಮಾನೊ ಜಿಂಜಿಂಡ್. ಉತ್ಸಾಹೊಡು "ಅಮ್ಮ... ಯಾನ್ ಬೊರಿಯೊಡಾ? ಬೊರಿಯರೆಂದ್ ಕೆದೆಕ್ ಜತ್ತಿ

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ತಾಲ್. ಇತ್ತೆದ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಣುನೆ ಅಪೂರ್ಪ. ಮಾಂತೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಅತ್ತ್ ತನ ಮಗಳ್. ಬೊರಿಯೆರ ಕಲ್ಪೊಡ್ ಪಂಡಿ ಮನಸಾಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳವಣಿಗೆ. ಬೇತೆ ಇಲ್ಲ್ ಬೆಳಗುನ ಬಾಲೆ. ಅಲಚನೆಯಾದ್ "ಸಿರಿಗೌರಿ..., ಬೊರಿಲ ಮಗ... ನಮ ಅಪ್ಪೆ ಪಾಪದ ಪೆತ್ತ. ಯಾನ್ ಬರಿಟ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಕಲ್ಪಾಪೆ ಪಂಡಲ್."

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಗಲೇಗ್ ಪೇರ್ ಬೊರಿಪ್ಪಿ ಕ್ರಮ ಕಲ್ಪಾಯಲ್. ಚೆಂಬುಡು ನಿಲಿಕ್ಕೆ ನೊರೆ ಪೇರ್ ಜಿಂಜಿನಗ ಸಂತೋಸಾಂಡ್.

ಇಲ್ಲ್‌ತುಲಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ "ಅಜ್ಜೀ... ಯಾನ್ ನಮ ಅಪ್ಪೆನ ಪೇರ್ ಬೊರಿಯೆರ ಕಲ್ತೆ. ಇಲ್ಲ್ ಜಿಂಜ ಕುಸಿಟ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯಾಲ್."

ಆಲೆ ಕುಸಿ ದಾಕಲಾಯಿನೆ ಪಲೆ ಶ್ರೀಕಾಂತಗ್. ತಂಗಡಿನ್ ಒಂತೆ ಕೀಟಲೆ ಮಾಲ್ಪೆರ ಉತ್ಸುಕಾಯೆ. ಅಜ್ಜೀ..., ನನ ಈ ನಮ್ಮ ಪೊಣ್ಣ್‌ಗ್ ಆಣ್ ತೂಪಿನೆಕ್ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಿ ಕಿದೆ, ಕೈಕಂಜಿ ಇತ್ತಿನಾಯನೇ ದುಂಬು ತೂವೊಡು. ಕೈಕಂಜಿ ಮೇಪಾವುನಾಯೆಲಾ ಆವಂದಜ್ಜಿ. ಪಂಡಿನ ಪಲೆ, ತಂಗಡಿನ ಕೆಪ್ಪಟೆನ್ ಕಿನಿಕ್ಕ್‌ತ್ ಬಲಿತ್ತೆ.

"ತೂಲೆ ಅಜ್ಜಿ ಇಂಬ್ಯೆ ಎನ್ನಾನ್ ಮಕಾರ್ ಮಾಲ್ಪುವೆ. ಆಯಗ್ 'ಗೊಲ್ಲತ್ತಿ'ನೇ ಕಟ್ಟೊಡು." ಆತನಗ ಅಜ್ಜಿ..., "ಬೊಡ್ಚಿ ಶ್ರೀಕಾಂತೂ ಆಲೆನ್ ಮಕಾರ್ ಮಾಲ್ಪಾಡ. ನಮ್ಮ ಪೊಣ್ಣಾನ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರೆಲೆಕ್ಕ ತೋಜುನಾಯಗೇ ಕೊರ್ಕ." ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಲಿನ ಪರ ಪಂಡೆರ್.

"ಅಜ್ಜೀ... ಈರೆಡ ಕೇನ್ಪೆ. ದಾದ ಪಂಡ ನಮ ಪೆತ್ತಾಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಈರೇ ದಿಡ್ಡಾಯರ್ಗ್ಗ ದಾಯೆ?" ಪುಲ್ಲಿ ತನ ಸಂಶಯ ಗಿರಿತ್ ದಿಡ್ಯಾಲ್.

"ಜೋಕ್ಲೆ..., ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆ! ಆಂಡ ಮೂಲು ಅಯಿಕ್ ಮಿತ್ತಾಯಿನ ಶಕ್ತಿ. ಉಂಬಲ್ ಪೇರ್ ಕೊರ್ತ್ ತಾಂಕಿನಾಲ್ ಮಾಂತ್ರ ಅತ್ತ್. ಬುಳೆ ಭೂಮಿನ್ ಪೊರೆಯಿನಾಲ್, ಪ್ರಾಣ ಒರಿಪ್ಪಾಯಿನಾಲ್ ಬರ್ಪಿ ಅಪಘಾತ ತಪ್ಪಾಯಿನಾಲ್. ಸಂದರ್ಭ ಬನ್ನಾಗ ಬೊಟ್ಟುನ ಗಂಟೆಲೆಕ್ಕ ತೆರಿಪ್ಪಾಪಾಲ್. ನೆಕ್ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದಾರ್ ದೀನ ಕತೆ ಕೇಣಿ."

ಶ್ರೀಕಾಂತ ಪುಟ್ಟಾಗ ನಿಕ್ಲೆ ಅಮ್ಮ ಪೆದ್ದೊಳ್ತಿ ಸನ್ನಿ ಬತ್ತ್ ಕಂಗಾಲಾ ಲೆತ್ತಾಲ್. ಜರ ಬತ್ತಿ ಬಕ್ಕ ಆಲೆ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ಪೂರಲಾ ಕೈದಾಂಡ್. ಬಾಲೆ ಎಂಚ ತಾಂಕುನೆ. ಪನ್ಪಿ ಬೇಜಾರ ನಂಕ್. ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ತ್ ಪೆದ್ದೊಳ್ತಿ ಉಸಾರಾಯಾಲ್. ಆಂಡ ಮಿರೆಪೇರ್ ಕುಡ ಆಯಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಶ್ರೀಕಾಂತಗ್ ಈ ಅಪ್ಪೆನ ಪೇರ್ ಕೊರ್ತ್ ತಾಂಕ್ಯೊ. ಆಯಾಗ್ ವಿಚಿತ್ರ ರಂಪಾಟ. ಸಮದಾನ ಮಾಲ್ಪೆರ ಕಿದೆಕ್ ಕೊನತ್ತ್, ನೆತ್ತ ಪೇರ್ ಈ ಪರ್ಪಿನಿ. ಉಂದು ನಿನ್ನಪ್ಪೆಲೆಕ್ಕ. ಪಂಡ್‌ದ್ ದಿನಾಲ ಕಿದೆಕ್ ಕೊಣತ್ತ್ ಪಣೊಣ್ತ್ ಇತ್ತೊ. ಆಯನ ಬಾಲ ಭಾಷೆಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಪನಿಯೆರ ಸುರುಮಾಲ್ತೆ. ಬಕ್ಕ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಾಲ್.

ನನ ಒರ ಸಿರಿಗೌರಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷದ ಬಾಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದ್ ಕೈಕಂಜಿಗ್ ನೀರ್ ದೀಪುನ ಸಿಮೆಂಟ್ ಟಾಂಕಿ ಉಂಡತ್ತಾ! ಅಯಿಕ್ ನಿಲ್ಕ್‌ತ್ ತರೆ ಅಡಿ, ಕಾರ್ ಮಿತ್ತಾದ್ ಬೂರ್ಯಾಲ್. ಈ ಅಪ್ಪೆ ಒಂಜೇ ಸಮ ಲೆತ್ತಾಲ್. ಯಂಕ್ಲೊ ಬಲಿತ್ತೊ. ತೂನಾಗ ಸರಿಟ್ ನೀರ್ ಪರ್‌ತಿತ್ತಾಲ್ ಅಯಿನ್ ಕಕ್ಕಾತ್ ಆರೈಕೆ ಮಾಲ್ತೊ-ದೇವರೆ ದಯೊಟ್ ಜೀವ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಜೋಕ್ಲ್ ಇರ್ವರ್ಲಾ ಕಣ್ಣು-ಬಾಯಿ ಬುಡುತ್ ಕೇನೊಂಡೊ. ಅಪ್ಪೆನ ಗುಣಗಾನ

ಕೇಂಡಿ ಬಕ್ಕ ಒರ ಕಿದೆಕ್ ಪೋತ್ ಬರೆಯರ ಮನಸ್ಸಾಂಡ್ ಶ್ರೀಕಾಂತಾಗ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಗೆ ಸೇರಿ ಬಕ್ಕ ಆಯೆ 'ಅಪ್ಪೆಗ್ ದೂರಾಯಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

"ಅಣ್ಣ..., ನಿಂಕ್ ಪೇರ್ ಕೊರ್ತ್ತ ತಾಂಕಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಲ್ಪು" ತಂಗಡಿ ಪಂಡಲ್, "ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣನೇ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಳ್ತಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕೈಮುಗಿಲ" ಅಣ್ಣನ ಉಪದೇಶ.

ಆನಿ ಕರ್ತಲೆಗ್ ರಾಮರಾಯೆರ್, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಜೋಕ್ಲು ಸರ್ವೆರ್ಲ ಟಿವಿ ತೂವೊಂಡಿತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ಕೈರ್ನಗ ಕಿದೆಟ್ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೆಲೆಪ್ಪುನಿ ಕೇಂಡ್. ಅವೊ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ವಿಶೇಷತೆಡ್! ಕೆಬಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬಕ್ಕ, ಬಕ್ಕ ಅವೇ ಸೊರ. ಮಾತೆರ್ಲ ಕೆದೆತ್ತಾಡೆ ಬಲಿತ್ತೆರ್. ತೂನಗ ಕೆದೆತ್ತ ಮುಟ್ಟ ಕಕ್ಕಸ್‌ದ ಮೆಟ್ಟ್‌ಲ್‌ಡ್ ಅಜ್ಜಿ (ರೇವತಮ್ಮ) ಬೂರೊಂದುಲ್ಲೆರ್! ರಾಯೆರ್, ಶ್ರೀಕಾಂತ ಇರ್ವೆರ್ ದೇರ್ದ್ ಕೊನತ್ತ್ ಚಾವಡಿಟ್ ದೆರ್ಪಾಯೆರ್. ರೇವತಮ್ಮನ ಕಣ್ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಪುರಲ್‌ಂಡ್, ಕೆಕ್ಲ್ ಮಾಲ್‌ಂಡ್.

"ಅಮ್ಮಾ..., ನಿನ್ನ ಪಾತೆರ ನಿಜಾಂಡ್. ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪೋನಗ್ಲ ಈ ಕೆದೆತ್ತಪ್ಪೆನೇ ಪಿನ್ಪಾಯಲ್." ಪಂಡಿ ರಾಯೆರೆ ಕಣ್‌ನೀರ್ ಜಾರ್ದ್ ರೇವತಮ್ಮನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್.

•

ಕಾಲದ ಮಹಿಮೆ

ಚೆಲ್ಲಡ್ಕ ಬಾಲಪ್ಪ ಆಳ್ವ

ತುಟಿತ್ತ ಮುತ್ತು ತುತ್ತು ಕೊರ್ನ ಕೈಯಿನ್ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ದೇಶೊನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಂತ್‌ನ ಯೋಧನ ಮರತ್‌ಂಡ್
ದೇಶೊದ ಗುಲಾಮಗಿರಿನ್ ನಿರ್ನಾಮೊ ಮಣ್ಪೆರೆ ತ್ಯಾಗ
ಮಣ್ತ್‌ನ ಜೀವಿಲೆನ್ ಮರತ್‌ಂಡ್
ತಂಗಡಿಗ್ ಅಣ್ಣನ ಶ್ರಮ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಸಂಸ್ಕಾರೊ ಕೊರ್ತಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ್ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಗುರುಹಿರಿಯರೆನ್ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮರತ್‌ಂಡ್ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಬುಳೆ ಬುಳೆಪಾವುನ ರೈತೆನೇ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಸತ್ಯ ಧರ್ಮೊನೆ ಮರತ್‌ಂಡ್
ಕಿಸೆಟ್ಟ್ ಕಾಸ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಶರೀರೊಡು ಬೆಚ್ಚ ನೆತ್ತರ್
ಬಲಿಪುನಗ ಬತ್ತನ ಸಾದಿ ಮರತ್‌ಂಡ್

ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ನನೊರ್ಯಗ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಎದುರು ಕುಲ್ಲುದಿನ ಗುಂಪುಗು ಕತೆ ಪನ್ಪಿನ ಬಾರೀ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪರಂಪರೆ ತುಳುಕು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಬಾಕಿ ಏತೋ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಆಯಿನಂಚ ಕತೆ ಬರೆಪಿನವು ತುಳುಟು ಸುರಾಯಿನಿ ದಿಂಜ ಕಡೇಸ್‌ದ್. ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆದ ಬಾಸೆ ಆದಿತ್ತಿನ ತುಳುಕು ಅಯಿನವೇ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅವೆಟ್ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾವ್ಯೊಲ್ಲಾ ರಚನೆ ಆತ ಇನ್ದ್ ತೆರಿಯುನೆಡ್ದ್ ದುಂಬು, ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿದಕ್ಲೆಡ್ದಾದ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1842 ದಾತ್ ಪೊರ್ತುಡು ಅಚ್ಚಿದ ಯಂತ್ರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ಲಾ ಒಂಜೀತ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕೊಣತ್ತೆರ್.

ಆಂಡ ತುಳುಟು ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿತಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಕಡೇಸ್‌ಂಡ್. 1928ನೆ ಇಸ್ವಿದ ಪೊರ್ತುಗು ಒಡಿಪುದ ಪಣಿಯಾಡಿ ತುಳು ಚಳವಳಿಡ್ದಾದ್ ಒಂಜಿ ಉರ್ಬುಡು ಕೆಲವು ಮಾತ ತುಳು ಬೂಕುಲು ಅಪಗ ಬತ್ತ. ಸುರೂತ್ತ ತುಳು ಕತೆ – ಮದಿಮಾಳತ್ತ್ ಮದಿಮಾಯೆ. (ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ) ಆ ಕಾಲೊಗು 1933ಟ್ ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಾಂಡ್.

ತುಳುಟು ರಡ್ಡನೆತ ಕತೆ ಅಚ್ಚಾದ್ ಬರೊಡಾಂಡ ಪಿರ 35-40 ಒರ್ಸ ಕಾಪೊಡಾಂಡ್. ಅವು 1970ಡ್ ಕುಡಲಡ್ ತುಳುಕೂಟ ಪುಟೊಂದು, ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ ಸುರುಮಲ್ತಿನೆಟ್ಟಾದ್. ಸುರೂತ ತುಳು ಕಥಾಸಂಕಲನ ಪೊಸಜೀವನ (ರಮೇಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್) 1972ಟ್ ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ 1976ಟ್ ಕುಡಲಡ್ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಒಡಿಪುದ ರಾ.ಗೋ. ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಶ್ರೀ ಧ.ಮ. ತುಳುಪೀಠ, 1994ಟ್ ಉದಿತಿನ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ - ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲೆಡ್ದಾದ್ ಎಡೇನ ಆಧುನಿಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ನೆತ್ತ ನಡುವೆ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ್ ಒರಿಪಯಿನವು ಭೂತಾರಾಧನೆದಂಚಿತ್ತಿ ಜನಪದ ಆರಾಧನೆಲು ಒಂಜಿ ಮೆಯಿಟ್‌ಂದಾಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ್ ತುಳುನು ಒರಿಪಾಯಿನಿ ತುಳು ನಾಟಕೊಲುಂದ್ ಪಣೊಡು. ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ ಕಾನಿಗೆಲಾ ಪನೀತ್ ಉಂಡು.

ತುಳು ಕತೆಕ್ಲು ಅಚ್ಚಾಯಿನಿ ಕಮ್ಮಿ, ದಾಯೆ?

ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ ಸುಮಾರ್ 140 ದಾತ್ ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆಲು, ಒಂಜಾತ್ ಕಾದಂಬರಿಲು ಬತ್ತ. ಆಂಡ ಕಥಾಸಂಕಲನೊಲು ಈತ್‌ನೆಟ ಅಚ್ಚಾಯಿನಿ ಬಜೀ 17!

ತುಳುಕು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಜನಪದ ಕಥಾಪರಂಪರೆ ಎತೇಚ್ಚ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಧುನಿಕ ಕತೆಕುಲು ದಿಂಜ ಅಚ್ಚಾದ್ ದಾಯೆ ಬತ್ತ್‌ಜ? ಕಾರಣೊಲು ದಿಂಜ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಬರೆಪಿನಕಲೆನ ಕೊರತೆ ಅತ್ತ್, ಅಚ್ಚಾಂಡ ಅವೆನ್ ಗೆತೊಂದು ಓದುನಕುಲು ಕಮ್ಮಿ. ತುಳುತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತುಳುವೆರೆನ ಉಲಯಿ ಮಾತ್ರ ಅಂದ್. ಆಂಡ ತುಳುನು - ಓದರೆ ತೆರಿನಕಲ್ನ ಸಂಕೆ ಏತ್ ಲಕ್ಷ ಇಜ್ಜಿ?

ಇಂಚಿತ್ತಿನಲ್ಪ ತುಳುತ ಒರಿ ಕತೆಗಾರೆ /ಕತೆಗಾರ್ತಿ - ಕಥಾಸಂಕಲನ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್ಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ 'ಪಣವು ಓಮ'ದ ಸಾಹಸನೇ ಸೈ.

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಬಾ. ಸಾಮಗ, ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ, ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ, ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್, ಜಯಂತಿ ಬಂಗೇರ, ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ, ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ, ಗಣೇಶ ಸಂಕಮಾರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕತೆಗಾರೆರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾಹಸ ಮಲ್ತಿನಕುಲು. ಡಾ. ವಂಸತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲದಾರೆನ ಸಂಪೊಲಿಕೆಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ (1996) ಒಂಜಿ ತುಳು ಕಥಾ ಕೋಪೆ ಬೊಳ್ಕಿರ್ ಮಲ್ದ್ಂಡ್. 2007ಟ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ರೈಕ್ಲೆನ ಕಥಾಸಂಕಲನ 'ಕುಲೆಪತ್ತುನಾ, ಉಡಲುರ್ಕರುನಾ?' ಪನ್ಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್‌ದ್ ಕತೆಕ್ಲೆ ಕೋಪೆ ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಕೆಲವು ಮಾತ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಸಾದಿ ಆಯಿನ ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನನೇ ಈ ಬೂಕುನ್ಲಾ ಪ್ರಕಾಶೊಗು ಕಣತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಕಥಾಸಂಕಲನೊಲು ಬೊಳ್ಪುಗು ಬರ್ಪಿನೇ ಬಂಜ ಪನ್ಪಿ ಈ ವಾತಾವರಣ

ಉಪ್ಪುನಗ ಇಂಚಿಪ ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಮೇರೆನ ಪೊಸ ಸಂಕಲನ 'ಕಾರ್ನಿಕೊ' (2009) ಪ್ರಕಟ ಆತ್ಂಡ್. ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಕುಡಲದ ಕೆನರಾ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದಿತ್ತೊಂದು ತುಳುಟು ಕತೆ, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಜವಣ್ಯೆ.

'ಕಾರ್ನಿಕೊ' ಸಂಕಲನೊಡು ಒಟ್ಟುಡು 14 ಕತೆಕುಲುಲ್ಲ; 7 ಮಲ್ಲ ಕತೆಕ್ಲು 7 ಎಲ್ಯ – ತೆಲಿಕೆದ ಮೆಂಚಿ ಕತೆಕ್ಲು.

'ನಾಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಯಾಣಿ', 'ಬಲಿ', 'ಕಾರ್ನಿಕೊ' ಕತೆಕ್ಲು ಸಮಾಜೊಡುಪ್ಪಿ ಅಂಧಾನುಕರಣೆಗ್ ಪೊಸ ವಿಚಾರೊದ ತೂಟೆ ತೋಜಾವುನ ವಸ್ತ್ಲು. 'ಕಾರ್ನಿಕೊ' ಬೂತ ಕಟ್ಟುನ ಕಾಂತುನ ಮಗೆಲಾ, ಗುತ್ತುದ ಗುರಿಕಾರನ ಮಗಲೆಗ್ಲಾ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟುನು, ಊರು ಬುಡ್ದ್ ಪಾರುನು, ಪರಿಣಾಮೊಲು, ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷ ಬೊಕ್ಕ ಶೋಷಣೆದ ಮೋನೆಲು ಸಾಜವಾದ್ ಮದೆಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪ. ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪೊಡುಂದ್ ಪಿದಾಡುನ ಲಾಯರ್ ಮಂಜುಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರೌರ್ಯೊಗು ಬಲಿಯಾಪಿನ ಜತೆಟ್ ಪುಟ್ಟಂದೆಲಾ ತಗೆ–ತಂಗಡಿ ಆವೊಲಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಪ್ರಕೃತಿದ ಲೆಪ್ಪು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕತೆಕ್ಲು ಓದುನ ಒಯ್ಲ್ ಕೊರ್ಪ.

ತೆಲ್ಕೆದ ಏಳ್ ಕತೆಕ್ಲುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕುಸಾಲ್, ವಿಡಂಬನೆ ಅರ್ತದಿಂಜಿನವಾದ್ ಪರಿಣಾಮೊಡು ಯಶಸ್ಸ್ ಕೊರ್ಪಿನವೇ ಆದುಲ್ಲ 'ಕೋರಿ ಕೊಟಕೊಟ', 'ಚಾಲು', 'ಪದ್ರಾಡ್', 'ಜಾನಕಿ ಇಜ್ಜಲ್' – ಇಂಚ ಮಾತಲಾ ಕುಸೆಲ್ಡ್ ತೆಲಿಕೆ ಮೂಡಾವ. 50 ರುಪಾಯಿ ಬಿಲೆದ ಈ ಬೂಕುನು ಬೊಳ್ಕಿರ್ ಮಲ್ತಿನಿ ಯುಗಪುರುಷ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ.

ತುಳುಟು ಕತೆಗಾರೆರ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಒಂಜೊಂಜೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರ್ಯೆ. ಆಂಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳುಕತೆಗಾರೆರೆಗ್ ಬೊಳ್ಕಿರ್ದ ಮಾಧ್ಯಮ ಆದ್ ಕರಿನ ಮೂಜಿ–ಮೂಜರೆ ದಶಕೊಡು ಅದೆಪ್ಪ ಆಯಿನೆಟ್ಟಾದ್ ಏತೋ ಸಾವಿರ ಕತೆಕ್ಲು ಬರೆದ್ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ರೂಪೊಡೇ ಉಪ್ಪ. ಅಚ್ಚಾವೊಡಾಂಡ ಪಣವು ಬೋಡು. 10–20 ಸಾರ ರುಪಯಿ ಸಾಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತ್ಂಡ ಮಾತ್ರ ಯಾವಂದ್, ತುಳುವೆರ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ಓದರೆಗ್ ಆಯಿನಾತ್ ಎಚೆಚ್ಚ ದುಂಬು ಬರೊಡು. ಅಪಗ ತುಳು ಲೇಖಕೆರೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕುನವು ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್; ತುಳುತ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆ, ತುಳು ಬದ್ಕ್ ಬಾಸೆ ಒರಿದ್, ಓದುನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅವೆತ ಲಾಬ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಉದ್ದೇಸೊಲು ಫಲಿತ ಆಪಿನೆಟ್ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಂಕ ಆಪುಂಡು.

●

ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು

ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ, ಕಲ್ಲಡ್ಕ

ಪೊಸ ಮದ್ಮಲ್

ಆಟಿ ಕುಲ್ಲರೆ ಪೊಸ ಮದ್ಮಲ್
ಐಸಿರೊಡೇ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬರ್ಪಲ್
ಕಂಡನಿನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆದ
ಇಚಾರೊದ ಸಂಚಿನ್
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕನಪಲ್!

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

ವರ್ಷೊಡೊರ ಬರ್ಪಿನ
ಆಟಿದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲಿಲ್
ನಡಪಾವುಂಡು
ಪೊಸ ಕ್ರಾಂತಿ

ಎಚ್ಚರಾಪೆರ್

ಆಟಿ ಬನ್ನಗ ಊರಿಡೀ ಮಾಂತ
ಉದಾಸಿನ ಬುಡ್ದು ಎಚ್ಚರಾಪೆರ್
ತಿಮರೆ ತಜಂಕ್ ಕಣಿಲೆ ತೇವು
ಓಲಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ನಾಡ್ದ್ ಕನಪೆರ್

ನಂಬುಗೆ

ಪುರು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಬೋಡು
ಅಪ್ಪೆನ ಮಿರೆ ಪೇರ್
ರೋಗೊ ರುಜಿನೊಲೆನ್
ದೂರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪರೊಡು
ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ
ಪಾಲೆದ ಮರತ ಪೇರ್.

ಕಾರಣೊ

ಪತ್ತನಾಜೆ ಕರಿ ಸಾತ್‌ಗ್
ಕೋಲ ಬಲಿ ಅಂಕ ಅಯನ
ಬೋಡ್ಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್
ದೈವೊಲು ಮಣೆ ಮಂಚೊಡಾಪಿನಿ
ದೇವೆರ್ ಗುಂಡೊ ಸೇರುನೆ
ತುಳುವೆರೆ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆಡ್!

ಬೊಡೆದಿ ಬೋಡು

ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿ

ಕರಿಯೆ ಪಡ್ಡಾಯಿಗುತ್ತುದ ಕಂಡೊನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃಷಿಕೆ ಆದುಲ್ಲೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃಷಿಕೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ದುಂಬುದಲೆಕ ಇತ್ತೆ ಗುತ್ತುದ ಕಂಡದ ದನಿಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್ ಗೇಣಿ ಕೊರಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆಯೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃಷಿಕೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಸಾಗೋಳಿಗಾರೆಂದ್‌ಲ ಪನೊಲಿ.

ಆಯಲೆಕಂತಿನಾಯೆನೆ ಆಯನ ದೋಸ್ತಿ ಕಾಲಪ್ಪೆ ಕರಿಯಗ್ ಕಾಲಪ್ಪೆ ದೋಸ್ತಿ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ನೆರೆಕರೆತ್ತಾಯೆಲ. ಕಾಲಪ್ಪೆಲ ಕರಿಯನಂಚಿನಾಯೆನೆಂದ್ ಪಂಡ ರೂಪೊಡತ್ತ್. ಕರಿಯೆ ಕಂಡ ಸಾಗೋಳಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಗುತ್ತುದಕಲ್ನೇ ಕಂಡೊನು ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನಿ. ಇತ್ತೆ ಕಾಲಪ್ಪೆಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಗೋಳಿಗಾರೆ. ಮೊಕಲೆನ ಇರುವೆರೆನ ದೋಸ್ತಿಕತೆ ಏತ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡರ್ಡ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಗಳಸ್ಯ–ಕಂಠಸ್ಯ'ಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ. ಪಂಡ ಒರಿಯೆಗ್ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಉರ್ಲು ಪಾಡೊನುನ ಸ್ಥಿತಿ ಆನಗ, ಆಯೆನ ಬಲ್ಲ್‌ದ ಉರ್ಲುಗು ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಕೊರ್ದುಪ್ಪುನಗ ಇಂಬೆಲ ಅವ್ವೇ ಉರ್ಲುಗು ಮಂಡೆ ನೂರ್ಪಾದ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಕೊರ್ಪಿನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪೆವಿಕಾಲ್‌ದ ಜಾಹೀರಾತಂಡ್ ಒಂಜಿ ಗೋಲೊನು ಸಮಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೆವಿಕಾಲ್ ತಾಗಾದ್ ಜೋಡಿಸಾಂಡ

ಜೋಡಿನೆನ್ ಅಂಚಿ-ಇಂಚಿ ರಡ್ಡ್ ಆನೆಡ ಒಯ್ಯಾಂಡಲ ಬೇತೆ-ಬೇತೆ ಆವಂದಿನಾತ್ ಗಟ್ಟಿ ಆತ್ಮೀಯತೆದ ಬಲ ಆತ್‌ಮುಟ್ಟ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿದ್ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಡು ಪಡ್ಪುಡು ಎರ್ಲೆನ್ ಮೇಯರೆ ಬುಡ್ದು ಊರುದ ಜವಣೆರ್ ಗೊಬ್ಬಿಯೆರೆ ಕೂಟ ಕೂಡ್ದು ಪಲ್ಲಿ ಪತ್ತುನ ಗೊಬ್ಬುಡು ಗಟ್ಟಿದ ರಡ್ಡ್ ಜವಣೆರ್ ಪತ್ತಿನ ಪಲ್ಲಿನ್ ಊರುದ ಮಾತ ಜವಣೆರ್ ಸೇರ್‌ಂಡಲ ಕಡ್ಪೆರೆ ಆವಂದೆ ಸೋತಿಲೆಕಂದ್ ಪಂಡಲ ತಪ್ಪು ಆವಂದ್. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಅಕುಲು ಇರುವೆರ್ಲ್ಲ ಒರ ಪರಸ್ಪರ ಇಂಚ ಪಾತೆರೊಂದೆರ್ಗೆ. ಮದಿಮೆ ಆನಗ ನಮ ಇರುವೆರ್ಲ್ಲ ಒರ್ತಿಗೆ ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟ್‌ಗ. ಸ್ವಾರ್ತೊಗಾದ್ ಅತ್ತ್. ಆತ್ಮೀಯತೆಗಾದ್. ಪೊಣ್ಣು ಒಪ್ಪಾಯಲ್‌ಂಪಿನ ಅಕಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆ ವಿಚಾರೊನು ಅಲ್ಪನೆ ಬುಡಿಯೆರ್ಗೆ.

ಅಂಕಾಯನೊಗು, ಕಂಬುಲೊಗು, ತಾಲಮದ್ದಲೆಗ್, ಆಟೊಗು, ಇಲ್ಲೆಡೆಗ್ ಎಂಚಿನಾಂಡಲ ಅಂಗಡಿದ ಸಾಮಾನ್ ಕನವರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಇರುವೆರ್ಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಪಿನೆನ್ ತೂಯಿನ ಊರುದ ಜನಕ್ಕುಲು ಎದುರು ತಿಕ್ಕ್‌ನಗ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ ಜೋಡಿ ದೂರ ಪಿದಾಡಿನಿಂದ್ ಕುಸಾಲ್‌ಗ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದಕ್ಲೆಗ್ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯದ ಜೋಡಿ ಪಂಡ ದಾದಂದ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಂದ್. ಇತ್ತೆ ಕೃಷಿ ಕಸುಬುದಕ್ಲು ಆವೆಕ್ಕ್ ಸಲಕರಣೆ ಆದ್ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬು ಉಂದು ಮಾತ ಇತ್ತಿಜಿ. ಆಪನಗ ಕಂಡ, ಭೂಮಿನ್ ಕೃಷಿಕ್ಕ್ ಹದಮಲ್ಪೆರೆ ಎರು, ಬೋರಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಪ್ಪೆರೆ ಜೋಡಿ ಇಜ್ಜಿಡ ಆಪುಜಿ. ತನ್ಕ್‌ಲೆಡ ಒಂಜಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಐಕ್ ಜತೆ ಬೋಡು. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯೊಡು ಅಲ್ತ ಸೃಷ್ಠಿದ ಜಾತ್ರೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡ್ದೆ ದುಂಬು ಬಾರಿಮಲ್ಲ ಜಾನುವಾರು ಜಾತ್ರೆ ತಿಂಗೊಲು ಮುಟ್ಟ ನಡಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಮಾರಾಟದ ಸಂತೆ. ಅವುಲು ನಮಡಿತ್ತಿನ ವಾ ನಮೂನೆದೆಕ್ಕ್‌ಲ, ಸೈಜ್‌ಗ್‌ಲಾ ಜೋಡಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಏಪಲಾ ಜತೆಟುಪ್ಪುನೆನ್ ತೂಂಡ ಕುಸಾಲ್‌ಗ್ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯದ ಜೋಡಿಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಜನಕ್ಕುಲೆನ ರೂಢಿ. ಉಂದು ಪ್ರಾಯದಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪು. ಮದಿಮೆ ಆಯಿನ ಮದಿಮಾಯೆ-ಮದಿಮಾಲೆನ್ ಜೋಡಿ ಸರಿಯಾದ್ ತೋಜಿಯೆರ್ಡ್ಡ ಅಕ್ಲೆನ್ ಉಂದು ಸುಬ್ರಮಣ್ಯದ ಜೋಡಿಂದ್ ಪನ್ಪುನಲಾ ಉಂಡು.

ನನ ಮೊಕ್ಲೆನ ಮದಿಮೆದ ವಿಚಾರೊಡು ಪನ್ಪಿನಾಂಡ ಕಾಲಪ್ಪೆ ಪೇಂಟೆದಕ್ಲೆಲೆಕ ಪ್ಯಾಂಟ್ ತಿಕ್ಕಾಪೊಂಡುಜೆಡಲಾ ಅಲ್ಲಿದ ದುಸ್ತುಡೆ ಬೊಳ್ಯನ ಆದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಜವಣೆ. ಆಯನ ಮುಪ್ಪನೆ ವರ್ಸೊಡು ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಆಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಒಟ್ಟು ರಡ್ಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಅಮ್ಮೆ, ಗ್ರಾಸ್ಥ ಆಯಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಏಲ್ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ್.

ಮೊಕ್ಲೆನ ನಿರೆಕರೆತ ಇಲ್ಲದ ಸೋಂಪನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಬಯಕೆ. ಸೋಂಪೆ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿನ ಬಯಕೆಗ್ ಬರೊಡ್‌ಂದ್ ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಗುತ್ತಿನಾರೆಗ್ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡು ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊರ್ತೆ. ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಸೋಂಪಡ ಆವು ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಬೊಡೆದಿನ್ ಇಂದಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸೋಂಪೆ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿನ ಬಯಕೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆ, ಯಾನ್

ಬರ್ಪುಜಿ ಈ ಪೋದು ಬಲ. ಬಯಕೆದವುಲು ಎಂಕ್ ಆಂಜೇವೆಗ್ ಎಂಚಿನ ಕೆಲಸ? ನಿಕ್ಲು ಪೊಂಜೊವುಲು ಪೊಸತ್ತಾದ್ ನಿಕ್ಲೆಡಿತ್ತಿ ಸೀರೆ-ರಾಕಿ, ಬಂಗಾರ್-ಪದ್ದೆಯಿ ತೋಜಾದ್ ಅಕಲೆಡಿತ್ತಿನ ತೂದು ಸಂಭ್ರಮಿಸೊಲಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಬಯಕೆದಾನಿ ಬಯಕೆದ ಇಲ್ಲಡ್ ನೆರೆಕರೆತ ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಾತ ಪೊರ್ತುಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಕೂಡ್ದೆರ್. ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಗುತ್ತಿನಾರೆನ ಬೊಡೆದಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಡಿತ್ತಿನ ಆರೆನ ಮಗಲ್ ರೋಹಿಣಿ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಕ್ಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುತ್ತುದಂಚ ಪೊರ್ಲಿತ್ತಿನ ರೋಹಿಣಿನ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲುಲಾ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ರೋಹಿಣಿಡ ಕೂಟೊಡಿತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊವು ಜೋಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಎಂಚಿನಂದ್ ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಡ ಅಕ್‌ಲು ಅಮರ್ ಜೋಕುಲು; ಮಲ್ಲಾಲ್ ಭರಣಿ ಕಿನ್ಯಾಲ್ ಕೃತ್ತಿಕಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಕೇಂಡಿನಲು ಅವು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಅಶುಭ ನಕ್ಷತ್ರದ ಪುದರ್; ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ತಿಕ್ಕಿಜಾಂದ್ ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಗ್ ಆಕ್ಲೆನ ಡ್ಯಾಡಿಗ್ ಐಟ್ ನಂಬಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆರುಪ್ಪುನ ಕಂಪೆನಿಡ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮೆನೆಜರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಆರೆಗ್ ಜನರಲ್ ಮೆನೆಜರ್ ಪೋಸ್ಟುಗು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಯಿನಿ ಮೊಕುಲು ಪುಟ್ಟಿಬೊಕ್ಕ. ಅಕುಲೇ ಎನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ; ಅಕುಲು ಪುಟ್ಟಿನ ನಕ್ಷತ್ರದ ಪುದರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಪುದರ್ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಅವ್ವೆನ್ ದೀತಿನಿಂದ್ ಪಂಡಲ್. ರೋಹಿಣಿಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಆಲೆನ ಒಡನಾಡಿಲಾದಿತ್ತಿನ ಸಮಪ್ರಾಯದ ಬೈರವಿ (ಆಲೆನ ವರಾರೊಡು 'ಬೈರು'ಂದ್‌ದ್ ಆಲೆನ ನಾಮಪದ) ಬೊಕ್ಕ ಆಲೆನ ಮೆಗ್ದಿ ಮಾಧುರಿ (ದೇವದಾಸ್ ಹಿಂದಿ ಸಿನೇಮೊಡು ಐಶ್ವರ್ಯಾ ರೈ ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಕ್ಟ್ ಮಲ್ತಿನ ಮಾಧುರಿ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಅತ್ತ್) ಮೊಕುಲುಲಾ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮೊಕುಳೆನ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್ ಭಾಗೀರಥಿ. ಬಯಕೆದಡೆ ಬೈದಿನ ಮಾಧುರಿ ಪರಕೆ ಸಂದಾವರೆ ತಿರುಪತಿಗ್ ಪೋದು ತರೆಕುಜಲ್ ಕೊರ್ದು ಬೈದಲ್. ಬಯಕೆದಡೆ ಬನ್ನಗ ತನ್ನ ಸೀರೆದ ಸೇರಂಗ್‌ನ್ ತರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದಿನ ತೂದು ರೋಹಿಣಿ ಆಲೆಡ ಉಂದು ದಾನೆ ನಿನ್ನ ಏಸ ಇಂಚ? ಕೇಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ತಿರುಪತಿಗ್ ಪರಕೆ ಕೊರಿಯೆ. ಕೂಟೊಗು ಬನ್ನಗ ಒಂತೆ ಕರಕರಿ ಆಪುಂಡುಂದು ಅಮ್ಮ ಪಂಡಿನ ಪರಕೆ ಕೊರ್ಜಿಂಡ ದೇವೆರ್ ಮುನಿವಾಯೆರ? 'ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕಾಸು ಬಿಡ - ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಮಾತು ಬಿಡ' ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಎನ್ನ ವಿಷಯೊಡು ಒಂತೆ ಅಂಚಿ-ಇಂಚಿ ತೆರಿಯೊನುನ ಸರೀಂದ್ ಗ್ರಹಿಪುವೆ. ಆಲ್ ಅಂಚ ಪಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ರೋಹಿಣಿ ಕುಸಾಲ್‌ಗ್ ಇದಮುಟ್ಟ ಅಮೇರಿಕಗ್ ಈ ಪೋತುಜಡಲ ನಿನಡ್ದ್ ದುಂಬು ನಿನ್ನ ತರೆಕುಜಲ್‌ಗ್ ಬೊಕ್ಕ ತರೆಕುಜಲ್‌ಡ್ ಪೇನ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಐಕ್ ಸುಯೋಗ ಒದಗ್‌ದಿನಿಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಮಾಧುರಿ ತರೆಕುಜಲ್ ಅಮೇರಿಕಗ್ ದಾಯೆ ಪೋಪಿನಿಂದ್ ಕೇಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ತರೆಕುಜಲ್ ತಾಲ್ದ್ ಬೋರಾತಿನಕಲೆನ ತರೆಕ್ಕ್ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಅಲ್ಲಕಲು ಟೋಪನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕೊಣೊಪ್ಪೆರ್. ಮುಲ್ತಕಲೆಗ್ ತರೆಕುಜಲ್ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತಿನ ಪೊಂಜೋವುಲೆನ ತರೆತ್ತೆ ಐತೊಗು (ಮೇಕಪ್) ಬೋಡಾಯಿನ ಉದುರಿ ಮಲ್ಪರೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುನು. ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮಾ ಆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀನಾಥ್ ಟೀವಿಡ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬನ್ನಗ ಟೋಪನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮುಪ್ಪೈನ್ ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯ ಕಮ್ಮಿದಲೆಕ ತೋಜುವೆ. ಈ ತೂತುಜನ?ಂದ್ ಪಂಡಲ್ ರೋಹಿಣಿ.

ಭಾಗೀರಥಿ ಆ ವಠಾರೊಡು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬೋಡಾಯಿನಾಲ್. ವಠಾರೊಡು ಏರೆಗಾಂಡಲ ಸೀತಜರ ಬತ್ತ್ಂಡ ಬೇತೆ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಬತ್ತ್ಂಡ ಪಾರ್ ಬರ್ಪಿನಿ ಮರ್ದ್‌ಗ್ ಭಾಗೀರಥಿನಡೆಗೆ. ಕಾಸ್ ದೆತೊನಂದೆ ಅಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ದು ಲೇಪ ಕಸಾಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಉಪಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಅಲೆಡಿತ್ತಿನ ಬೇರ್, ಕೊಡಿನ್ ಕೊರ್ದು ಲೇಪ, ಕಸಾಯ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದಿತ್ತಲ್. ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ದಿನಾಲತ್ತ್‌ಡಲಾ ಆಲೆನ ಕೈಗುಣ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನಕ್ಕುಲು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ವಠಾರೊಡು ಜೋಕುಲೆನ ಸೀಕ್‌ದ ಮರ್ದ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಸಂಬರ ಬಳ್ಳಿ, ಒಲ್ಲೆದ ಕೊಡಿ, ಇಸರ ಬೇರ್, ಮಜ್ಜಿಗೆ ತಪು, ಎಕ್ಕಮಾಲೆದ ದೈ, ಕಡೆಂಜಿಕಾಯಿದ ದೈ, ಕಡಿರಬೇರ್, ಕೊಟ್ಟೆಮುಲ್ಲು ದೈ, ತುಂಬೆದ ದೈ, ಶುಂಠಿ, ಲಾವಂಚ, ಲವಂಗ, ತುಲಸಿ, ಇಂಚಮಾತ ಕೆಲವು ಅಗತ್ಯೆದ ದೈಕ್ಲೆನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾದಲ್. ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಲ್. ವಠಾರೊಡು ಅಂಚಾದ್ ಆಲ್ ಭಾಗೀರಥಿ ಅತ್ತ್. ಪ್ರೀತಿದ ಬಾಗಿ.

ಒರ ಆಲೆನ ಮಗಲ್ ಮಾಧುರಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಜರ ಆಲೆನ ಮರ್ದ್‌ಡ್ ಕಡಿಮೆ ಆವಂದೆ ಸುಮಾರ್ ದಿನ ಆನಗ ಪೇಂಟೆಡಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ದಾಕ್‌ದಾರ್ನಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪಾನಗ ಟೈಫ್ಯಾಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಡಾಕ್ಟ್ರ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್, ಟೇಬ್ಲೆಡ್ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆರ್, ಟೈಫ್ಯಾಡ್ ಆಂಡ ಸೀಕ್ ಗುಣ ಆನಗ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಅಂಗ ಓನೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಕೇನ್ದಲ್. ಅಂಚ ತನ್ನ ಮಗಲೆಗ್ ಆಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಪೋಡಿದ್ ಅಂಗ ಓನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ ತಿರುಪತಿದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗ್ ಮಾಧುರಿನ ತರೆಕುಜಲ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೆಂದ್ ಪರಕೆ ಪನೊಂದಲ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕರುಣೆಡಾ ಬಾಗಿನ ಭಕ್ತಿಡಾ ತೆರಿಯಂದ್. ಮಾಧುರಿನ ಟೈಫ್ಯಾಡ್ ಸೀಕ್ ಸುಮಾರಾಂಡ್. ಅಂಗ ಓನೆ ಆಯಿಜಿ. ಬಾಗಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮಾಧುರಿನ ತರೆಕುಜಲ್ ಒಪ್ಪಿಸಾಯಲ್. ಮಾಧುರಿನ ತರೆಟ್ಟ್ ತರೆಕುಜಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಬುಲೆವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಸಮಾಧಾನೊಡು ಇತ್ತಲ್.

ಸೋಂಪನ ಬೋಡೆದಿನ ಬಯಕೆದ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಕೂಟೊಡಿತ್ತಿನ ಕಾಲಪ್ಪನ ಬೊಡೆದಿ ಎಂಚಿನನ ವಿಚಾರ ಕೇನ್ದ್ ತೆರಿಯೊನಿಯರೆ ಆಂಜೊವುಲೆನ ಕೂಟೊಡು ಕುಲ್ದಿನ ಕಾಲಪ್ಪನ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈರ್ ಒಂತೆ ಉಲಾಯಿ ಬಲೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಲ್. ಅಲುಕ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಕಾಲಪ್ಪೆ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಕೂಟದ ನಡುಕ್ಕು ಪೋದು ಪೊಂಜೋವು ಕೇಂಡಿನೆಕ್ ಉತ್ತರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಂಜೊವುಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಕರಿಯೆ, ಪೊಂಜೋವು ತನಡ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಅಂಜುವೆರೆ; ಒಂಜಿ ಸೆಕುಂಡುಲಾ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಉಂತೂಜೆರ್. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮಾತ ಕಾರಣ ಯಾನ್ ವರ್ಸ ಮುಪ್ಪತ್ತಾಜಿ ಕರೀಂಡಲಾ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಗ್ರಾಸ್ಥೆ ಆವಂದಿನವುಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಆದ್ ತಾನ್ಲ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿಜಿಡ ತನ್‌ಕ್ ಬಿಲೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಎನ್ನೊಂಡೆ.

ಬಯಕೆದ ಗೌಜಿ ಮುಗಿಂಡ್. ಸೇರ್ದಿನಕುಲು ಅಗತ್ತೆರ್. ಕರಿಯಗ್ ವರ್ಸ ಮುಪ್ಪತ್ತಾಜಿ ಕರೀಂಡಲ ಮದ್ಮೆ ಆವಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ ಎಂಚಿನಂದ್ ಕೇಂಡರ್ದ್ ಆಯನ ಕತೆ ಇಂಚ

ಉಂಡು.

ದೈವದ ನೇಮದವುಲು ಗೆಂಡ ಸೇವೆಗಾದ್ ಗೋಕುದ ಕನಕ್‌ದ (ಕರ್ಮಾರ್‌ದ ಕನಕ್‌ಗ್ ರೇಟ್ ಎಚ್ಚಾಯಿನೆಟ್) ಗೆಂಡದ ಮಿತ್ತ್ ಅಗ್ನಿ ಸೇವೆಡ್ ತಾನ್ ಕೆಂಪು ಮಂಜೊಲು ಬಣ್ಣೊಡು ಮೆರೆವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಮಚ್ಚರ ಆದ್ ವರುಣ ದೇವೆರ್ ನೀರ್ದ ರೂಪೊಡು ಅಗ್ನಿ ದೇವೆರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ದೊರಿಯರ್ಡ ಅಗ್ನಿ ದೇವೆರೆನ ರೂಪ ಎಂಚಾವು ಓದುನ ನಿಕುಲೆ ಗ್ರಹಿಪುಲೆ. ಆರೆನ ರೂಪದ ಪುದರ್ ಆಯನ ಮದರ್‌ಡೆ ಸೇರ್ದುಂಡು ಆ ಬಣ್ಣದಾಯೆ ಆಯೆ.

ಮದಿಮೆ ಆವೆರೆ ಆಯೆ ತೂಯಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಲೆಕ್ಕ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಆಯೆ ತೂಯಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆಡ ಆಯನ್ ಒಪ್ಪಿಯಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ ಎಂಚಿನಂದ್ ಕೇಣ್‌ಡ ಅಕುಲು ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಣ ಅವು ಒಂಜೆ. ಆಯೆ ಅಗ್ನಿದೇವೆರೆನ ಪುನರಾವತಾರದ ಬಣ್ಣದಾಯೆಂದ್.

ಮೊರನಿ ಇಂಚಪ್ಪ ಗುತ್ತುದ ಬಾಕ್ಯಾರ್ಡ್ ಗುತ್ತುದಾರ್ ಆಟ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಸುರುಟು ಪ್ರಸಂಗ 'ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ'ಂದ್ ಪ್ರಚಾರ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವ್ವೆತ್ತ ದೇವುಪೂಂಜೆರೆಗ್ ಅರ್ಜಾಂಟಾದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಬರೊಡುಂದ್ ವರ್ತಮಾನ ಬತ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ಆರ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಊರುದ ಜನಕ್ಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಆಟ ತೂವೆರೆ ಇಷ್ಟ ಆಪಿನೆಡ್ಡಾವರ ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪ್ರಸಂಗ ಗೊಬ್ಬಯೆರೆ ಗುತ್ತುದಾರ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಗೊಬ್ಬುನ ಆಟ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಆಟೊಡು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಪಲಿ ಕಿನ್ನಿದಾರು ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜದ ಪೈಯ್ಯ ಬೈದ್ಯನ ದಾಂಪತ್ಯ ಬಾಳ್ವೆದ ಪೊರ್ಲು ತೂದು ಕಾಲಪ್ಪನೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಟ ತೂಯಿನ ಕರಿಯನ ಮನಸ್‌ಡ್ ತಾನ್ ಮದಿಮೆ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ತರೆದೆರ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಲೆನ ಎದುರುಡು ಆಟ ತೂವರೆ ಬೈದಿನ ಮಾಧುರಿಲ ಬೈರುಲ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕರಿಯೆ ಕಾಲಪ್ಪಡ ಬಾಗಿಯಕ್ಕಗ್ ಮದಿಮೆದ ಪ್ರಾಯದ ರಡ್ಡ್ ಮಗಳಲ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಕ್ಲೆಡ್ ಒರ್ತಿನ್ ಕೊರಿಂತಿರ್ಡ ಆತೊಲಿ. ಅಕ್ಲೆಡ್ ಬೈರು ಅಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆದ (ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್‌ಂದ್‌ಲಾ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ) ಕನಕ್‌ಡ್ ತೂ ಮಲ್ಪುನ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಪಿರವುದ ಗೋಡದಂಚಿನ ಪೊರ್ಲುದಾಲ್. ಮಾಧುರಿ ಬೊಳ್ಯನ ಆಂಡಲ ತರೆಕುಜಲ್ ಬೋಳಿಸಾದ್ ಇತ್ತೆ ಬೋಳಿಯಾತಲ್. ಕರಿಯಗ್ ಮದಿಮೆ ಆವೆರೆ ಮಾಧುರಿಡ ಮನಸ್. ಪಲಿ ಬೈರುಗು ಮದಿಮೆ ಸುರುಕು ಆವಂದೆ ಮೆಗಿದಿನ್ ಕೊರಯೆರ್‌ಂದ್ ಕಾಲಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ಆಲಿತ್ತೆ ಬೋಳಿ ಆತ್ ಕೇಂಡಿನ ಕರಿಯೆ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ಮೆಗಿದಿ ಆವಡ್ ಪಲಿ – ಆವಡ್ ಕಾಳಿ ಆವಡ್ ಬೋಳಿ ಆವಡ್ ಯಾನ್ ಗ್ರಾಸ್ಥ ಆವೆರೆ ಬೊಡೆದಿ ಬೋಡು.

ಕಂಬುಳ

ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಕಂಬುಳ ಕಂಬುಳ ಪಡ್ಡಾಯಿದ್ದಿಲ್ಲದ ಕಂಬುಳ
ಪೋಯಿ ಬಲ ಈ ಬಲ ವರ್ಸೊಗೊರ ಏಪಲಾ
ಕಾಸಿತ್ತಿನಾಯೆಗ್ ದಾಂತಿನಾಯೆಗ್
ಭೇದದಾಂತಿ ಕಂಬುಳ ॥

ಪಂತ ಮಿತ್ತ್ ಬುಡ್ಪಾಯಿನ ಅಂಗಡಿಲು
ತುಪ್ಪೆ ಕಿರೆಂಗ್ ದಿಂಜಾಯಿನ ಪುಡಾಯಿಲು
ಗಿರಿಗಿಟಿ ಚಿಟಿಚಿಟಿ ಚರ್‌ಮುರಿತ ತೊಟ್ಟೆಲು
ಗಿರಗಿರ ಗರಗರ ತಿರ್ಗುನಂಚಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ॥ ಕಂಬುಳ ॥

ಗುತ್ತುದಿಲ್ದ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಮುಂಡಾಸ್ದ ಮಂಡೆಲು
ಹೆಬ್ಬಾಕಿಲ್ದ ಎದುರುಡು ಗಿಜಿಗುಟ್ಟುನ ಜನೊಕುಲು
ಎಣ್ಣೆಪೂಜಿದ್ ಸೋಕಾದ್ ಉಂತೊಂದಿನ ಗಿಡ್ಡೆರುಲು
ಗಿಡ್ಡಾವುನ ತೂಪಿನವೆ ವಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಲ್ ॥ ಕಂಬುಳ ॥

ಗಿರಿಜ ವನಜ ಕಮಲ ಸೇಸಿ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಜೋಕುಲಿಯಾ
ಗೊರಂಟೆ ಅಬ್ಬಲಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅಂಬಡೆದ ನಿಲಿಕೆಯಾ
ಕಂಬುಳದ ಗಂಜಾಲ್‌ಗ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನ ಅಮಸರಯ
ಕೈತ ಕಾಜಿ ಕಾರ್ದ ಗೆಜ್ಜೆ ಸಂತೆ ನಿಲಿಕೆ ಗಿಲಿಗಿಲಿಯ ॥ ಕಂಬುಳ ॥

ಕಂಬುಳದ ಕಂಡ ಉಂಡು ಪಡ್ಡಾಯ್ದ ಕಡಲಮುಟ್ಟ
ಕೆಸರ್‌ನೀರ್ ಕಲತಿನವೆ ಬೆಂಜನದ ತಟ್ಟೆಲಕ್ಕ
ಸಿಂಗಾರಾಯಿನ ಎರ್ಯಸಾಲ್ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡಮುಟ್ಟ
ಗೆಂದಿಗೊಬ್ಬು ಕರಿಯಮುಟ್ಟ ಒಕ್ಕೆಲುಂಡು ಪಂತ ಕಟ್ಟ ॥ಕಂಬುಳ ॥

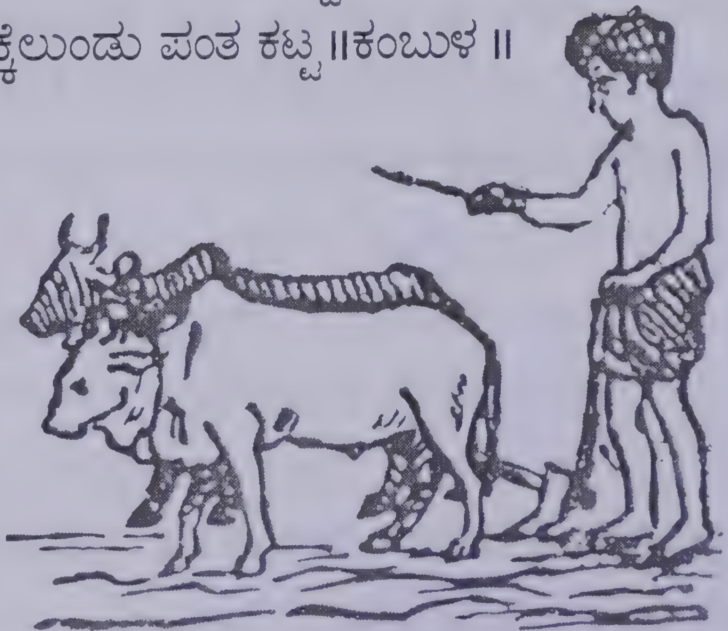

ತುಳು ಭಾಸೆ - ಬಾರೀ ಸೀಪೆ

ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಆರ್. ಪ್ರಭು

ತುಳು ಭಾಸೆತ ಮೋಕೆ

ಯಾನ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ, ತಾಲ–ಮದ್ದಲೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ನಾಟಕ, ಮಾಯಜಾಲ ಇಂಚಿನ ಮನರಂಜನೆಟೆ ಬಾರೀ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವಾರಾ ಸಾಲೆಟ್ ಬಾರೀ ಪಿರಾವು ಬೂರ್ಯೆ. ದಿನಾಲಾ ಇಲ್ಲಾಡೆ ನೆರಡೆ, ಪೆಟ್ಟ್, ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್, ಒರೊರಾ ಆವಾರಲಾ ಉಂತಾದ್ ಇಲ್ಲ್‍ಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಿನಲಾ ಉಂಡು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ್ ಕುಡಾಲ್‌ಗುತ್ತದ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ತುಳುಪಾತೆರುನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಜ್ಯೋತ್ಸಿ ಜಾಸ್ತಿ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಇಡೀದಿನ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಮಾತೆರ್ಲ್‌ಡ್ಲಾ ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ ತೋಜುಜಿ ಅಂದ್ ಎಂಕ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಗ್ ಪೋಯಿಬಕ್ಕ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಎನ್ನ ತಂಗಡಿಡಾ ಪಾತೆರ್ನಗಾ ''ಅಂದಾಯ ಅಮ್ಮ ಒಳುಳ್ಳೆರ್.'' ಐಕೆ ಆಳೆನ ಉತ್ತರ ''ದಾನೆ ಈ ಎನ್ನಡ ತುಳುಟು ಪಾತೆರುನಿ? ಯಾನ್ ಕೆಲಸದ ಭಾಗಿನ ಮಗಳಾ?'' ಇಂದ್ ಜವಾಬು. ಎಂಕ್ ಸಾಧಾರಣ ಪತ್ತ್ ವರ್ಷ. ಕಲ್ಲಡ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಡ್ದ್ ಎನ್ನ ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ (ಮೋಹನ ಪ್ರಭು) ಸಾಲೆ ಕಲ್ಪೆರೆ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಉಂತ್ಯಾರಾ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆಗ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್‌ಂಡಾ ಆ ಊರುಡು ಮಾತೆರ್ಲ್‌ಡಾ ತುಳುವೇ ಪಾತೆರೊಂದು ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿನಾಯೆಲಾ ಚುರುಕುಲಾ ಆದಿತ್ತೆ. ಆಯೆಗ್ ಒರ್‌ಂಬ ವರ್ಷ. ಆಯೆ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಕಾರದೀಯಿನೆ ತಡ ಎಂಕ್ಲು ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ತುಳುಡ್ದೇ ಪಾತೆರುನಿ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಮರ್ಮಾಲ್‌ನಕ್ಲು, ಮರ್ಮಾಯೆನಕ್ಲು ತೆಲ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬು ಎಂಕ್ಲೆನ ಬೊಡಾದಿನಕ್ಲು, ಬಾವನಕ್ಲು, ಆಕ್ಲೆನ ಬೊಡದಿನಕ್ಲು, ಆಕ್ಲೆನ ಪೊದ್ದೆರ್ನಕ್ಲು ಎಂಕ್ಲು ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಕೇಂಣ್ದ್ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರಿಯೆನ್ ಒರಿಯೆ ಲೆಪ್ಪುನ ಭೂತದ ಭಾಸೆಡ್. ''ದಾನೆ ಕರ್ತುಳೆ'' ಅಪಗಾ ಆಯೆ ''ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸಮದಾರಿಕೆ'' ಆವಾವು ಬಕ್ಕ ದಾನೆ ನಿನ್ನ ಮದಿಪು (ಈ ದಾನೆ ಪಣ್ಪುನಿ), ಇನಿ ಓಲುನಿನ್ನ ವಲಸಾರಿ? (ಇನಿ ಒಡೆ

ಪೋಪುನ?), ಆವಾರ ಆಂಡಾ? (ವಣಸ್ ಆಂಡಾ?) ಇಂಚಮಾತಾ ಎಂಕ್ಲು ಪಾತೆರುನ್ (ನುಡಿಕಟ್ಟುಲೇ).

ಎಂಕ್ಲು ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಒಂಜೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಸೇರಿಯಾ. ಮಾತಾ ಕೊಂಕಣೆರ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಗೆ ಬ್ರಾಣೆರ್ನ ಜೋಕ್ಲು ಬಕ್ಕ ತುಳುಪಾತೆರುನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲ ಭಾರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯ ದಾನೆ ಪಣ್ಣಾಗಾ ಈ ರಡ್ಡ್ ಕೊಂಕಣಿ ಜೋಕ್ಲು ಹಳ್ಳಿದ ಭಾಸೆಟ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಪಾತೆರುವಾ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ತೂನಾಗಾ ನೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ''ಕೊಂಕಣಿಟ ಪಾತೆರ್ಲೆ ಎರಾಂಡ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತೆಲ್ಪುವೆರ್'' ಪಂಡ್‌ದ್.

ಒಂಜಿ ಘಟನೆ ನೆಂಪಾಪುಂಡು. ಎಂಕ್ಲು ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗಾ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಜೋಕ್ಲು ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತೇರ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ಸಮಾರಾಧನೆಗ್ ಪೊವೊಂದಿತ್ತಾ. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ತಾಕೀತ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್, ''ಇಂದಾ, ನಿಕ್ಲು ಎಂಕ್ಲೆನ (ಕೊಂಕಣೆರ್ನ) ದೇವಸ್ಥಾನಗ್ ಪೊವಾಡೆ. ಅಲ್ಪ ನಿಕ್ಲು ತುಳುಟ್ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಬಂಗೊಡು ಬೂರುವಾ'' ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತೇರದ್ ಖರ್ಚಿಡ್ ದುಡ್ಡು ಕೈಟ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಮ ಸೀದಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗ್ ಪೋದ್ ವಣಸಗ್ ಕುಲ್ಲಿಯಾ. ಎಂಕ್ಲೆನ ನೇಲೆಮ್ಮೆರ್ ಕೈತಲೇ ಇತ್ತೆರ್. ಉಣ್ಣಾಗ ಎಂಕ್ಲು ಕೊಂಕಣಿಡೇ ಪಾತೆರ್ಯ. ತೌತೆದ ಕೊದ್ದೆಲ್ ಬಳಸೊಂದೇ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಳಸುನಕ್ಲು ''ಮಗ್ಗೆ ಕೊದ್ದೆಲ್, ಮಗ್ಯಾ ಕೊದ್ದೆಲ್'' ಪಣೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಪಂಡೆ, ''ಒಂತೆ ಪಾಡ್ಲೆ''. ಆತೇ ಪಣ್ಣಾಗ ಕುಲ್ಲಿನಕ್ಲುಲಾ ಬಳಸೆರೆ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ''ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬಕ್ಕ ಪಂಡಿನತ್ತಾ ದಾಯೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿನಿ ಲಕ್ಕ್ ಲಕ್ಕ್'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಗಲಾಟೆ ಆಂಡ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಎನ್ನ ನೇಲ್ಯೆಮ್ಮೆರ್ ಗೌಜಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪಂಡೆರ್. ''ಕಾಸ್ಲಲಗಾ. ತೊ ಆಮ್ಚಿಗೆಲೊ ಮೆಗ್ಗೆಲ್ ಭಾವಲ್‌ಪೂತು. ತಾಕ್ಕಾ ಮೂಂಜಿಜಾಲ್ಯ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಜನಿವಾರ (ನೂಲ್) ತೊಜಾಯೆರ್. ವಣಸ್ ಆಯಿಬಕ್ಕ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬನ್ನಾಗ ಸಾದಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಹಾಕಿಯೆರ್, ''ನನಾ ತುಳುಡು ಪಾತೆರುವಾನಾ'' ಪಂಡ್‌ದ್''. ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೊಗ್ಗೊಡ್ಡಾಂಡಾ ಮಾತಾ ವಿಷಯನ್ ನೇಲೆಮ್ಮೆರ್ ಬಿರ್ಕಾಯೆರ್. ದೆತೊನು. ನಾಗರ ಬೆತ್ತದ ಪೂಜೆ. ಕಣ್ಣಗ್ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿಲಾ ಪಾಡ್ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಇಡೀ ಮೈಟ್ ಪಿಲಿವೇಷದಲೆಕ್ಕ ಬೆತ್ತದ ಬರೆಲು. ಬಕ್ಕ ಕೊಂಕಣೆರ್ನ ಕೂಟೊಡು. ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು, ತುಳುಪಾತೆರುನ ಉಂತಾಂಡ್. ಆನಿಡ್ದ್ ಇಲ್ಲಾಡೆ, ಶಾಲೆಡ್, ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಬತ್ತಿನಲ್ಪ ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರುನ ಬಂದ್. ಎಕ್ಲೇ ರಡ್ಡ್‌ಜನ ಉಪ್ಪುನಾಗ ತುಳು ಭಾಸೆ. ಅವು ಭೂತದ ನುಡಿಟ್ಟೆ ಬಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಎರಾಂಡಾ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ''ಇಂಬೆ ದಾದ ಮಲ್ಪುವೆ ಎಂದ್ ಕೇಣಂಡಾ'' ಐಕ ಉತ್ತರ ಇಂಬೆನ ಓದುನ ಆಟ್ಪೋಗ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ಐಕ್ ಉತ್ತರ ಇಂಬ್ಯಾಗ್ ''ಓಲಾಂಡ್ಲಾ ತುಳು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ ಐಕ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಮಾಲ್ಪೋಲಿ. ಇಂಬೆ ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಅವಾಯೆ'' ಅಂದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ಭಾಸೆಗ್ ಬರವು (ಲಿಪಿ) ಇದ್ದಿ ಅಂದ್ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಣ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಬರವು ಇಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಐವ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ರಡ್ಡ್ ಭಾಸೆಗ್ಲಾ ಬರವು ಉಂಡು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಹಿರಿಯೆರ ತುಳುಟ್‌ಲಾ

ಕೊಂಕಣಿಡ್‌ಲಾ ಎತೋ ಶತಶತಮಾನೊಡ್ದು ಈ ಭಾಸೆಲೆನ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಬಾಯಿಬಯಿಡೆ ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಕಣತಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಉಪಕಾರೊನ್ ಮಲ್ತದೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ರೀತಿಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಡು. ಆಕ್ಲೆನ ಈ ಉಪಕಾರದ ಋಣೊನು ಎಂಕ್ಲು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತೊರೊಡು ಈ ಭೂಮಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಕ್ಲೆನ ಋಣನ ನಮಡ್ದ್ ಸಂದಾಯೆರೆ ಆವಂದ್.

ಭೂತೊಕ್ಲೆನ ನುಡಿಕಟ್ಟ್, ಪಾಡ್ದನ, ಪ್ರಸಂಗೊಲು, ಆಚಾರ್ ವಿಚಾರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬಾಲೆನ್ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕ ತೂದು, ಬುಲೆಪಾದ್, ಕಾಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಇತಿಹಾಸನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದೇವೆರ್ (ಬರಮು).

ತುಳು ಬಕ್ಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸೆಲು

ತುಳು ಬಕ್ಕ ಕೊಂಕಣಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೂಲದ ಭಾಸೆಲು (ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ) ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಯಾ ಗೋವೆಡ್ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕದ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ಅನುಭವ ಮಲ್ತ. ಆದಿಗ್ರಂಥೊಲು ಬಹುಶಃ ದಂಗೆ ಸೂರೆ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲು ಹಾಳ್ ಮಲ್ತೆರಾ - ಹಳೆಬೀಡ್ - ಬೇಲೂರು-ಹಂಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಯಾ ಪ್ರಕೃತಿದ ವಿಕೋಪೊಡು ನಾಶ ಆದ್ ಪೋಯಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಧಾರ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಅಂಚನೇ ಭಾರತ ದೇಶೊಡು ಏತೋ ಭಾಸೆಲು ಇಂದೇ ಪರಿಸ್ತಿತಿಡ್ ಉಲ್ಲ. ಪ್ರತೀ ಒಂಜಿ ಭಾಸೆಗ್ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗ (ಆ ಭಾಸೆ ಪಾತೆರುನಾಕ್ಲು) ಉಲ್ಲ. ಆ ಪತ್ತ್ಯೆವ ವಿಷಯಲು ಉಲ್ಲ. ಈ ಎಂಕ್ಲೆನ ರಡ್ಡ್ ಭಾಸೆತಕ್ಲು ಅಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಆಯಿಂಚಿ ಕನ್ನಡದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ (ಎಂಕ್ಲು ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಯಾ ಕೊಂಕಣಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆತ ಶಬ್ದೊಲು ನೀರ್-ಪೇರ್ ಲೆಕ್ಕ ಬೆರಕೆಯಾದುಂಡು). ಭಾಸೆದ ಮಾನಾದಿಕೆ ಆ ಭಾಸೆ ಪಾತೆರುನಾಯನ ಮಾನಾದಿಕೆಟ್ ಉಂಡು. ಭಾಸೆಡ್ದ್ ನರಮಾನಿ, ನರಮಾನಿಡ್ದ್ ಭಾಸೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರುನಕ್ಲು ಎಂಚಿನ ನರಮಾನಿಲು? ಎಂಚ ಅಕ್ಲು ಮಾರಾಟೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಉಲಾಯಿ ಗೆತ್ತೊಂದು ಎಂಕ್ಲೆನ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಎದುರು ಪಾಡ್ದ್ ನೂತ ಐವ ವರ್ಷ ಆಳ್ವಿಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬೇತೆ ಏತೋ ವಿಷಯೊಡು ಎಡ್ಡೆಲಾ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಕ್ಲು ಭಾಸೆದ ಪುದಾರೊಡು ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ - ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಕ್ಲು ಪಂಡ್‌ದ್.

ಭಾಸೆ ಒಂಜಿ ನರಮಾನಿನ ಯಾ ಜನಾಂಗದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ವಸ್ತು. ಪುಟ್ಟಿ ಬಕ್ಕ ಪಾತೆರುವಾ, ತೈತಿಬಕ್ಕ ಪಾತೆರುನ ಉಂತುಂಡು. ಅಂಚ ಪ್ರತೀ ದಿನ, ಪ್ರತೀ ನಿಮಿಷೊಡು ನಮ ಬದ್‌ಕಿದಿನ ಒಂಜಿ ಭಾಸೆಡ್. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ, ಬಂದು, ಬಳಗ, ಧನ, ಕನಕ ಮಾತಾಲಾ ಪೋಂಡಲಾ ಆಯೆನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ಆಯೆನ ಭಾಸೆ ಉಂಡು. ಇಂದ್ ಭಾಸೆದ ಮೌಲ್ಯ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆ, ತುಳು ಭಾಸೆ ಮೊಕ್ಲು ಭಾರತ ಮಾತೆ (ಜನನದ ಅಪ್ಪೆ) ಆರೆನ ಜೋಕ್ಲು. ಎಂಕ್ಲು ನರಮನಿನಕ್ಲು ಆಯೆನ ನಾಲಾಯಿದ ಭಾಸೆ (ಮದರ್ ಟಂಗ್)ದ್ ಬಾಲೆಲು. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ನಮ ಪಾತೆರುನ್ ಭಾಸೆ. ಆ ಭಾಸೆತ ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತ ಮಾತೆ. ಒಂಜಿ ಭಾಸೆ ಕಲ್ಪೆರೆ ಏತ ಸಮಯ ಪೋಪುಂಡು. ನಮ ಏತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ದಾ? ಆಯ್ತು ಬಕ್ಕ ಆ ಭಾಸೆ ಪಾತೆರ್ನಗಾ ಸೀಪೆ ಸೀಪೆ ಆಪುಂಡು.

ಒರ ಬಲೇ

ಕೆ. ಕೇಶವ ಬಂಗೇರ

ಓ ಬಲೇ ಕಿಟ್ಟಿ ಓ ಬಾಲೆ ಕಿಟ್ಟಿ
ಆನಿ ದಿನ ಈರ್ ಪಂತರ್ ಲೋಕೊಡು
ಅನ್ಯಾಯ ದಿಂಜಿದ್ ತಮೆಲ್‌ನಗ ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್ದ್
ಇನಿದಾನಿ ಕಾಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಈಯೋರ ಬಲ

ಮಿತ್ತ್ ಲೋಕ, ತಿರ್ತ ಲೋಕ ಅಂಚಿ ಲೋಕ ಇಂಚಿ ಲೋಕ
ಎಳ್‌ಲೋಕ ಪದಿನಾಳ್ ಲೋಕ ಏಳ್ ಕಡಲ್ ಲಾಗಿದ್ ಒರ ಬಲ
ಭೂಮಿಡ್ ಇನಿ ಅನ್ಯಾಯ ದಿಂಜಿ ಪೊರ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥ ಉರ್ಕಿ ಪೊರ್ತು
ಪರಪೋಕು ಒರಿಪೆರೆ, ಉಡಲ್‌ಡ್ ಧರ್ಮ ದಿಂಜೆರೆ ಒರ ಬಲ

ಒರಿಯನ್ ತೂಂಡ ಒರಿಯಾಗಾಪುಜಿ ಕಂಡಕಲ ಪಡೀಲ್‌ದುಂಡು
ಅಜ್ಜಿನಕುಲು ಪುಳ್ಳಿನಕುಲೆಗ್ ಕತೆ ಪನ್ಪಿ ಕಾಲ ಇಜ್ಜಿ
ಅಜ್ಜಿ ಇತ್ತೆ ಟೀವಿದೆದುರು ಸೀರಿಯಲ್‌ಡ್
ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಾಲ್ ಟೀವಿಡೇ ಟಿವಿದಂಚಿ ಗೇಣ

ಪೊಸ ಕುರ್ಲೆಗ್ ಬರವುದ ಬುಕ್ ಕೊರುಡು
ಅಪಗ ಅಕ್‌ಲೆ ಗೇಣ ಪರಪುಂಡು ತುಲುವೆರೆನೆ
ಮನಸ್‌ಗೂರ ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರೊಡು ಬಡವಗ್ ಬಡವು ಕೊರೊಡು
ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತೂಂಡ ಪೂರ ತಿಕ್‌ಡ್‌ಲ ಅನಾಚಾರ

ಲಂಚ ಅಂಚ ಲೋಕ ಅಯ್ತು ಕಲ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಯ್ತು
ಕೋಡಿಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಟಿ ಗೋಣೆ ಗೋಣೆ ಅರಿತಾರಾಯಿಲೆಕ್ಕ
ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಳೆವೊಡು, ಗೇಣ ಪರಪೊಡು, ಉಡಲ್ ಉರ್ಕರೊಡು
ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು ಬಿಸರ್ಾದಿಗೆ, ದಾನ, ಧರ್ಮ ತೋಜ್ಪಾವೊಡು

ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್

ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್, ಶಕ್ತಿನಗರ

ಬಲೆ ಬಲೆ ಪಾರ್ ಬಲೆ
ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್
ಬೇಲೆ ಬೇಲೆ ಓ ಬೇಲೆ
ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್ ॥ ಪ ॥

ಬಡು ಪತ್ ಎರ್ಲೆ ಕಟ್ಟ್ ಕಂಡೊಗು ಜಪ್ಪು
ಕಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟ್ ನಾಯೆರ್ ಪತ್‌ದ್ ಕಂಡೊನು ದಪ್ಪು
ಗಂಜಿ ತೆಲಿ ಪುಂಡಿ ಕಾಫಿ ಬಂಜಿ ನಿಲಿಕೆ
ಕಂಡ ಇಡೀ ಪಚ್ಚೆ ರಂಗ್ ಪೊರ್ಲ ನಲಿಕೆ ॥ 1 ॥

ಮರ ಪಜಿರ್ ಕಾಡ್ ಕಂಡ ನೀರ್ ಸುಕ್ಕ
ದೊಂಬು ಪೆಟ್ಟ್ ಸುದೆ ನೀರ್ ಆಜಿ ಬೊಕ್ಕ
ಗಾಳಿ ಬರ್ಸ ತೆಡಿಲ್ ಮೆಂಚಿ ರಾಮ ರಾಮ
ಮಾಂತ ಮರೆತ್ ನಟ್ಟಿ ನೆಡ್ಪಿ ಪೊರ್ಲು ತೂಕಾ ॥2 ॥

ಪರಪು ನೀರ್ ತೋಡು ಮೀನ್ ಬಲಿಪು ದಾನೆಯೆ
ಕಂಡ ಕುಮೆರಿ ನೇಜಿ ನಲಿಕೆ ವಾ ಪೊರ್ಲುಯೆ
ಬಾರ್ ಬುಳೆ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು ದೋಟ ತೂನಗ
ಆಯ್ಯೊ ನಲಿಕೆ ದಿಂಜಿ ತೆಲಿಕೆ ಬೆನ್ತಿ ಜೀವೊಡು ॥3॥

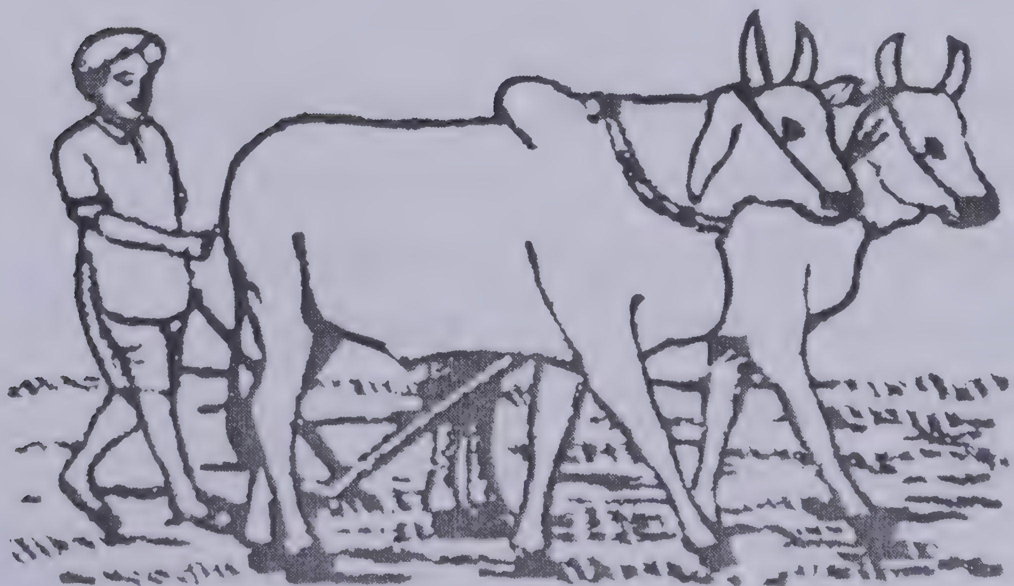

ಈ ಸಂಚಿದ ಲೇಖಕೆರೆ ಪತ್ತೆ

ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ. ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್
ಪಂಚಮೂಲ, ಪತ್ರಕರ್ತರ ಕಾಲೊನಿ
ಶ್ರೀ ಇಂದ್ರಾಳಿ ದೇಗುಲದ ಬಳಿ,
ಅಂಚೆ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು, ಉಡುಪಿ-576 102

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಜಿ. ಕುರ್ಯ
7-14ಬಿ, ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನಗರ,
ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಮೈದಾನದ ಹಿಂದೆ,
ಸಗ್ರಿ, ಉಡುಪಿ - 576 107.

ಎಚ್.ಎಸ್. ಬೊಳ್ಮಾಡಿ
ಬೊಳಮಾಡಿ ಮನೆ, ಅಂಬ್ಲಮೊಗರು ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು -575 017

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
ವಿದ್ಯಾ ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ,
ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು - 575 004

ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಅಂಚೆ : ತೆಂಕಕಾರಂದೂರು - 574 217
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು (ದ.ಕ.)

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ
P.L. ಕಂಪೌಂಡು, ಮೋರ್ಗನ್ಸ್ ಗೇಟ್,
ಜಪ್ಪು, ಮಂಗಳೂರು - 575 001

ಕಡಂದಲೆ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬಯಿ
Nanabhay Chamber
11-B, Rustom Sidhwa Marg
Fort Mumbai - 900 001.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕೌಸ್ತುಭಂ, 5-88, ಪೆರ್ಲಗುರಿ
ಪದವಿನಂಗಡಿ, ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಮಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು - 575 015

ಎಚ್. ಮಾಧವರಾವ್
ನಿವೃತ್ತ ಇಂಜಿನಿಯರ್
6-9-244 ನಾದಪ್ರಿಯ,
ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಮಂಗಳೂರು -2

ಪ್ರೊ. ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ
ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೊಪ್ಪಳ
ವಿಟ್ಲ ಅಂಚೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು
ದ.ಕ. 574 243

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಸಿ-1, ತಳಅಂತಸ್ತು, ಜಲ್‌ಕೀರ್ತಿ,
ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ
ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಜಯರಾಜ ನಗರ,
ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಳಿ,
ಎಲ್.ಜಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೊರಿವಿಲಿ (ಪ)
ಮುಂಬಯಿ - 400 091

ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು
ಛಾಯಾನೆಟ್
ಬುಡ್ನಾರು ರಸ್ತೆ
ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು
ಉಡುಪಿ - 02

ಚೆಲ್ಲಡ್ಕ ಬಾಲಪ್ಪ ಆಳ್ವ
ಪಳ್ಳ ಕೆಳಗಿನ ಮನೆ,
ನೆಲ್ಲಿಕುಂಜೆ
ಕಾಸರಗೋಡು

ಪದ್ಮಾವತಿ ಯನ್. ಇರುವೈಲು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ
ಕೊಣಾಜೆ

ಪದ್ಮನಾಭ ಮಿಜಾರು
ಶಾಂತಿಗಿರಿ ಮನೆ, ಮಿಜಾರು ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು - 574 225

ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
ಕಾರ್ತಿಕೇಯ
ನಾರಾಯಣ ಮಂಗಲ
ಕುಂಬಳೆ - 671 321

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಸಿ 3,
ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಕ್ವಾಟ್ರರ್ಸ್
ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು-6.

ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ, ಕಲ್ಲಡ್ಕ
2ನೇ ಮಹಡಿ, ಎಸ್.ಎ.ಆರ್.ಕೆ. ಟವರ್ಸ್
ಅಂಚೆ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 222

ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿ
ಆಳ್ವರ ಮನೆ
ಡೋರ್ ನಂಬ್ರ 19-156
ತಡಂಬೈಲ್ - ಸುರತ್ಕಲ್- 575 014

ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಂಬಲಪಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ
ಉಡುಪಿ.

ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಆರ್. ಪ್ರಭು
ಲೇಖಕರು, ಮಂಗಳೂರು

ಕೆ. ಕೇಶವ ಬಂಗೇರ
ಖಂಡಿಗ ಸಜೀಪಮುನ್ನೂರು
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ದ.ಕ.

ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್
ಕುಂಟಲ್ಪಾಡಿ ಹೌಸ್
ಅಂಚೆ : ಶಕ್ತಿನಗರ, ಮಂಗಳೂರು - 16

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

'ನೆಲೆ', ಬೆದ್ರಾಳ, ನರಿಮೊಗರು, ಪುತ್ತೂರು - 574 312

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್
ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ,
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು, ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್
ಕಾಂಚನ್ ನಿವಾಸ,
ಪೋಸ್ಟ್ ಮೀನಕಳಿಯ, ಮಂಗಳೂರು - 575 010

ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
ಡೆಚ್ಚಾರು ಮನೆ, ಪುದುವೆಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ,
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
'ವಿದ್ಯಾ', ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ,
ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು - 575 004

ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
'ನವದುರ್ಗಾ', ಅಂಚೆ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು, ಉಡುಪಿ - 576 102

ಸರಪಾಡಿ ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸರಪಾಡಿ, ಅಂಚೆ ಅಜಿಲಮೊಗರು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಗುರುಕೃಪಾ ಮನೆ, ಪಡುಪೆರಾರ ಅಂಚೆ
ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಬಜಪೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಸಿ-1, ತಳಅಂತಸ್ತು, ಜಲ್‌ಕೀರ್ತಿ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್
ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಲಿಮಿಟೆಡ್
ಜಯರಾಜ ನಗರ, ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಳಿ,
ಎಲ್.ಜಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೊರಿವಿಲಿ (ಪ) ಮುಂಬಯಿ - 400 091

ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ
ಸಂ-81, ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ನಿಲಯ
ರಾಜು ಕಾಲೊನಿ, ಎಮಲೂರು,
ಅಂಚೆ ಮಾರತ್ತ ಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 037

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾವತಿ ಜೆ. ಬೈಕಾಡಿ
ಮಂಜೂಷ, ಹೊೖಗೆಬೈಲು, ಅಂಚೆ ಅಶೋಕನಗರ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೇಮಲತ ರಾವ್
W/o ರಂಗನಾಥ ರಾವ್
ಅಂಚೆ : ಬೋಳುವಾರು
ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ.

ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ನಿಟ್ಟೆ
ಪತ್ರಕರ್ತರು
ವಿಜಯಕರ್ನಾಟಕ
ನಿಟ್ಟೆ, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು, ಉಡುಪಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ವೆಂ. ಮಂಗಳಾ ನಾಯಕ್
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/-; ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ / ಕಬಿತೆ / ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ / ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡುದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.

ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಎಳ್ಳಮವಾಸೆ ಆಚರಣೆ

ವಿಟ್ಲಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ನಲಿಕೆ ಮಿನದನೊಡು ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ನಲಿಕೆ.

ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವೊಡು ನಡತಿನ ಜನಪದ ನಲಿಕೆ.

ಗುಲಬರ್ಗೊಡು ತುಳು ಮಿನದನ ಲೇಸ್‌ದ ಉದಿಪನ.

ಕಾರ್ಲೊಡು ತುಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಬುಡುಗಡೆ.
ಶಾಸಕೆರ್ ಗೋಪಾಲ ಭಂಡಾರಿ ಮೆರೆಡ್ದ್.

ಬಂಟ್ವಾಳದ ಆಲದ ಪದವುಡು ನಡತಿನ ತುಳು ಜಾನಪದ ದರ್ಶನದ
ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್.